

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Skierniewicach**

**Powiatowa Stacja
Sanitarno-Epidemiologiczna
w Skierniewicach**

96-100 Skierniewice, ul. Piłsudskiego 33

www.gov.pl/web/psse-skierniewice; e-mail: psse.skierniewice@sanepid.gov.pl

**OCENA STANU SANITARNEGO
I SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ
MIASTA SKIERNIEWICE
I POWIATU SKIERNIEWICKIEGO
ZA ROK 2024**

Skierniewice, marzec 2025

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Sytuacja epidemiologiczna chorób zakaźnych	5
III. Stan sanitarny podmiotów leczniczych	14
IV. Warunki higieny środowiska	22
V. Higiena żywności i żywienia	34
VI. Stan sanitarny środowiska pracy	53
VII. Higiena dzieci i młodzieży	60
VIII. Zapobiegawczy nadzór sanitarny	68
IX. Oświata zdrowotna i promocja zdrowia	79
X. Działalność pionu oddziału laboratoryjnego	89

I. WSTĘP

Państwowa Inspekcja Sanitarna na mocy ustawy z dnia 14 marca 1985r. (Dz. U. z 2024 r. poz. 416) jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,
- 2) higieny pracy w zakładach pracy,
- 3) higieny radiacyjnej,
- 4) higieny procesów nauczania i wychowania,
- 5) higieny wypoczynku i rekreacji,
- 6) zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych,
- 7) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skierniewicach realizuje zadania przy pomocy podległej mu Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skierniewicach, czyli jednostki budżetowej będącej podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa (art. 15 w/w ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej). Zakres terytorialny działania PPIS w Skierniewicach obejmuje miasto Skierniewice oraz powiat skierniewicki.

Wdrożony Zarządzeniem Nr 2/2014 z dnia 17 marca 2014 r. Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi oraz Zarządzeniem Nr 8/2014 z dnia 4 kwietnia 2014 r. Dyrektora Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skierniewicach system zarządzania w działalności kontrolnej PIS woj. łódzkiego, zgodnie z PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ocena zgodności - Wymagania dotyczące działania różnych rodzajów jednostek przeprowadzających inspekcję”, zapewnia jednolity sposób wykonywania czynności kontrolnych przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa łódzkiego.

System zarządzania wsparty jest procedurami i instrukcjami kontrolnymi przekazanymi do stosowania przez Głównego Inspektora Sanitarnego, jednolitymi na obszarze całego kraju. Oprócz prowadzenia przez powiatowego inspektora sanitarnego działalności kontrolnej, w PSSE w Skierniewicach prowadzone są badania i analizy laboratoryjne. Oddział Laboratoryjny posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji Nr AB 540. Laboratorium wykonuje badania próbek pobranych w ramach czynności kontrolnych z obszaru żywności i żywienia, wody, kosmetyków, oraz wykonuje analizy materiału biologicznego pobranego od ludzi. Laboratorium działa w ramach

zintegrowanej bazy laboratoryjnej Inspekcji Sanitarnej Województwa Łódzkiego i poza próbkami z obszaru działania PPIS w Skierniewicach wykonuje oznaczenia na rzecz innych inspektorów sanitarnych i pozostałych zlecniodawców zewnętrznych. Posiadanie akredytacji jest potwierdzeniem wdrożenia systemu zarządzania oraz kompetencji technicznych laboratorium.

Zestawienie prowadzonej w 2024 r. działalności kontrolno-represyjnej.

Pion / rodzaj działalności	Liczba przeprowadzonych kontroli	Liczba decyzji administracyjnych		Liczba nałożonych mandatów karnych	Liczba postanowień	Liczba tytułów wykonawczych
		merytorycznych	płatniczych			
Nadzór Epidemiologiczny	1364 (ilość wywiadów 1168)	6	1	1	20	18
Higiena Środowiska (komunalna)	389	100	6	--	5	1
Higiena Żywności, Żywienia i P.U.	718	199	92	52	6	--
Higiena Pracy	128	4	4	1	25	--
Higiena Dzieci i Młodzieży	165	2	--	--	--	--
Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	38	4	55	--	312	--
Oświata Zdrowotna	31	--	--	--	--	--
RAZEM	2833	315	158	54	368	19

Zestawienie prowadzonej w 2024 r. działalności w zakresie poboru próbek i wykonywania badań (w tym badań na rzecz innych powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych).

Pion / rodzaj działalności	liczba pobranych próbek	Liczba wykonanych badań	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemicznych	fizycznych	mikrobiologicznych
Epidemiologia	219	2366	--	--	4768
Higiena Środowiska (komunalna)	206	1896	4311	4429	2769
Higiena Żywności, Żywienia i PU	300	4231	571	1468	6129
Higiena Dzieci i Młodzieży	--	231	--	231	--
RAZEM	725	8724	4882	6128	13666

II. SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA CHOROÓB ZAKAŻNYCH

Ocena sytuacji epidemiologicznej miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego dokonywana była na podstawie analizy chorób zakaźnych oraz danych z nadzoru epidemiologicznego prowadzonego przez pracowników Sekcji Nadzoru Epidemiologicznego. Zakres działania w ramach zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych polegał na prowadzeniu dochodzeń epidemiologicznych, w celu ustalenia źródła zakażenia, oraz podejmowaniu działań przeciwepidemicznych mających za zadanie przerwanie dróg szerzenia się zakażenia. Rejestracja zgłoszonych zachorowań na choroby zakaźne odbywała się w oparciu o aktualne definicje przypadków chorób zakaźnych na potrzeby nadzoru epidemiologicznego opracowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny w Warszawie.

Na nadzorowanym terenie ogółem w roku 2024 r. zarejestrowano 3255 zachorowań na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia, w związku z czym 318 osób było hospitalizowanych. Przeprowadzono 1168 wywiadów epidemiologicznych.

Ocena sytuacji epidemiologicznej na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego zachorowań wywołanych przez inne czynniki chorobotwórcze podlegające obowiązkowej rejestracji

Wirusowe zapalenie wątroby

Zachorowalność na wirusowe zapalenia wątroby w mieście Skierniewice i powiecie skierniewickim od szeregu lat nie stanowi znaczącego problemu epidemiologicznego. W 2024 r. zarejestrowano przypadki zachorowań na WZW wśród mieszkańców miasta:

- 3 zachorowania na WZW typu C

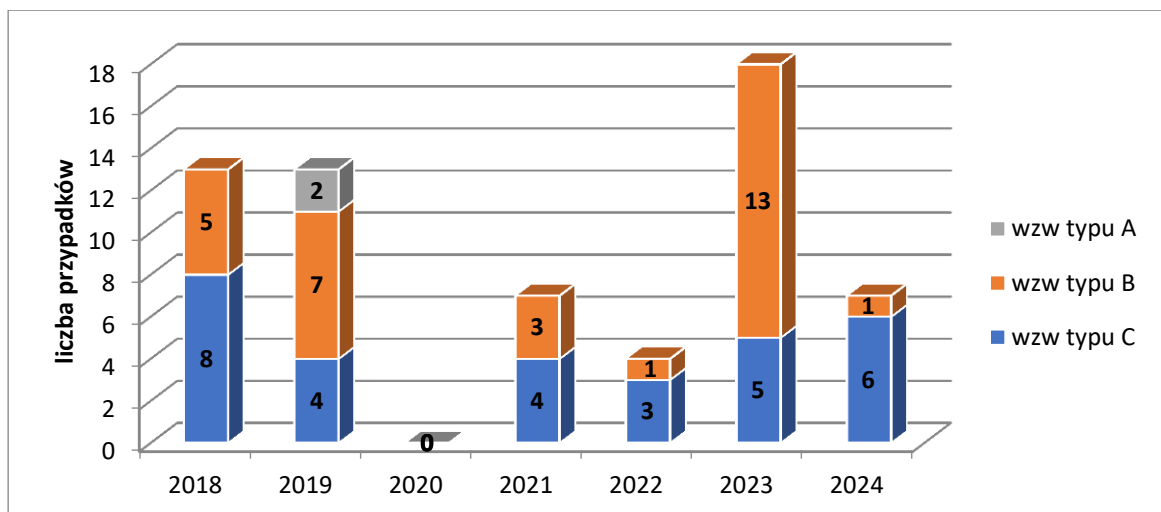
Wśród mieszkańców powiatu:

- 3 zachorowania na WZW typu C
- 1 zachorowanie na WZW typu B

W następstwie wykonywanych badań kontrolnych wykryto:

- 4 nosicieli p/ciał anty-HCV.

Od kilku lat na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego nie rejestrowano zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A

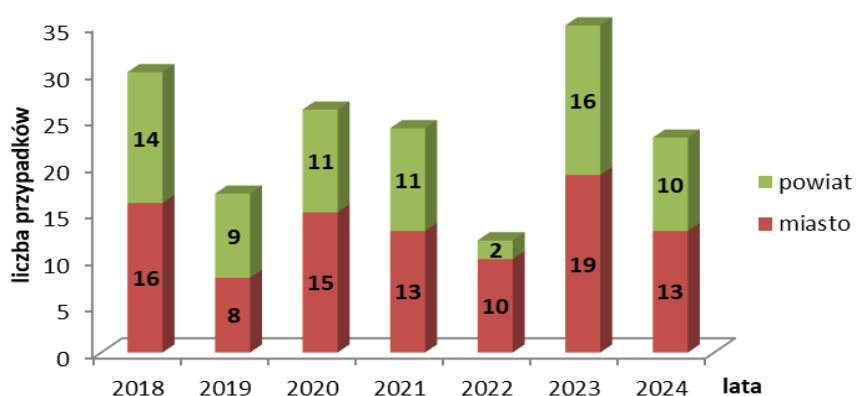

Ryc. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby w latach 2018-2024.

Zatrucia pokarmowe i nieżyty żołądkowo-jelitowe wywołane przez bakterie i wirusy

Konsekwentnie realizowany nadzór nad bezpieczeństwem żywności oraz szerzenie wiedzy zdrowotnej w tym zakresie, przyczynia się do poprawy sytuacji epidemiologicznej zatruc pokarmowych. Liczba zatruc pokarmowych wywołanych przez bakterie w 2024 r. na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego była niższa niż w roku poprzednim - zatruciom uległo 23 osoby, spośród których 13 wymagało krótkotrwałego leczenia szpitalnego. Powodem wysokiego odsetka hospitalizowanych był duży udział dzieci wśród chorujących. Przyczyną wszystkich zachorowań były bakterie z rodzaju *Salmonella spp.*

Odnotowano dwa zatrucia zbiorowe jedno na terenie powiatu i jedno na terenie miasta. Obydwa były zakwalifikowane jako rodzinne zatrucie pokarmowe, gdzie zachorowało łącznie 6 osób z czego 4 dzieci z których 2 wymagała hospitalizacji. W wyniku dochodzenia epidemiologicznego nie ustalono źródła zakażenia. Czynnikiem etiologicznym zakażenia w obydwóch zatruciach były pał. *Salmonella Enteritidis*.

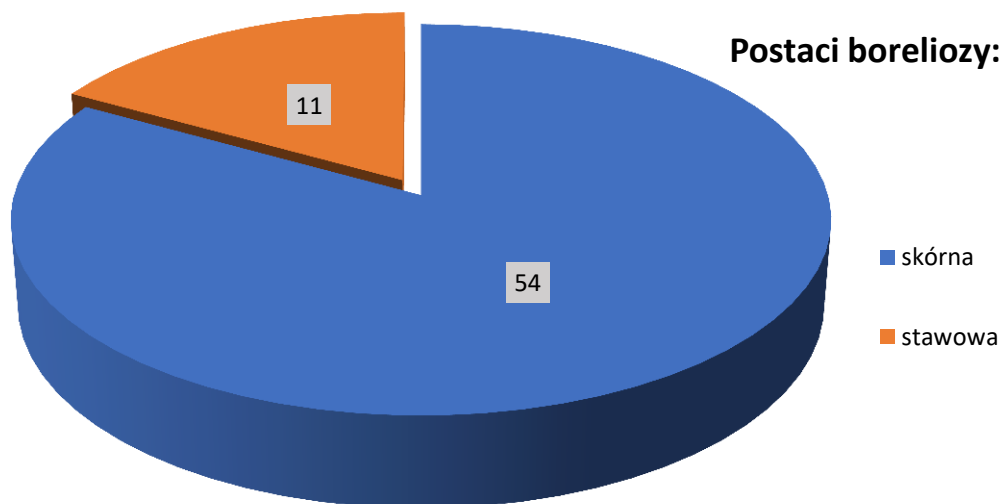
Ryc. Liczba zatruc pokarmowych wywołanych przez bakterie z rodz. *Salmonella spp.* dla miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego w latach 2018-2024.

Ponadto badania laboratoryjne wykonywane w Oddziale Laboratoryjnym PSSE w Skierniewicach wykryły 5 nosicieli bakterii z rodz. *Salmonella spp*, Ponowne badania kontrolne u 7 ozdrowieńców nadal potwierdziły obecności bakterii chorobotwórczych w badanym materiale.

W 2024 r. zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy wykazywały tendencję zwyżkową (z 5 w 2023 r. do 20 przypadków). Zachorowania te charakteryzowały się objawami żołądkowo-jelitowymi i dotyczyły głównie dzieci do 4 roku życia. Wszystkie przypadki zachorowań na rotawirusy wymagały hospitalizacji.

Borelioza

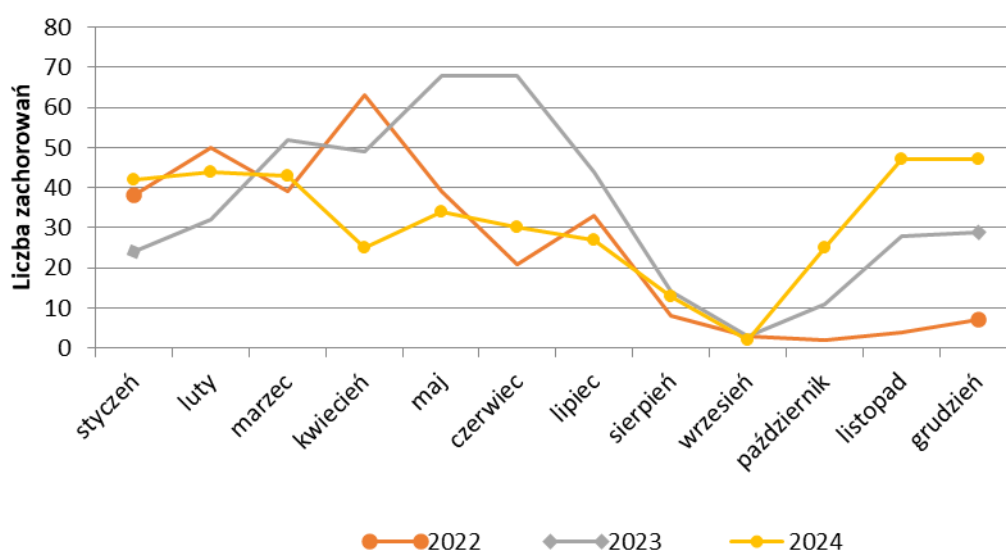
Istotnym problemem epidemiologicznym na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego nadal stanowią zachorowania na boreliozę. W porównaniu do roku ubiegłego odnotowano niewielki spadek zachorowań - liczba przypadków w 2023 r. – 67, a w 2024 r. – 60. Zdecydowana większość zakażeń dotyczyła osób dorosłych. Lekarze zgłaszali zachorowania na boreliozę na podstawie objawów skórnych (głównie występowania rumienia o średnicy powyżej 5 cm) oraz w oparciu o wyniki badań serologicznych.

Ryc. Postacie boreliozy w 2024 roku.

Choroby wieku dziecięcego

W 2024 r. nastąpił znaczny spadek zachorowań na ospę wietrzną (z 422 w roku 2023 do 379 przypadków). Odnotowano 1 przypadek zachorowania na świnkę u dziecka zamieszkałego w mieście oraz jedno podejrzenie zachorowania na odrę u dziecka zamieszkałego na terenie powiatu. Korzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na odrę, świnkę i różyczkę spowodowana jest wprowadzeniem obowiązkowych dwukrotnych szczepień przeciwko tym chorobom.

Ryc. Liczba zachorowań na ospę wietrzną w latach 2022-2024.

W ubiegłym roku sprawozdawczym odnotowano znaczny wzrost liczby zachorowań na płonicę (szkarlatynę) z 83 w 2023 r. do 141 w 2024 r.

W porównaniu do lat ubiegłych w 2024 r. sytuacja epidemiologiczna w zakresie zgłoszonych zachorowań na krztuśca na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego uległa znacznemu pogorszeniu. Niekorzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowań na krztuśca dotyczy zarówno województwa łódzkiego jak i całej Polski. Na nadzorowanym terenie odnotowano 60 przypadków zachorowań na krztuśca (30 przypadków w mieście Skierniewice, 30 przypadków w powiecie skierniewickim) natomiast w roku 2023 r. zgłoszono jeden przypadek zachorowania na krztuśca.

Na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego nie występują przypadki najcięższych chorób wieku dziecięcego (tj. polio, odra, błonica i tężec noworodków), co niewątpliwie związane jest z prowadzonymi od szeregu lat obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi u dzieci i noworodków. Większość chorób wieku dziecięcego, przeciwko którym od lat prowadzone są szczepienia ochronne nie występuje na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego.

Inne choroby zakaźne stanowiące problem epidemiologiczny

- Choroby ośrodkowego układu nerwowego

W 2024 r. na terenie miasta zgłoszono 3 przypadki kleszczowego zapalenia mózgu (u 2 mężczyzn w wieku 47 i 52 lata oraz 1 kobiety w wieku 69 lat).

- Zakażenia wirusem HIV

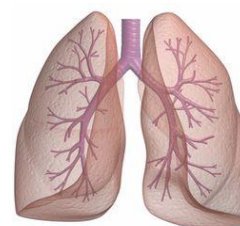
Na nadzorowanym terenie zarejestrowano 4 nowe przypadki zakażeń wirusem HIV z których 2 wymagały hospitalizacji.

*- Choroba wywołana przez *Streptococcus pneumoniae**

W 2024 r. odnotowano 3 przypadki zachorowań wywołanych przez *Streptococcus pneumoniae* u pacjentów zamieszkałych na terenie powiatu skierniewickiego. Pacjenci ci ze względu na rozpoznaną posocznicę wymagali hospitalizacji.

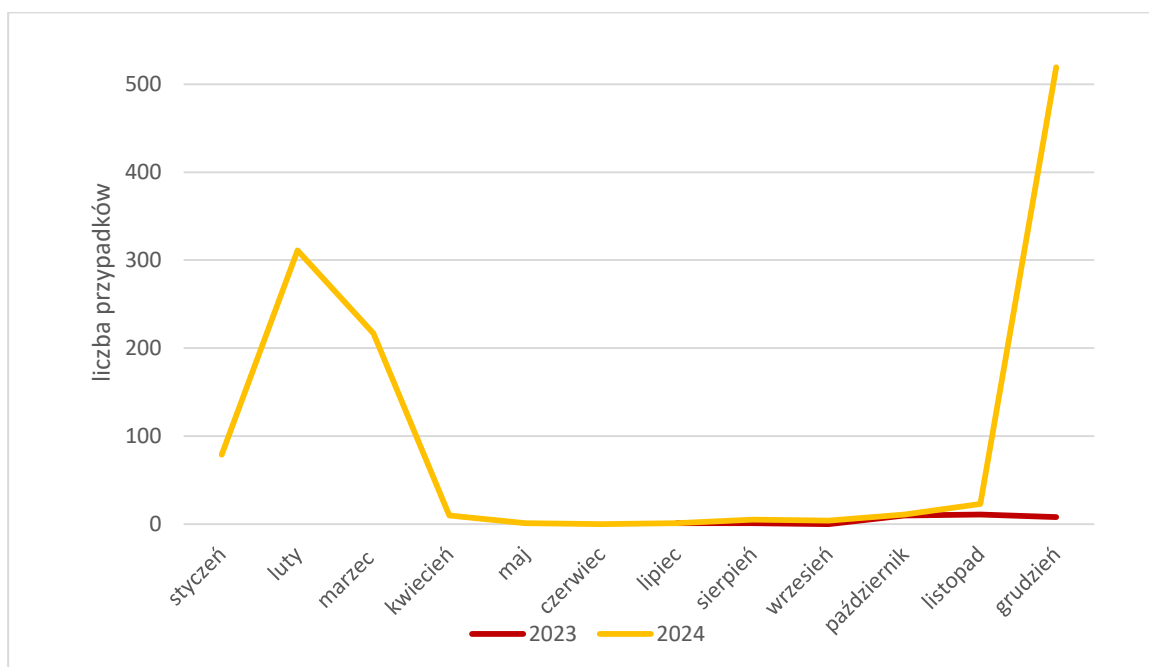
- Gruźlica

Od kilku lat zachorowania na gruźlicę utrzymują się na stałym poziomie. W 2024 r. zarejestrowano łącznie 4 nowo wykryte zachorowania na gruźlicę. Postać prątkująca gruźlicy płuc rozpoznano u 1 kobiety i 1 mężczyzny, postać nieprątkującą gruźlicy płuc u 1 kobiety zgłoszono również 1 gruźlicę pozapłucną. Podczas prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych osoby wskazane z najbliższego otoczenia chorych (wspólne zamieszkanie, miejsce pracy) zostały objęte nadzorem i skierowane do lekarza POZ celem dalszej diagnostyki.

- Grypa i zachorowania grypopodobne

W 2024 r. zarejestrowano 1181 przypadków podejrzeń grypy i zachorowań grypopodobnych. Obecnie raportowanie zachorowań na grypę zgłaszane jest do Państwowej Inspekcji Sanitarnej na podstawie dodatniego wyniku testu antygenowego w kierunku wirusów grypy na zgłoszeniu ZLK-1.

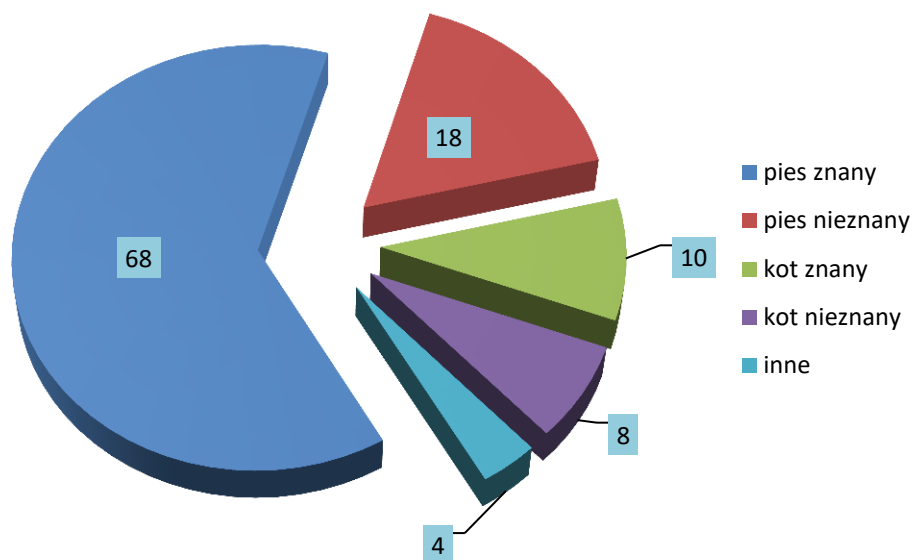
Ryc. Liczba zachorowań na gripę i infekcje grypopodobne w sezonie epidemicznym od 01.07.2023 r. do 31.12.2024 r.

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego podejmowano działania, prowadzące się do bieżącego monitorowania zachorowalności na gripę i infekcje grypopodobne, a w trakcie prowadzenia systemu SENTINEL - wybraną placówkę podstawowej opieki zdrowotnej zaopatrzone w materiały do pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku grypy. W okresie zagrożenia chorobami grypopodobnymi lub gripą rozpowszechniano również informacje o podejmowaniu działań profilaktycznych.

Pokąsania przez zwierzęta

W roku sprawozdawczym zgłoszono 108 (49 w mieście i 59 w powiecie) przypadków pokąsań ludzi przez zwierzęta „podejrzane o wściekliznę”. Sprawcami narażenia były: psy, koty, koń, mysz i nietoperz. Wszystkie narażone osoby poinformowano o konieczności zgłoszenia się do punktu konsultacyjnego szczepień p/wściekliznie. Podstawą podjęcia szczepień u 28 osób był kontakt głównie z nieznanymi zwierzętami (psami, kotami, myszą i nietoperzami). W zakresie pokąsań przez zwierzęta współpracowano ściśle z Powiatowymi Lekarzami Weterynarii.

Ryc. Liczba pokąsań przez zwierzęta w 2024 r.

Realizacja Programu Szczepień Ochronnych

Szczepienia ochronne w Polsce realizowane są w oparciu o obowiązujący Program Szczepień Ochronnych, w ramach którego, prowadzona jest dystrybucja preparatów szczepionkowych do 16 POZ oraz 3 oddziałów w WSZ Skierniewice znajdujących się na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego wykonujących obowiązkowe szczepienia ochronne u dzieci i młodzieży. Podczas rutynowych kontroli przeprowadzonych w punktach szczepień nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie transportu i przestrzegania terminów ważności szczepionek. Prowadzony jest systematycznie monitoring temperatury w lodówkach.

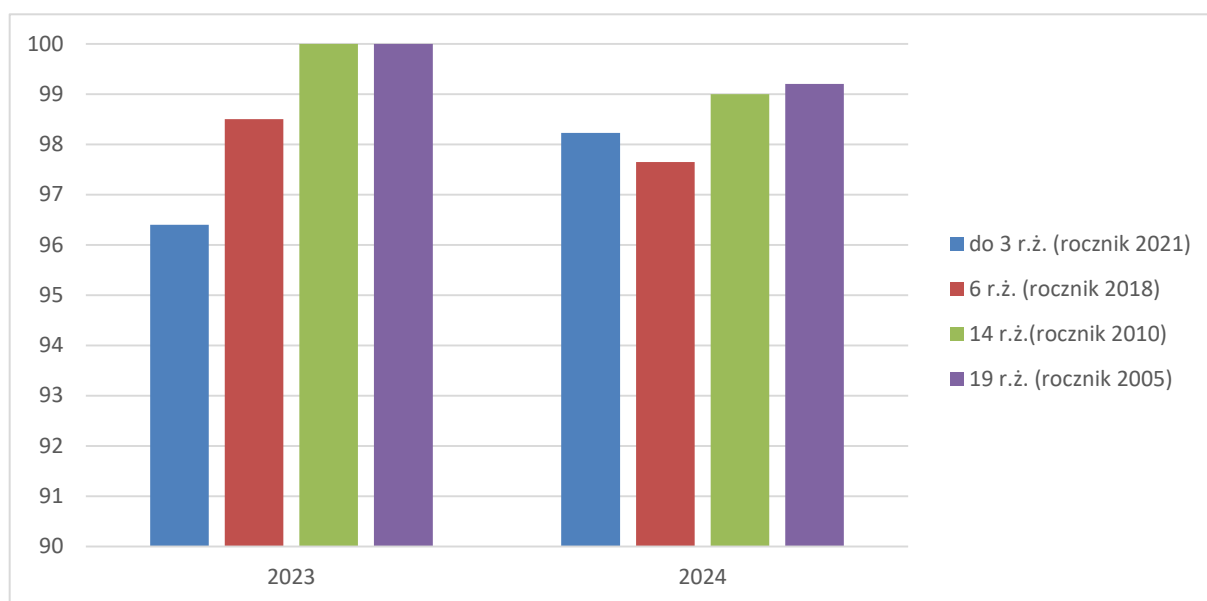
W 2024 r. we wszystkich punktach szczepień przeprowadzono tematyczne kontrole dotyczące postępowania z preparatami szczepionkowymi, w szczególności pod kątem monitorowania ważności preparatów szczepionkowych i postępowania ze szczepionkami,

którym upłynął termin ważności. Zwracano uwagę czy podmiot posiada opracowane i wdrożone procedury niezbędne w zakresie postępowania ze szczepionkami.

Wyszczepialność w zakresie szczepień obowiązkowych objętych Programem Szczepień Ochronnych w zależności od rodzaju szczepionki, wahała się od 84,9 % do niemal 99,8 %.

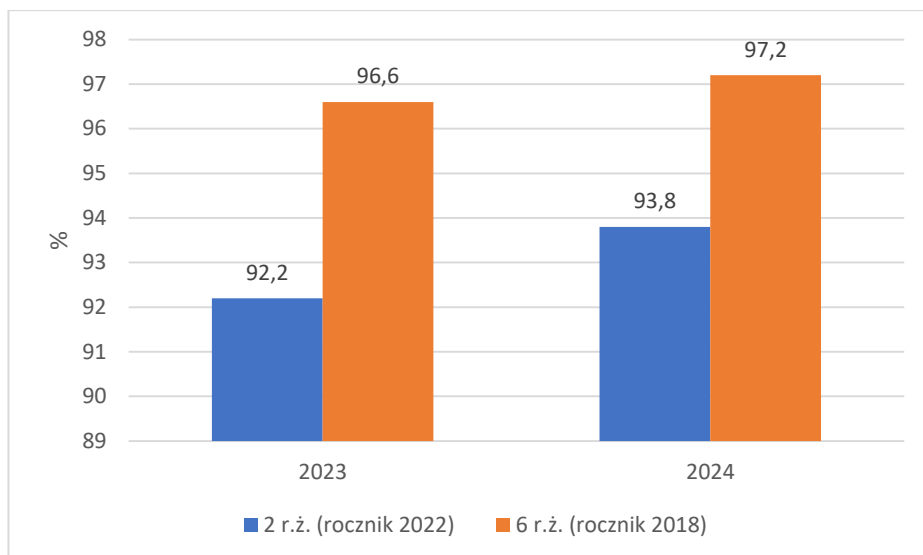
U znacznej części nieszczepionych dzieci odroczenie szczepienia uwarunkowane było wskazaniami lekarskimi (ze względu na zły stan zdrowia dziecka). Natomiast niewielki odsetek dzieci nieszczepionych wynikał z decyzji rodziców - świadomie uchylających się od obowiązku podjęcia szczepień - motywujących swoje działania odrębnością kulturową, religijną lub etniczną oraz przekonaniem o szkodliwym oddziaływaniu szczepionek na organizm ich dziecka. Niestety, od kilku lat, obserwuje się rosnący trend w odniesieniu do liczby osób uchylających się od szczepień, utrzymujący się zarówno w województwie łódzkim jak i w Polsce.

Odporność poszczepienna ma istotne korzyści indywidualne, ale także znaczenie populacyjne ze względu na tzw. odporność zbiorowiskową polegającą na mniejszym ryzyku zachorowań wśród osób, które nie mogły być zaszczepione z powodu licznych przeciwwskazań zdrowotnych. Realne zagrożenie dla odporności zbiorowiskowej, stanowią osoby uchylające się od obowiązku szczepień, stąd konieczność edukowania społeczeństwa w zakresie korzyści zdrowotnych wynikających ze szczepień.

(wyjaśnienie dot. stanu zaszczepienia do 3 r. ż. szczepionkami przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi; 6 r. ż. i 14 r. ż. szczepionkami przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi; 19 r.ż. szczepionkami przeciwko błonicy, tężcowi)

Ryc. Odsetek dzieci zaszczepionych przeciwko błonicy, tężcowi, krztuścowi w latach 2023-2024 w poszczególnych grupach wiekowych (%).

Ryc. Odsetek dzieci uodpornionych przeciwko odrze, śwince i różyczce w 2 i 6 roku życia w latach 2023-2024 (%).

W 2024 r. kontynuowany był bezpłatny program szczepień ochronnych przeciw HPV, który jest skierowany do dziewcząt jak i chłopców. HPV (Human Papilloma Virus) to nazwa ludzkiego wirusa brodawczaka, który odpowiada za zachorowania na raka szyjki macicy, a także inne choroby nowotworowe.

Od 1 września 2024 r. program został rozszerzony i realizowany był w populacji dziewcząt i chłopców po ukończeniu 9. roku życia i do ukończenia 14. roku życia. Kolejna zmiana jaka nastąpiła **w ramach programu** szczepień przeciwko HPV dała możliwość poradniom POZ na realizację w/w programu również w szkołach podstawowych, w trybie wyjazdowym. Na terenie Miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego udział w realizacji szczepień p/HPV zadeklarowało 35 szkół. W 2024 r. w ramach programu szczepień przeciwko HPV realizowanych w 6 szkołach zaszczepiono łącznie 183 dzieci.

Niepożądany odczyn poszczepienny (NOP) to niepożądany objaw chorobowy pozostający w związku czasowym z wykonanym szczepieniem. Za powiązanie czasowe uznaje się zaburzenia stanu zdrowia, które wystąpiły w okresie 4 tygodni po podaniu szczepionki z wyjątkiem odczynów po szczepieniu BCG. Od 1995 roku prowadzony jest system ścisłego monitorowania NOP. Na potrzeby prowadzonego nadzoru epidemiologicznego wprowadzono kryteria rozpoznawania niepożądanych odczynów poszczepiennych, które obejmują trzy rodzaje: ciężkie, poważne, łagodne.

W 2024 roku na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego nie zgłoszono żadnego niepożądanego odczynu poszczepiennego.

III. STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH

Działalność kontrolno-represyjna

W 2024 roku harmonogram kontroli obejmował 104 obiekty służby zdrowia, tj. Wojewódzki Szpital Zespolony im. Stanisława Rybickiego w Skierniewicach z 19 oddziałami klinicznymi (15 diagnostycznych i 4 pomocniczych) oraz 103 zakłady leczenia otwartego. Kontrole przeprowadzano zgodnie z harmonogramem zaplanowanym na rok 2024. Znacząca większość kontroli dotyczyła stanu sanitarno-technicznego obiektów, utrzymania czystości pomieszczeń i wyposażenia, postępowania z bielizną, postępowania z odpadami medycznymi, procesów dezynfekcji i sterylizacji. Przeprowadzono również kontrole w zakresie wykonawstwa szczepień ochronnych, zgłaszalności przypadków chorób zakaźnych oraz nadzoru nad osobami ze styczności z chorymi na wirusowe zapalenie wątroby typu B i typu C.

Stan techniczny i funkcjonalność pomieszczeń

Wojewódzki Szpital Zespolony (dalej: WSZ) im. Stanisława Rybickiego w Skierniewicach

Większość oddziałów oceniono jako dostatecznie zorganizowane pod względem epidemiologicznym. Posiadają one minimalną ilość gabinetów zabiegowych, zespołów sanitarnych (odrębnych dla pacjentów i personelu), brudowników i pomieszczeń pomocniczych.

Od wielu lat trudności pojawiające się w spełnianiu wymagań jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą wynikają z kilku przyczyn m.in. ze znacznego stopnia wyeksploatowania budynków, niekorzystnych rozwiązań architektonicznych (np. krzyżujące się ciągi komunikacyjne) oraz niewystarczającej bazy lokalowej (niezupełnie dostosowanej do potrzeb szpitala).

Podobnie jak w poprzednich latach, w trakcie prowadzenia kontroli brane pod uwagę były następujące elementy: stan techniczny pomieszczeń i urządzeń, bieżąca czystość oraz stosowanie procedur higieniczno-sanitarnych. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub braku poprawy stanu sanitarnego wydano 7 **decyzji administracyjnych**, z czego 5 przedłużających, 1 nakazująca i 1 finansowa, tj.:

Decyzja Nr 1/2024 przedłużająca: wydana na szpitalne ciągi komunikacyjne (korytarze i klatki schodowe). Okres wykonania prac związanych z nieprawidłowościami wyznaczono do 31.12.2024 r.

Decyzja Nr 2/2024 przedłużająca: wydana na Poradnię Laryngologiczną i Zespół Poradni Specjalistycznych (ul. Rybickiego). Okres wykonania prac związanych z nieprawidłowościami wyznaczono do 31.12.2024 r.

Decyzja Nr 3/2024 przedłużająca: wydana na Oddział Ortopedyczno-Urazowy. Okres wykonania prac związanych z nieprawidłowościami wyznaczono do 31.12.2024 r.

Decyzja Nr 4/2024 przedłużająca: wydana na Oddział Ortopedyczno-Urazowy oraz Oddział Rehabilitacyjny. Okres wykonania prac związanych z nieprawidłowościami wyznaczono do 31.12.2024 r.

Decyzja Nr 5/2024 przedłużająca: wydana na Oddział Chorób Wewnętrznych II i Geriatrii. Okres wykonania prac związanych z nieprawidłowościami wyznaczono do 31.12.2024 r.

Decyzja Nr 6/2024 nakazująca wraz z decyzją finansową: wydana na Oddział Ortopedyczno-Urazowy. Okres wykonania prac związanych z nieprawidłowościami wyznaczono do 31.07.2025 r.

Dużym sukcesem szpitala w 2024 r. było oddanie do użytku Pracowni Diagnostyki Endoskopowej, która jest w nowej lokalizacji Pawilon A- Budynek Główny (po dawnym Punkcie Przyjęć Planowych). Wyremontowanie pomieszczeń było zgodne z planem inwestycyjnym p.n. „Projekt i wykonanie przebudowy pomieszczeń na potrzeby Pracowni Diagnostyki Endoskopowej w Pawilonie A - Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego im. Stanisława Rybickiego w Skierniewicach- zaprojektuj i wybuduj”.

Pracownia Diagnostyki Endoskopowej ma wydzielone 3 pracownie diagnostyczne: pracownia endoskopii górnego odcinka pokarmowego, pracownia endoskopii dolnego odcinka pokarmowego, pracownia bronchoskopii. Ponadto w skład ww. pracowni wchodzi sala wybudzeń z 4 stanowiskami oraz gabinet do wykonywania badań USG. W Pracowni Diagnostyki Endoskopowej są obsługiwani pacjenci szpitala oraz pacjenci z zewnątrz.

Do najlepiej zorganizowanych i nowocześnie wyposażonych oddziałów należą obecnie: Oddział Nefrologiczny ze Stacją Dializ, Oddział Kardiologiczny, Oddział Chirurgiczny oraz Blok Porodowy. W strukturach Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego

funkcjonuje lądowisko dla Lotniczego Pogotowia Ratunkowego, które znacznie poprawiło dostęp pacjentów do opieki medycznej.

Utrzymywaniem bieżącej czystości i porządku oraz przygotowywaniem roztworów dezynfekcyjnych w oddziałach szpitalnych zajmują się pracownicy z firmy zewnętrznej. Szpital zaopatrzony jest w wystarczającą ilość mopów oraz drobnego sprzętu do mycia i prac porządkowych, który jest oznakowany i przydzielony do poszczególnych oddziałów. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stan sanitarno-porządkowy pomieszczeń szpitalnych oceniono jako dostateczny.

Pranie bielizny szpitalnej wykonuje firma zewnętrzna – zapewniająca jednocześnie transport (odbiór i przywóz) bielizny brudnej i czystej. Na terenie szpitala wykonuje się tylko wstępną dezynfekcję bielizny zakaźnej, segregację i przygotowanie do transportu. Wypraną bieliznę przechowuje się w części czystej magazynu z zachowaniem całkowitego rozdziału bielizny czystej od bielizny brudnej.

Postępowanie z odpadami nie uległo istotnym zmianom w porównaniu do ubiegłych lat. Odpady medyczne w szpitalu nadal segregowane są w miejscu ich powstawania i składane do pojemników jednorazowego użytku lub worków foliowych o wcześniej ustalonych kolorach. Odpady medyczne z poszczególnych oddziałów są systematycznie (przynajmniej raz na dobę) przekazywane do pomieszczenia magazynowego. Pomieszczenie to znajduje się w budynku gospodarczym, posiada osobne, zamykane wejście, zmywalne powierzchnie ścian i podłóg oraz wyposażone jest w klimatyzator. Zapewniono również urządzenie chłodnicze do przechowywania odpadów o kodzie 18 01 02 (części ciała, organy). Odpady medyczne zakaźne odbiera Spółka ECO-ABC z Bełchatowa.

Profilaktyka zakażeń szpitalnych realizowana jest w szpitalu zgodnie z przepisami ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. *o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi*. Powołany w szpitalu Zespół i Komitet Kontroli Zakażeń Szpitalnych realizuje program nadzorowania i zapobiegania zakażeniom szpitalnym w wyczerpującym zakresie. Ustalono zasady rejestracji czynników alarmowych, antybiotykoterapii i profilaktyki antybiotykowej. Prowadzono również bieżący nadzór epidemiologiczny.

Sterylizacja narzędzi, bielizny operacyjnej i innych przedmiotów medycznych odbywa się metodą parową i plazmową w Centralnej Sterylizatorni WSZ posiadającej 2 autoklawy próżniowe przelotowe i 1 sterylizator niskotemperaturowy (plazma). Przygotowywanie sprzętu do sterylizacji (dezynfekcja narzędzi, mycie, suszenie, pakietowanie) wykonywane jest w poszczególnych oddziałach. Z bloku operacyjnego narzędzia po wstępnej dezynfekcji przywożone są w zamkniętych kuwetach do Centralnej Sterylizatorni, gdzie

przeprowadzany jest dalszy ciąg dezynfekcji, pakietowania i sterylizacji. Systematycznie kontrolowano skuteczność procesów sterylizacji, a rejestry wykonywanych procesów sterylizacji i testów chemicznych prowadzone były na bieżąco.

Prosektorium wchodzące w skład Zakładu Patomorfologii WSZ w Skierniewicach zapewnia 12 miejsc do przechowywania zwłok. Stan sanitarno-techniczny pomieszczeń nie uległ zmianie, a bieżący stan czystości nie budził zastrzeżeń.

Bloki żywienia w szpitalach

W 2024 r. zewidencjonowano 1 blok żywieniowy Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Skierniewicach, tj. kuchnię działającą w formie cateringowej jako Punkt Wydawania Posiłków przy Wojewódzkim Szpitalu Zespolonym w Skierniewicach prowadzony przez firmę cateringową GREK RTC Sp. z o.o. z siedzibą główną ul. Piątkowska 83R, 95-100 Zgierz.

W bloku żywieniowym w 2024 r. przeprowadzono ogółem 1 kontrolę sanitarną, w tym 1 kontrolę kompleksową. Zakład zakwalifikowano na podstawie arkusza oceny zakładu do kategorii o średnim ryzyku.

W Punkcie Wydawania Posiłków prowadzona jest działalność w zakresie żywienia zbiorowego, w tym porcjowanie i wydawanie posiłków na naczyniach wielokrotnego użytku dostarczanych w formie cateringowej. Firma cateringowa przygotowuje posiłki dla pacjentów WSZ w Skierniewicach, w zatwierdzonym przez PPIS w Zgierzu bloku żywienia „GREK RTC” Sp. z o.o. w Zgierzu ul. Piątkowska 83R. Blok żywienia jest zatwierdzony do prowadzenia działalności w zakresie produkcji posiłków od surowca oraz w oparciu o półprodukty i gotowe produkty z zachowaniem ciągłości łańcucha chłodniczego, pakowaniu ich w naczyniach jednorazowego i wielokrotnego użytku oraz termosy ze stali nierdzewnej, a także w zakresie dostarczania posiłków firmowymi środkami transportu w formie cateringowej do klientów instytucjonalnych oraz indywidulanych w termotorbach oraz innych produktów niewymagających chłodzenia w pojemnikach łatwozmywalnych z pokrywami.

Posiłki dostarczane są do Punktu Wydawania Posiłków w WSZ w Skierniewicach codziennie o wyznaczonych godzinach przez firmę cateringową własnymi środkami transportu przystosowanymi do prawidłowego oraz bezpiecznego przewozu posiłków i żywności. Posiłki są porcjowane i serwowane na naczyniach wielokrotnego użytku na miejscu w Punkcie Wydawania Posiłków WSZ w Skierniewicach przez personel firmy cateringowej.

Wszystkie zatrudnione osoby posiadają orzeczenia lekarskie dla celów sanitarno-epidemiologicznych. Punkt Wydawania Posiłków składa się z tzw. głównej rozdzielni posiłków

oraz kuchenek oddziałowych zlokalizowanych przy oddziałach szpitalnych. W kuchenkach oddziałowych zapewniono profesjonalne maszyny myjąco-wyparzające oraz zamykane szafki o powierzchniach łatwo-zmywalnych do przechowywania naczyń wielokrotnego użytku. W Punkcie Wydawania Posiłków są wdrożone i utrzymywane procedury systemu HACCP.

W 2024 r. karania mandatowego nie stosowano. Pomieszczenia zakładu, w tym kuchenki oddziałowe, urządzenia, drobny sprzęt, naczynia wielokrotnego użytku, inne wyposażenie utrzymane były w dobrym stanie i kondycji technicznej, czystości. Procesy mycia i dezynfekcji prowadzone były zgodnie z instrukcjami GHP. Personel pracował w odzieży roboczej, rękawiczkach jednorazowego użytku, utrzymywał wysoki stopień czystości osobistej.

Osoby dorosłe hospitalizowane w WSZ (dieta podstawowa) otrzymują 4 posiłki tj. śniadanie, obiad (zupa, II danie, napój), kolację, posiłek nocny, natomiast dzieci 5 posiłków. Nie wnoszono uwag do częstotliwości wydawania posiłków. Zapotrzebowanie na żywienie jest codziennie weryfikowane i przekazywane firmie cateringowej. Jadłospisy dekadowe na dany okres przekazywane są przez firmę cateringową Wojewódzkiemu Szpitalowi Wojewódzkiemu z 5 dniowym wyprzedzeniem celem weryfikacji i naniesieniem ewentualnych uwag. Jadłospisy zawierają informację dla pacjentów o składzie produktów oraz substancjach lub produktach powodujących nietolerancje lub alergie określone w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady UE 1169/2011. Przed podaniem posiłków dla pacjentów w oddziałach szpitalnych potrawy są sprawdzane pod względem organoleptycznym przez dietetyka WSZ.

Podczas czynności kontrolnych prowadzonych w ramach kontroli kompleksowej w roku sprawozdawczym pobrano dokumentację żywieniową (raporty magazynowe, jadłospisy dekadowe (dieta podstawowa) za okres 14.09.2024 - 23.09.2024 r. w celu oceny sposobu żywienia pacjentów. Przedmiotowa ocena została sporządzona przez Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. W celu poprawy żywienia pacjentów, w planowaniu diety podstawowej zalecono uwzględnienie następujących wskazówek: ograniczyć spożywanie mięsa czerwonego oraz jego przetworów na rzecz spożycia jaj, drobiu i ryb, planować jadłospis w taki sposób, aby spożycie ryb i /lub przetworów rybnych było przynajmniej 1 raz w tygodniu, 2-3 razy w dekadzie, ograniczyć w planowaniu posiłków produkty o dużej zawartości sodu, zwiększyć podaż produktów będących źródłem witaminy D tj.: olej rzepakowy niskoerukowy, oliwa z oliwek, ryby, jaja, zwiększyć podaż produktów będących źródłem wapnia o niskiej zawartości tłuszczu takich jak mleko i przetwory mleczne (w tym mleczne napoje fermentowane), zwiększyć częstotliwość podawania pieczywa pełnoziarnistego do śniadań i kolacji, które jest źródłem węglowodanów złożonych, błonnika pokarmowego,

składników mineralnych, a także witamin, zwiększyć częstotliwość potraw zawierających nasiona roślin strączkowych suchych do 1-2 razy w tygodniu / 3razy w dekadzie, planować jadłospis w taki sposób, aby tłuszcze roślinne bogate w kwasy jedno i wielonasycone znajdowały się codziennie przynajmniej w posiłku obiadowym.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skierniewicach (dalej PPIS) przekazał pismem z dnia 08.11.2024 r. znak: HŻ.9020.40.36.2024.DS stronie wyniki przedmiotowej oceny zobowiązując jednocześnie do podjęcia działań mających na celu uwzględnienie ww. wskazówek w planowaniu diety podstawowej. „Firma „GREK RTC” Sp. z o.o. ul. Piątkowska 83 R, 95-100 Zgierz poinformowała PPIS pismem z dnia 27.11.2024 r., że wskazówki i zalecenia zostały wdrożone w planowaniu i realizacji bieżących jadłospisów diety podstawowej dla pacjentów WSZ w Skierniewicach.

Karania mandatowego nie stosowano. Decyzji administracyjnych nie wydawano.

Zakłady leczenia otwartego

W harmonogramie kontroli na 2024 r. ujętych było **31** niepublicznych i **12** publicznych zakładów opieki zdrowotnej, **59** gabinetów prywatnych o charakterze zabiegowym, **1** gabinet medyczny w zakładzie pracy chronionej oraz **1** właściciel karetek pogotowia ratunkowego.

Łącznie przeprowadzono **196** kontroli. Stan sanitarny tej grupy obiektów oceniono jako dobry. W miarę posiadanych środków finansowych dokonywane były remonty, modernizacje obiektów oraz zakup nowego wyposażenia. Stan sanitarny poradni przyszpitalnych omówiono powyżej.

W placówce Z.O.Z Centrum Optyczno-Okulistyczne SZELIGA, ul. Rybickiego 4, 96-100 Skierniewice zastosowano karanie mandatowe w wysokości 200zł (wykroczenie: art. 5 pkt 2 ustawy z dnia 05.12.2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024 r. poz. 924 z późn. zm.) niezachowany stan sanitarny w obiekcie oraz art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 09.11.1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. (Dz.U. z 2023 r. poz. 700 z późn. zm.) – niewidoczna informacja „zakaz palenia” na terenie obiektu.

W ramach przeprowadzonych kontroli wydano **34 zalecenia** na placówki (POZ oraz gabinety prywatne), które najczęściej dotyczyły: braku książki kontroli przedsiębiorcy, braku odpowiednich procedur epidemiologicznych, braku przeprowadzenia w obiekcie kontroli wewnętrznej potwierdzonej raportem z tej kontroli bądź przeprowadzenie kontroli wewnętrznej z niewłaściwą częstotliwością, braku oznaczenia identyfikującego na workach/pojemnikach na

odpady medyczne, przechowywania odpadów medycznych powyżej 72h poza urządzeniem chłodniczym, braku przeglądów technicznych autoklawów parowych oraz klimatyzatorów. Ponadto podczas kontroli stwierdzono uszkodzone (porwane) leżanki dla pacjentów, zniszczoną wykładzinę podłogową, zniszczone oprawy oświetleniowe, niewłaściwe opisanie preparatów do dezynfekcji rąk oraz do dezynfekcji powierzchni (brak nazwy preparatu i daty jego ważności), brak uwidocznienia informacji o zakazie palenia wyrobów tytoniowych i palenia papierosów elektronicznych na terenie całego obiektu leczniczego, brak właściwego oznakowania wszystkimi niezbędnymi informacjami wanienki do wstępnej dezynfekcji narzędzi przeznaczonych do sterylizacji, brak termometru w urządzeniu chłodniczym do przechowywania odpadów medycznych, brak opisu pakietów sterylizacyjnych datą wykonania sterylizacji i/lub datą ważności, brak papieru toaletowego i ręczników papierowych w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych, stosowanie środków dezynfekcyjnych po upływie dat ważności. Kierownicy placówek medycznych byli zobowiązani do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wszystkie zakłady świadczące usługi medyczne zaopatrzone są w wodę dobrej jakości bakteriologicznej i fizykochemicznej z wodociągów sieciowych zaopatrzenia zbiorowego. Znaczna większość podmiotów leczniczych korzysta z ciepłej wody i ogrzewania z sieci ciepłowni miejskiej, a część ma własne lub wspólne kotłownie z innymi użytkownikami budynku. Na terenach wiejskich zdarzają się przypadki korzystania z podgrzewaczy elektrycznych. Ścieki odprowadzane są do zbiorników bezodpływowych lub do kanalizacji sieciowej, w mieście tylko do kanalizacji miejskiej.

Odpady medyczne zbierane są w sposób bezpieczny dla personelu i środowiska w typowych pojemnikach plastikowych, a następnie przechowywane w urządzeniach chłodniczych do czasu ich wywieżenia. Prowadzona jest dokumentacja ilości i rodzaju oddawanych odpadów. Odpady komunalne gromadzone są w kontenerach/pojemnikach i wywożone przez uprawnione firmy. Nie stwierdzono przypadków mieszania odpadów komunalnych z odpadami niebezpiecznymi.

Aktualnie w wielu podmiotach lecznictwa otwartego, stosowany jest wyłącznie sprzęt jednorazowy fabrycznie pakowany. Tam, gdzie używane są narzędzia wielokrotnego użytku sterylizację wykonuje się w sterylizatorach parowych. Podmioty, które nie posiadają własnych autoklawów korzystają z usług Centralnej Sterylizatorni Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego w Skierniewicach. Transportem materiału do i ze sterylizacji zajmują się zlecniodawcy po dokładnym zabezpieczeniu pakietów przed wtórnym zanieczyszczeniem.

Skuteczność procesów sterylizacji we wszystkich nadzorowanych placówkach kontrolowano systematycznie. Rejestry wykonywanych procesów i testów chemicznych prowadzone były na bieżąco.

Stan sanitarno-porządkowy obiektów oceniono jako dobry. Utrzymaniem czystości zajmowali się etatowi pracownicy. Wszystkie placówki wyposażone były w drobny sprzęt do mycia i prac porządkowych. Bieżąca czystość i stan sanitarny nie budziły zastrzeżeń.

Dezynfekcja

W trakcie przeprowadzonych kontroli stwierdzono prawidłowy dobór środków dezynfekcyjnych, o szerokim spektrum działania, odpowiednio przechowywanych i stosowanych. Opracowane i wdrożone są procedury dezynfekcji (narzędzi i materiałów oraz powierzchni). Procesy dezynfekcji prowadzone są środkami dopuszczonymi do stosowania w placówkach opieki zdrowotnej. Przeznaczenie roztworów, środków chemicznych oraz dobór stężeń do poszczególnych rodzajów dezynfekcji jest prawidłowy. Placówki posiadają instrukcje dotyczące przygotowywania i posługiwania się środkami dezynfekcyjnymi. Stosuje się rotację środków dezynfekcyjnych, zwracając uwagę na skuteczność działania oraz bezpieczeństwo pacjentów i personelu medycznego.

IV. WARUNKI HIGIENY ŚRODOWISKA

Główne statutowe zadania wykonywane przez Sekcję Nadzoru Higieny Środowiska PSSE w Skierniewicach stanowiły kontynuację problematyki z lat wcześniejszych. Dziedzinami o potencjalnie największym, możliwym, negatywnym wpływie na zdrowie, dotyczącymi znacznych populacji ludzi była jakość wody do spożycia w zaopatrzeniu zbiorowym, jakość wody w basenie kąpielowym i kąpielisku, warunki świadczenia usług fryzjerskich, kosmetycznych i tatuażu. Kontynuowano kontrole obiektów użyteczności publicznej związanych ze sportem, kulturą, wypoczynkiem i transportem osobowym. Ważną i trudną dziedziną było rozpatrywanie interwencji od mieszkańców dotyczących zdrowotnych aspektów pobytu w lokalach mieszkalnych i uciążliwości środowiskowych. W 2024 r. zintensyfikowano działania edukacyjno-informacyjne w ramach prowadzonych kontroli we wszystkich, kontrolowanych grupach obiektów.

Zaopatrzenie w wodę do spożycia.

Mając na względzie bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego prowadzony był zwiększony nadzór nad producentami wody w celu zapewnienia jakości wody odpowiadającej wymaganiom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

W części wodociągów występowały przekroczenia parametrów mikrobiologicznych. Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne bądź poszczególne gminy zarządzające tymi wodociągami podejmowały natychmiastowe działania naprawcze, celem uzyskania właściwej jakości wody do spożycia dostarczanej odbiorcom. Wiązało się to ze wzrostem wykonywania badań zarówno w kontroli wewnętrznej jak i urzędowej, a sytuacja ta skutkowała wydawaniem decyzji o braku przydatności wody do spożycia bądź warunkową przydatnością wody.

Największy wodociąg komunalny na nadzorowanym terenie, z ujęciem i stacją uzdatniania w Skierniewicach, produkował przez cały rok wodę dobrej jakości. Jedynie w miesiącu czerwcu br. w związku z budową nowych przyłączy wystąpiło krótkotrwałe zanieczyszczenie wody w obrębie ul. Miłej i ul. Kwiatowej. Odbiorcy otrzymywali do spożycia wodę konfekcjonowaną. Badania kontrolne nie potwierdziły utrzymywania się tego zanieczyszczenia. Ponadto zgłaszano dwie interwencje na niewłaściwą jakość wody pochodzącą z sieci tego wodociągu. Po pobraniu prób wody do badań laboratoryjnych okazało się, że interwencje te były niezasadne.

Na obszarach wiejskich, poza fragmentem objętym siecią wodociągu skierniewickiego, funkcjonowało dostarczając odbiorcom domowym 29 mniejszych komunalnych wodociągów zaopatrzenia zbiorowego oraz 8 innych wodociągów zaopatrujących obiekty użyteczności publicznej lub zakłady branży żywnościowej.

Na ogólną liczbę ok. 45 tys. mieszkańców miasta i ok. 38 tys. mieszkańców powiatu ziemskiego z wodociągów sieciowych korzysta, według posiadanych danych ok. 98 % z nich. Można przyjąć że cały nadzorowany teren, poza kilkoma niewielkimi miejscowościami lub częściami miejscowości jest zwodociągowany.

Woda ze wszystkich wodociągów zbiorowego zaopatrzenia była regularnie poddawana badaniom jakości, równolegle przez inspekcję sanitarną jak i podmioty eksploatujące te urządzenia. Wykonano badania wszystkich wymaganych parametrów z częstotliwością określoną wcześniej w zaopiniowanych harmonogramach badań poza wodociągiem w Woli Makowskiej, gdzie przez cały rok prowadzone były prace modernizacyjne SUW. Odbiorcy otrzymywali wodę z sieci wodociągu Słomków. W sytuacjach wskazujących na obecność naturalnych lub obcych zanieczyszczeń, pobierano dodatkowe próbki.

W 2024 r. został unieruchomiony jeden wodociąg zaopatrzenia zbiorowego z uwagi na zanieczyszczenie mikrobiologiczne (bakterie grupy coli), tj. wodociąg Słomków. Podjęte działania naprawcze polegające między innymi na płukaniu i dezynfekcji studni oraz sieci wodociągowej przyniosły oczekiwany efekt. Po kilkunastu dniach wydana została ocena przydatności wody do spożycia przez ludzi. Na koniec roku 2024 wodociąg podawał odbiorcom wodę odpowiedniej jakości.

Wydano 8 decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia z powodu przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (wodociągi: Humin, Paplin, Mszadla, Wola Drzewiecka, Janisławice, Dębowa Góra), nie wydawano decyzji przedłużających.

W pozostałych wodociągach zanieczyszczenia występowały przeważnie w pojedynczych próbkach i w szybkim czasie uzyskiwano poprawę.

Decyzji na stan sanitarno-techniczny urządzeń wodociągowych nie wydawano.

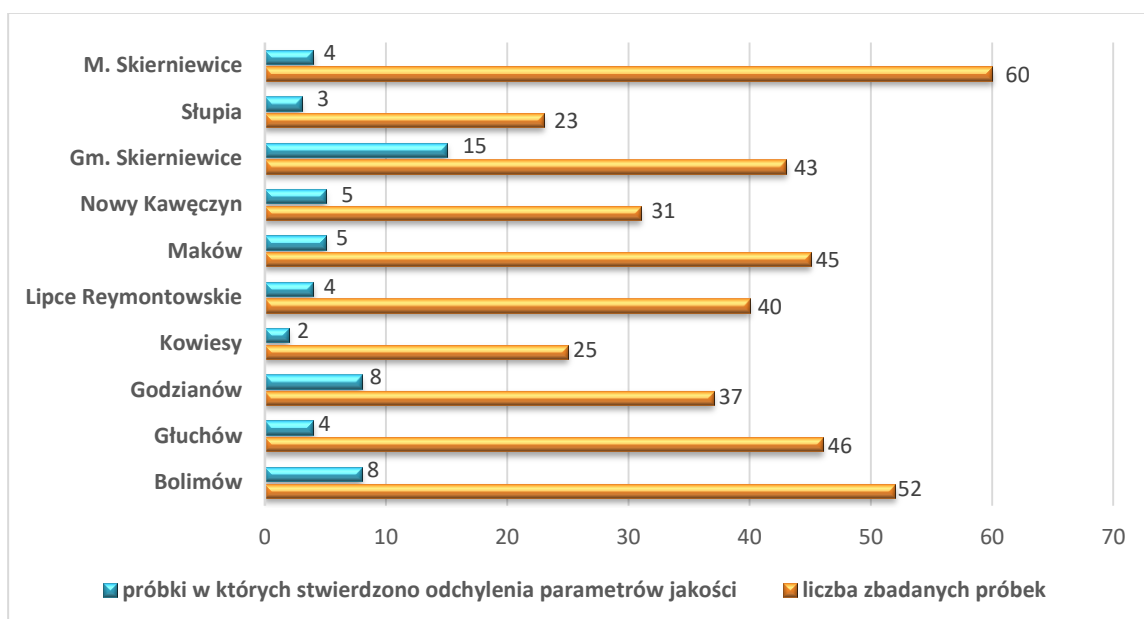

Zmodernizowane zostały stacje uzdatniania wody wodociągu: Drzewce, Wola Drzewiecka, Wylezin Stary, Kolonia Starorawska, Lnisko, Płyćwia i częściowo Mszadla co niewątpliwie przyczyni się do utrzymania dobrej jakości wody przeznaczonej do spożycia w tych wodociągach.

Na stacjach uzdatniania wody wodociągu: Maków, Dąbrowice, Słomków, Winna Góra, Słupia, Trzcianna, jak również nowo zmodernizowanych zainstalowane zostały lampy UV do dezynfekcji wody.

Poza wodociągami komunalnymi wykonywano badania wody w ramach kontroli wewnętrznej w 8 wodociągach lokalnych zaopatrujących obiekty użyteczności publicznej i zakłady branży żywnościowej. W żadnym z tych wodociągów nie występowały przekroczenia badanych parametrów.

Jeden wodociąg, tj. Instytut Ogrodnictwa przy ul. Konstytucji 3 Maja 6 w Skierniewicach od października 2024 r. korzystał z wody pochodzącej z wodociągu miejskiego, z uwagi na znacznie przekroczony poziom manganu w wodzie z ujęcia nr 5 przy ul. Rybickiego 15/17.

Basen kąpielowy i kąpielisko.

Pod nadzorem PSSE w Skierniewicach znajduje się jeden obiekt – Pływalnia „NAWA” w Skierniewicach.

W 2024 r. w wodzie udostępnianej kąpiącym się na pływalni „NAWA” w Skierniewicach nie występowały przekroczenia parametrów mikrobiologicznych. Jedynie w miesiącu maju i listopadzie 2024 r. stwierdzono nieznaczne przekroczenie chloru wolnego i chloru związanego zarówno w miejscach wprowadzenia wody do niecek, jak i w nieckach. PPIS w Skierniewicach do zarządzającego obiektem wystosował pisma o konieczności podjęcia stosownych działań naprawczych.

W badaniach ciepłej wody wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej prób pobranych w dniu 06 czerwca 2024 r. z natrysków damskiego i męskiego w szatniach stwierdzono ponadnormatywne wartości *Legionella sp.* W związku z przekazanymi wynikami badań wydana została decyzja nakazująca doprowadzenie jakości wody ciepłej pod względem mikrobiologicznym do norm określonych w załączniku nr 5 część A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Podjęte zostały natychmiastowe działania naprawcze. Zarządca wystąpił z wnioskiem o przedłużenie terminu wykonania decyzji z uwagi na utrzymujące się zanieczyszczenie. Wydano decyzję przedłużającą. Nadal prowadzone były działania naprawcze, które okazały się skuteczne. Próby wody pobrane do badań w dniu 3 września 2024 r. w ramach kontroli urzędowej nie potwierdziły utrzymywania się zanieczyszczenia.

Na pływalni kontroli pionu HŚ podlegają także pomieszczenia odnowy biologicznej udostępniane klientom, w szczególności: solarium, sauna, gabinet masażu i siłownię wraz z zapleczem. Stan sanitarno-techniczny i porządkowy tych pomieszczeń nie budzi zastrzeżeń.

Wniesiona została jedna interwencja w części dotycząca niewłaściwej jakości wody w niecce basenowej, przeprowadzona kontrola nie potwierdziła zasadności wniesionej interwencji. Natomiast potwierdzona została zasadność interwencji w części dot. brakujących sitek przy prysznicach w szatni męskiej. Zarządzający obiektem natychmiast usunął nieprawidłowość.

Nie odnotowywano w ciągu całego 2024 roku incydentów skutkujących wyłączeniem z użytkowania zanieczyszczonych niecek basenowych.

Sezon kąpielowy nad Zalewem Zadębie zgodnie z Uchwałą Rady Miasta Skierniewice trwał od 21 czerwca do 1 września 2024 r.

Organizator kąpieliska opracował harmonogram poboru prób w ramach kontroli wewnętrznej, który został zatwierdzony przez PPIS, wykonano komplet badań w kontroli wewnętrznej. Nie stwierdzano przekroczenia badanych parametrów wody w kontroli urzędowej, jak i wewnętrznej. Organizator kąpieliska, jak i pracownicy PSSE w Skierniewicach dokonywali obserwacji jakości wody. Obserwowano zakwit sinic w kąpielisku. Wydane zostały 2 decyzje stwierdzające brak przydatności wody do kąpeli w Kąpielisku Zadębie z uwagi na stwierdzenie zakwitu sinic. Odbiorcy byli na bieżąco informowani o stwierdzanych przekroczeniach oraz zakazie kąpeli, zarówno za pośrednictwem strony internetowej jak i komunikatów wywieszanych bezpośrednio przy kąpielisku.

Bieżące oceny jakości wody w kąpielisku wydawane były za każdym razem po otrzymaniu sprawozdań z badań jakości wody zarówno w kontroli urzędowej jak i wewnętrznej. Wydano 8 ocen przydatności wody do kąpeli. Przekazywano je na bieżąco organizatorowi, władzom samorządowym i umieszczano w ogólnopolskim Serwisie Kąpieliskowym.

W omawianym roku brak było zgłoszeń organizacji innych (poza Skierniewicami) kąpielisk i miejsc przeznaczonych do kąpeli. Zdarzały się przypadki kąpeli w zwyczajowych miejscach, np. w rzece Rawce lub w zbiorniku Zadębie, które podejmowane były na odpowiedzialność kąpiących się.

Warunki udzielania świadczeń zdrowotnych i postępowanie z odpadami medycznymi.

Placówki ochrony zdrowia, poza Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym w Skierniewicach w 2024 r. nie były kontrolowane przez pion HŚ. Kontrole te wykonywała Sekcja Nadzoru Epidemiologicznego.

Skierniewicki szpital nie prowadzi pralni – usługa zlecana jest firmie zewnętrznej. Na terenie szpitala wykonuje się tylko wstępną dezynfekcję bielizny zakaźnej, segregację i przygotowanie do transportu. Wypraną bieliznę przechowuje się w części czystej magazynu z zachowaniem całkowitego rozdziału bielizny czystej od bielizny brudnej. Przewóz bielizny wykonuje usługodawca. Warunki zbierania i segregacji odzieży brudnej, a następnie magazynowania i wydawania bielizny czystej ocenia się pozytywnie. Pralnia ta pierze także akcesoria dla komórki sprzątającej pomieszczenia szpitala. Zaleceń dotyczących stanu sanitarno-technicznego tych pomieszczeń nie wydawano.

Odpady medyczne niebezpieczne wytwarzane przez szpital przechowywane są we właściwych warunkach, chociaż dla odpadów o właściwościach zakaźnych nie jest to chłodnia, a pomieszczenie chłodzone urządzeniem klimatyzacyjnym. Odbierane są 3 razy w tygodniu - z zachowaniem maksymalnego czasu przechowywania dla temperatury do 18 °C. Odpady w rodzaju „resztki ciała i organy...” przechowywane są w lodówce.

W 2024 r kontynuowano badania jakości wody ciepłej na oddziałach łóżkowych w kierunku bakterii rodzaj. *Legionella spp.* wywołującej zakażenia o objawach typu zapalenia płuc. Badania wykonane w ramach kontroli wewnętrznej w miesiącu styczniu 2024 r. potwierdziły obecność bakterii rodzaju *Legionella sp.* PPIS w Skierniewicach w dniu 05.02.2024 r. wydał decyzję nakazującą przeprowadzić zabieg czyszczenia i dezynfekcji wody oraz doprowadzić jakość wody ciepłej użytkowej do obowiązujących norm. Kolejne badania przeprowadzone w ramach kontroli wewnętrznej próbek wody ciepłej pobranych w dniu 08 lutego 2024 r. potwierdziły utrzymywanie się zanieczyszczenia na Oddziale Ortopedyczno-Urazowym. Zarządca nadal prowadził działania naprawcze. Badania wykonane w ramach kontroli urzędowej prób wody pobranych do badania w dniu 25.03.2024 r. wykazały zanieczyszczenie w wodzie ciepłej użytkowej pobranej z węzła ciepłego, Oddziału Dziecięcego i Oddziału Chorób Wewnętrznych II. W związku z powyższym PPIS w Skierniewicach wydał w dniu 10 kwietnia 2024 r. kolejną decyzję nakazującą doprowadzenie jakości wody ciepłej do obowiązujących norm. Kontynuowano działania naprawcze. Badania kontrolne zarówno w ramach kontroli wewnętrznej jak i urzędowej prób wody pobranych w maju, czerwcu oraz w grudniu 2024 r. nie potwierdziły utrzymywania się zanieczyszczenia.

Wciąż nierozwiązanym problemem jest brak awaryjnego ujęcia wody w szpitalu, gdzie nadal nie wykonane są obowiązki nałożone decyzją administracyjną PPIS w Skierniewicach w stosunku do tego ujęcia.

Stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń szpitala oceniany został pozytywnie. Wydane zostały i nadal obowiązują decyzje dotyczące stanu sanitarno-technicznego części pomieszczeń szpitala i przychodni wydane przez sekcję nadzoru epidemiologicznego.

W roku 2024 r. w stosunku do szpitala w pionie HŚ decyzji nie wydawano, obowiązuje jedna decyzja, dotycząca awaryjnego źródła wody.

Usługi hotelarskie.

Nadal na nadzorowanym terenie tylko jeden obiekt jest skategoryzowany. Warunki w kompleksach pokojowych i przyległych lub samodzielnych węzłach higieniczno-sanitarnych kontrolowanych obiektów ocenia się pozytywnie - przy uwzględnieniu znacznych różnic w standardach oferowanych usług. Pranie bielizny hotelarskiej odbywa się najczęściej w firmach zewnętrznych. Te obiekty, w których prana jest bielizna mają wydzielone pomieszczenia: pralni, suszarni, magazynu bielizny czystej.

Podczas kontroli jednego z obiektów stwierdzono niewłaściwy stan techniczny schodów wejściowych do budynku, sprawa zgodnie z kompetencją przekazana została do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego Miasta Skierniewice.

Osoby korzystające z usług nie zgłaszały interwencji. Stan czystości bieżącej oferowanych usług dobry, bez uwag.

Toalety publiczne

Prowadzono bieżący nadzór nad czterema publicznymi toaletami (wszystkie w Skierniewicach) oraz dwoma MOP-ami przy autostradzie A2. We wszystkich toaletach jest bieżąca woda, podłączone są do sieci kanalizacyjnej. Podczas kontroli stwierdzano zadowalający stan czystości bieżącej. Trzy toalety miejskie to pojedyncze samoobsługowe kabiny. Z uwagi na występujące akty wandalizmu, dochodzi do czasowych przerw w funkcjonowaniu tych obiektów.

Kompleks pomieszczeń sanitarno-higienicznych funkcjonuje również przy kąpielisku Zadębie. Ogólnodostępne toalety są ponadto w obiektach użyteczności publicznej (dworzec PKP, markety, urzędy). Ich stan, podczas kontroli oceniany był pozytywnie. We wszystkich obiektach podjęto odpowiednie działania mające na celu zwiększenie częstotliwości dezynfekcji wyposażenia, zapewnienia dostatecznej ilości środków do dezynfekcji i higieny.

Nie wydawano zaleceń do tej grupy obiektów.

Pozostałe obiekty użyteczności publicznej oraz transport.

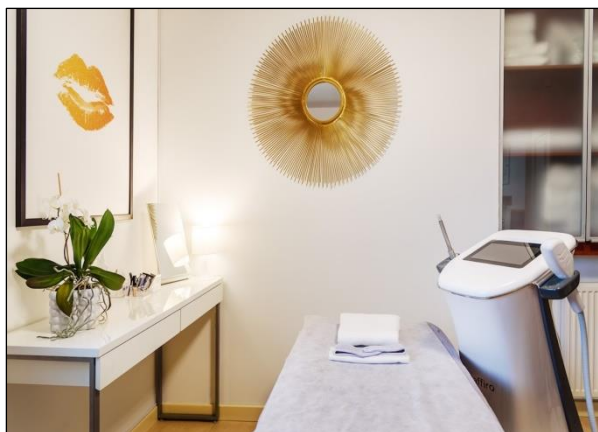
Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej

Ogólna liczba obiektów pod nadzorem: 199, wykonano 152 kontrole.

Warunki wykonywania tego rodzaju usług ocenia się pozytywnie. We wszystkich nadzorowanych zakładach stosuje się środki dezynfekcyjne do narzędzi, powierzchni, a także do rąk. W kosmetyce prowadzi się również sterylizację narzędzi.

Systematycznie zwiększa się liczba zakładów kosmetycznych z własnymi urządzeniami do sterylizacji. O ile jest to możliwe stosowane są narzędzia jednorazowe. Pranie brudnej

bielizny (fartuchy, pelerynki, ręczniki) z reguły wykonują właściciele zakładów we własnym zakresie. Powszechnie używane są ręczniki jednorazowego użytku. Obiekty, w których wytwarzane są odpady niebezpieczne mają podpisane odpowiednie umowy z firmami zajmującymi się odbiorem i unieszkodliwianiem tych odpadów, sposób

postępowania z odpadami jest prawidłowy. Największe potencjalne zagrożenie zdrowotne związane jest z wykonywaniem tatuaży, makijażem permanentnym oraz innymi zabiegami powodującymi przerwanie ciągłości tkanek.

W zakładach wykonujących zabiegi naruszające ciągłość tkanek wdrożone są procedury zabezpieczenia przeciwepidemicznego. Nie wpłynęły żadne informacje o potwierdzonych przypadkach zachorowań z przyczyn leżących po stronie zakładów fryzjerskich czy kosmetycznych.

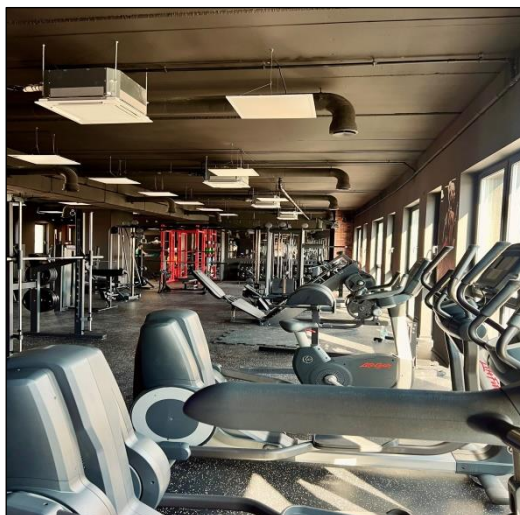
W tej grupie obiektów nie było potrzeby wydawania decyzji zarządzających. Wydano 5 zaleceń, w 3 przypadkach dotyczyły przeprowadzenia badania skuteczności procesu sterylizacji, w 2 przypadkach opracowania procedur postępowania przy wykonywaniu zabiegów powodujących naruszenie ciągłości tkanek. Wszystkie wydane zalecenia zostały wykonane.

Stan czystości bieżącej stwierdzany podczas kontroli we wszystkich obiektach był dobry. Nie stosowano karania mandatowego. Z roku na rok jakość świadczonych usług w tych zakładach jest coraz lepsza.

Klienci zakładów nie zgłaszali interwencji na niewłaściwą jakość oferowanych usług.

Obiekty kulturalno-widowiskowe i sportowe

W stosunku do tej grupy obiektów w 2024 r. nie wydawano żadnych decyzji ani zaleceń. Stan sanitarno-porządkowy stwierdzany podczas kontroli oceniano pozytywnie. Obiekty tej grupy zapewniają, pod względem sanitarnym, właściwe warunki oferowanych usług. Zmodernizowany obiekt Centrum Kultury i Sztuki w Skierniewicach posiada wiele pracowni (teatralna, wokalna, ceramiczna, plastyczna), studio nagrań, sale taneczne, kominkową, konferencyjną, koncertową co przyczyniło się do szerokiego wachlarza oferowanych zajęć, jak również różnorodności wydarzeń kulturalnych dla szerokiej grupy odbiorców.

Akcja posesja.

W ramach *Akcji posesja* przy współudziale Straży Miejskiej w Skierniewicach dokonano przeglądu miejsc o istotnym znaczeniu sanitarno-porządkowym dla mieszkańców miasta (place zabaw, siłownie plenerowe, ulice, skwery, parkingi, okolice miejsc użyteczności publicznej, przystanki autobusowe, teren osiedli mieszkaniowych w zabudowie jednorodzinnej, obrzeża miasta oraz miejsca, co do których istniały podejrzenia, iż mogą być w niezadowalającym stanie czystości).

Ponadto w połączeniu z planowanymi kontrolami różnych obiektów na terenie powiatu skierniewickiego dokonano przeglądu stanu sanitarno-porządkowego na terenie 6 gmin (Kowiesy, Nowy Kawęczyn, Głuchów, Bolimów, Maków, Skierniewice). Kontrolami objęte zostały centra miejscowości, okolice szkół, urzędów i innych obiektów użyteczności publicznej, a także stan poboczy dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich oraz przystanków komunikacji samochodowej przy nich usytuowanych.

W przypadku kontroli przeprowadzonej na terenie miasta Skierniewice, jedynie na jednej z działek należącej do miasta (teren garaży po byłej jednostce wojskowej

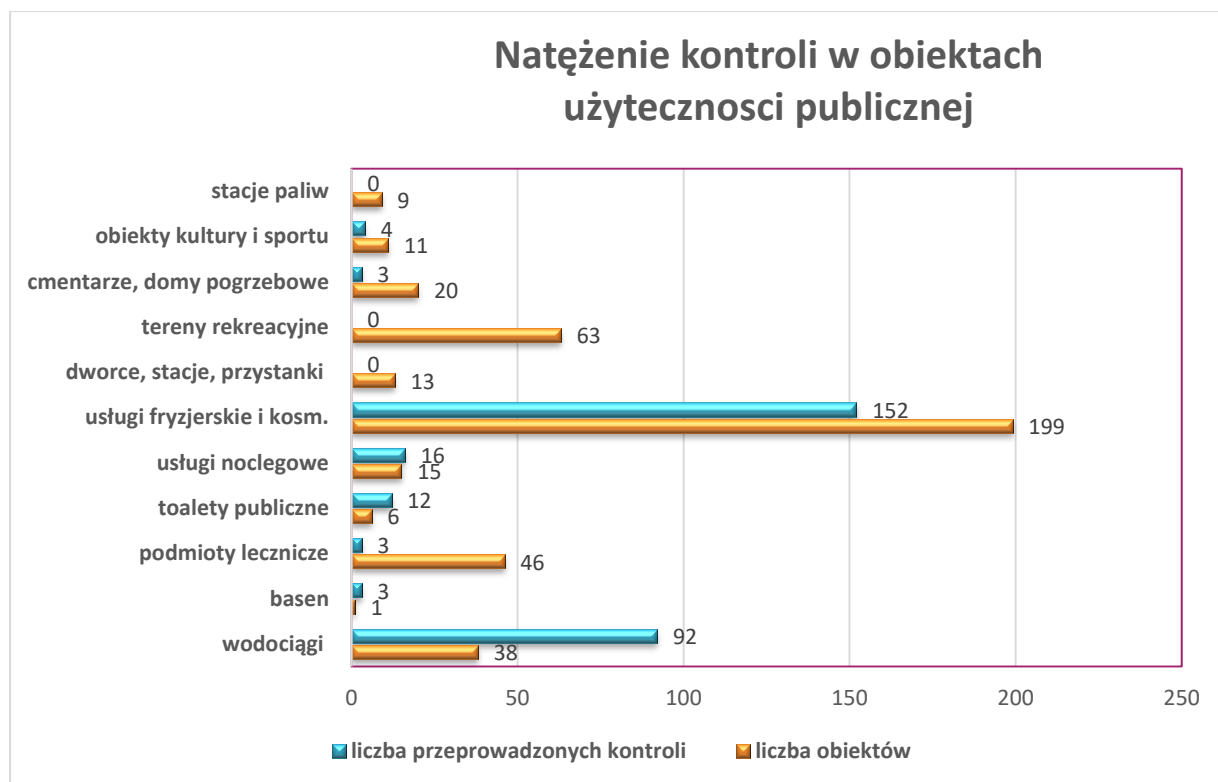
przy ul. Strobowskiej) stwierdzono niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy. Teren ten podnajmowany jest różnym podmiotom gospodarczym. PPIS w Skierniewicach wystosował pismo do Prezydenta Miasta Skierniewice z prośbą o podjęcie stosownych działań w celu wyegzekwowania od firm wynajmujących garaże doprowadzenia terenu do właściwego stanu sanitarno-porządkowego. Teren został uporządkowany.

Na kontrolowanym obszarze nie zlokalizowano dzikich wysypisk śmieci.

Ponadto PPIS w Skierniewicach wystosował pisma do Prezydenta Miasta Skierniewice, Burmistrza Miasta i Gminy Bolimów oraz wszystkich Wójtów, w którym zwrócono się o kontynuowanie, poprzez podległe instytucje i służby, działań mających na celu utrzymanie właściwego stanu sanitarno-porządkowego na podległym terenie, zgodnie z kompetencjami.

Należy stwierdzić, że stan sanitarno-porządkowy na nadzorowanym terenie z roku na rok jest coraz lepszy.

Oprócz w/w dziedzin kontrolowano także szereg innych miejsc będących potencjalnymi obiektami ryzyka dla zdrowia publicznego jak: dom pomocy społecznej, place zabaw, cmentarze, domy przedpogrzebowe i samochody do przewozu zwłok. Uchybień w tej grupie obiektów nie odnotowano.

Interwencje od mieszkańców.

Ogółem wpłynęło 26 interwencji/wniosków (pisemnie, drogą elektroniczną, telefonicznie) o podjęcie czynności związanych, zdaniem autorów, z zakresem działania pionu HŚ.

Wg kompetencji przekazano 2 interwencje, 1 interwencja została wycofana. Kontrole lub oględziny w terenie prowadzono w toku postępowania pozostałych spraw. Interwencji w całości lub częściowo zasadnych było 18, niezasadnych 5. Ogółem przeprowadzono 43 kontrole. Największa ilość spraw dotyczyła niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego lokali mieszkalnych w zamieszkaniu zbiorowym, posesji, uciążliwości powodowanej przez insekty i gryzonie, jakości wody do spożycia, jakości wody do kąpieli, postępowania ze ściekami i odpadami komunalnymi.

Ponadto prowadzono postępowanie administracyjne i egzekucyjne dotyczące 1 interwencji wniesionej w roku 2021.

Wydano 4 decyzje nakazujące doprowadzić do właściwego stanu sanitarno-porządkowego oraz przeprowadzić zabieg dezynfekcji, dezynsekcji i deratyzacji w posesji i lokalu mieszkalnym oraz 3 decyzje nakazujące przeprowadzenie zabiegu dezynsekcji w lokalu mieszkalnym i częściach wspólnych budynków. Wydano 22 decyzje umarzające postępowanie.

W toku prowadzonych działań wydano: 4 upomnienia, 1 tytuł wykonawczy oraz 5 postanowień.

Nadzór nad ekshumacjami oraz przewozem zwłok i szczątków.

Ogółem wydano: 52 decyzje zezwalające na ekshumacje, 1 decyzję na wywóz zwłok za granicę oraz 9 opinii dot. warunków sprowadzenia zwłok lub szczątków z zagranicy (wszystkie pozytywne).

Przeprowadzono 22 kontrole postępowania przy ekshumacjach, sprawdzono warunki wykonania 35 decyzji zezwalających na ekshumację.

Ekshumacje i przewozy wykonywano zgodnie z warunkami zezwoleń. Z uwagi na niski poziom zagrożenia epidemicznego nie kontrolowano przebiegu części ekshumacji – szczątki kilkudziesięcioletnie, po okresie mineralizacji lub przeniesienia szczątków na niewielkie odległości w obrębie tego samego cmentarza.

Wnioski:

W zakresie obiektów Sekcji Nadzoru Higieny Środowiska do najważniejszych zadań w celu poprawy infrastruktury można zaliczyć:

1. Zapewnienie awaryjnego źródła wody dla Wojewódzkiego Szpitala Zespołonego w Skierniewicach.
2. Przestrzeganie regularnego przegrzewania instalacji wody ciepłej użytkowej w celu ograniczenia namnażania się bakterii z rodz. *Legionella sp.* w obiektach użyteczności publicznej.
3. Kontynuacja dotychczasowych działań we wszystkich grupach podmiotów, tak aby mieszkańcy miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego czuli się bezpiecznie korzystając z oferowanych usług, czy też przestrzeni publicznych.

V. HIGIENA ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA

Celem nadrzędnym higieny żywności i żywienia jest zapobieganie chorobom zakaźnym i nie zakaźnym, wynikającym ze spożywania żywności o nieodpowiedniej jakości. Główne działania ukierunkowano na zapewnienie bezpieczeństwa w zakresie produkowanej żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W 2024 roku do podstawowych działań należało wykonywanie czynności związanych z realizacją zadań powierzonych Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w Skierniewicach w szczególności:

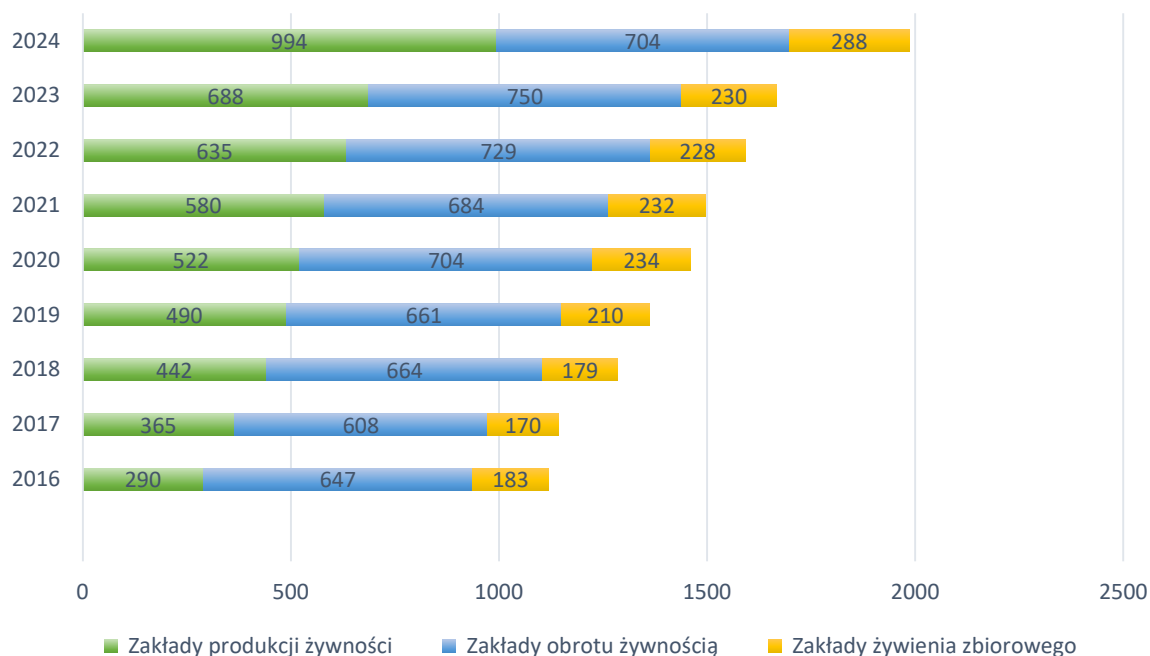
- ocena warunków sanitarno-higienicznych i technicznych zakładów produkcji, dystrybucji, sprzedaży, transportu środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- ocena jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, materiałów do kontaktu z żywnością, w tym poprzez ocenę wizualną w trakcie kontroli sanitarnych i kontroli laboratoryjnych próbek pobieranych w ramach urzędowej kontroli i monitoringu oraz w ramach rozpatrywanych interwencji konsumentów,
- ocena importowanych i eksportowanych środków spożywczych pochodzących spoza UE i wysyłanych poza UE w ramach granicznej kontroli sanitarnej, w tym poprzez przeprowadzanie wstępnej oceny organoleptycznej i/lub laboratoryjnej próbek żywności pobieranych w ramach urzędowej kontroli żywności na wnioski przedsiębiorców i dopuszczanie ich do obrotu,
- monitorowanie wycofanej z obrotu żywności, oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością w ramach RASFF - systemu wczesnego ostrzegania o pojawiających się produktach niebezpiecznych na rynku,
- rejestracja i zatwierdzanie nowo otwartych zakładów branży żywnościowej, w tym dotyczących produkcji pierwotnej,
- realizacja przedsięwzięć zaplanowanych corocznie w planie zasadniczych zadań w oparciu o wytyczne GIS na rok 2024,

Stan sanitarny w obszarze żywności i żywienia

Sytuacja w obszarze bezpieczeństwa produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego jest zadowalająca. W roku sprawozdawczym przeprowadzono ogółem **732 kontrole**, w tym:

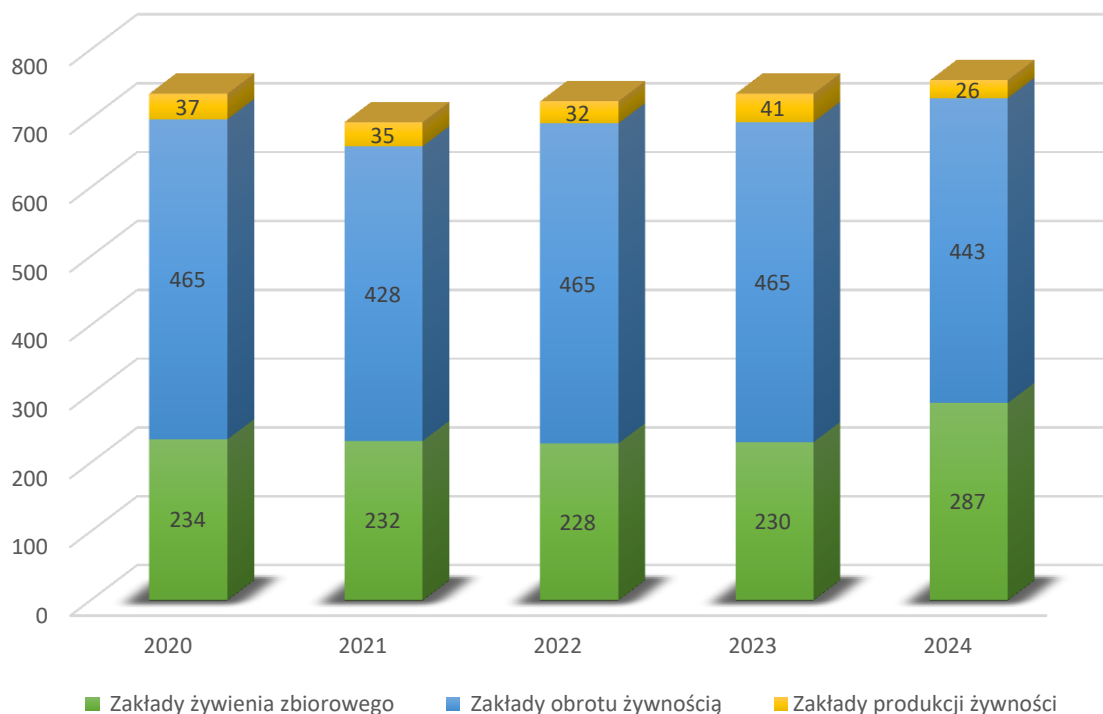
- **715 kontroli** w zakładach sektora spożywczego (w tym 111 kontroli interwencyjnych)
- **1 kontrola** w zakładzie nie objętym nadzorem PPIS w Skierniewicach,
- **16 w ramach granicznej kontroli** (wyłącznie importowe),

W trakcie kontroli sanitarnych w zakładach branży żywnościowej zwracano uwagę na obowiązek opracowania i wdrożenia procedur GHP (dobrej praktyki higienicznej) i GMP (dobrej praktyki produkcyjnej) oraz systemu HACCP zapewniających bezpieczeństwo produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności, w tym wyznaczenia krytycznych punktów kontroli (CCP). Oceniano stosowanie procedur, podejmowanie działań w ramach systemu oraz warunki sanitarno – techniczne i higieniczne, które muszą być spełniane w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności.

Ryc. 1 - Liczba zakładów branży żywnościowej w podziale na zakłady produkcji żywności, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego z obowiązującymi zasadami GHP/GMP w latach 2016-2024

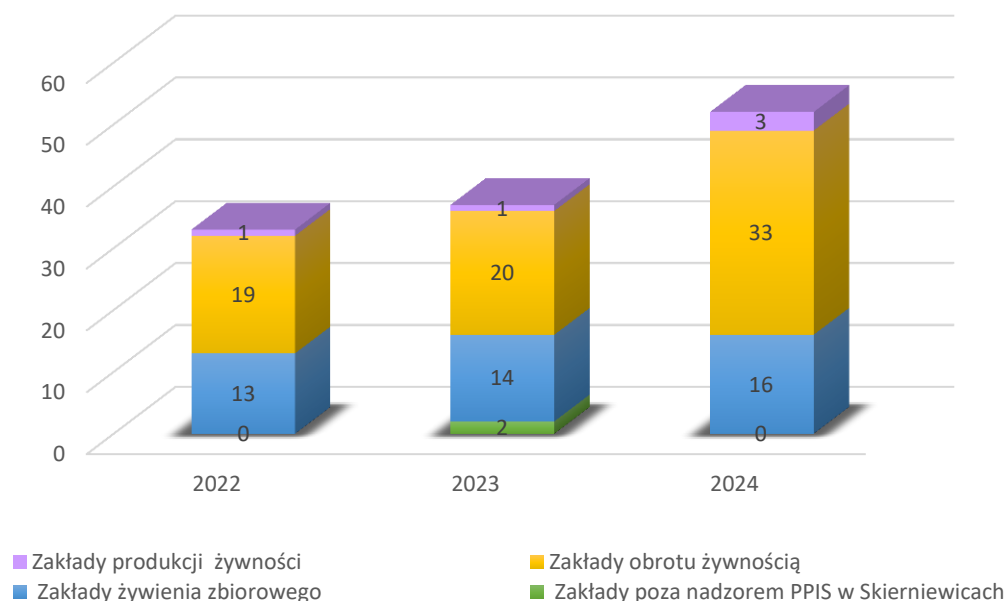
Aktualnie system HACCP w pełni wdrożono i jest on przestrzegany w 756 zakładach (w 2023 r. - 736 zakładów) tj: zakłady produkcji żywności (26), zakłady obrotu żywnością (443), zakłady żywienia zbiorowego (287).

Ryc. 2 - Liczba zakładów branży żywnościowej w podziale na zakłady produkcji żywności, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego z funkcjonującym systemem HACCP w latach 2020-2024

W przypadku stwierdzenia zaniedbań sanitarno-higienicznych na właścicieli obiektów nakładano mandaty karne. Ogółem nałożono **52 mandaty karne na łączną sumę 13800 zł.** w następujących rodzajach zakładów:

- zakłady produkcji żywności **(3)**: ciastkarnie (1), piekarnie (2),
- zakłady obrotu żywnością **(33)** tj: sklepy spożywcze (28), obiekty ruchome i tymczasowe (3), inne obiekty obrotu (2),
- zakłady żywienia zbiorowego **(16)** tj: typu otwartego (11), zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego (4), zakłady usług cateringowych (1),

Ryc. 3 - Liczba wystawionych mandatów karnych za stwierdzone nieprawidłowości w zakładach branży żywnościowej w podziale na zakłady produkcji żywności, obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego w latach 2022-2024

Wystosowano 4 wnioski o nałożenie kar pieniężnych przez ŁPWIS w Łodzi, ze względu na prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów, prowadzenia działalności w zakresie niezgodnym z decyzją o zatwierdzeniu, wprowadzanie do obrotu środków spożywczych oznakowanych nieprawidłowo.

Wystosowane wnioski dotyczyły:

- obiekty ruchome i tymczasowe (2),
- zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego (2).

Ogółem wydano 38 decyzji administracyjnych, w tym 22 decyzji zarządzających usunięcie nieprawidłowości sanitarno-technicznych, 1 decyzję unieruchomienia zakładu, 3 decyzje przedłużające wykonanie obowiązków nałożonych decyzją PPIS w Skierniewicach, 10 decyzji warunkowego zatwierdzenia zakładu, 1 decyzję wygaszającą postępowanie, 1 decyzję umarzającą. Wydane decyzje administracyjne stale przyczyniają się do poprawy infrastruktury i funkcjonalności zakładów branży żywnościowej, w tym warunków sanitarno-technicznych i higienicznych pomieszczeń oraz wyposażenia.

Decyzje dotyczyły następujących kategorii zakładów:

- zakłady produkcji żywności (6),
- zakłady obrotu żywnością (13),
- zakłady żywienia zbiorowego (19).

Decyzja unieruchomienia zakładu została nałożona na sklep, w którym podczas kontroli stwierdzono liczne ekskrementy gryzoni.

Ponadto wykazano wydaną przez PPIS w Skierniewicach w wyniku kontroli granicznej **1 decyzję zakazującą wprowadzania do obrotu** środka spożywczego niewłaściwej jakości.

W 2024 r. w trosce o zdrowie konsumenta **zbadano laboratoryjnie i oceniono** ogółem **358 próbek żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, z czego 10 zdyskwalifikowano** (w 2023 r. zbadano 271 próbek, 4 próbki zdyskwalifikowano).

Na przestrzeni kilku lat próbki żywnościowe są sporadycznie kwestionowane.

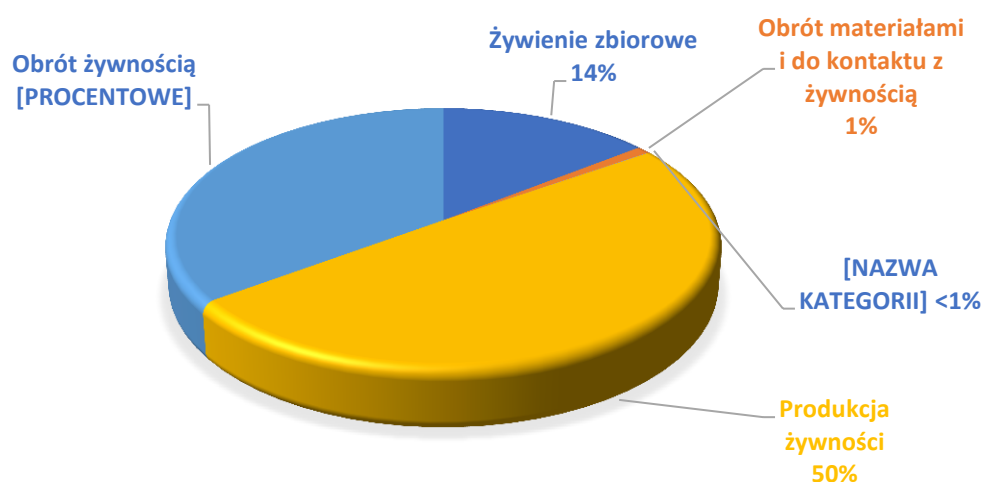
W 2024 r. **zakwestionowano 10 próbek środków spożywczych** z uwagi na:

- stwierdzoną obecność zanieczyszczeń biologicznych: pozostałości po żerowaniu szkodników, obecność żywych i martwych szkodników;
- obecność Salmonella spp. w 25 g. w pobranych próbkach;
- przekroczenie NDP pozostałości pestycydu: mepikwatu;
- zastosowanie oświadczenia odnoszącego się do rozwoju mózgu tj. „DHA - wspomagający rozwój wzroku i mózgu”, które nie figuruje w wykazie dozwolonych oświadczeń zawartych w art. 13 i 14 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 1924/2006 z dnia 20 grudnia 2006 r. sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności co narusza art.10 niniejszego rozporządzenia.

Nadzór nad zakładami branży żywnościowej

Ogółem nadzorem objęto **2005** (w 2023 r. 1952 obiekty) zakładów żywnościowych, w tym obiekty produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością tj.:

- produkcji żywności 994 (2023 r. 943 obiekty), w tym producenci pierwotni, rolniczy handel detaliczny, dostawcy bezpośredni 956 (2023 r. 902 obiekty)
- obrotu żywnością 704 (w 2023 r. 750 obiektów),
- żywienia zbiorowego 288 (w 2023 r. 230 obiektów), w tym zamkniętego 110 (w 2023 r. 103 obiekty),
- produkcji materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością 1 (w 2023 r. 1 obiekt),
- obiekty obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością 18 (w 2023 r. 28 obiektów),

Ryc. 4 - Struktura % zakładów nadzorowanych na terenie działania PPIS w Skierniewicach w 2024 r.

Zakłady produkcji żywności (994)

Źródło <https://poradnikhandlowca.com.pl/artykuly/produkcja>

1. wytwórnie lodów (6)
2. piekarnie (5),
3. ciastkarnie (6),
4. przetwórnie owocowo-warzywne (4),
5. młyny i inne wytwórnie żywności (2),
6. gospodarstwa rolne z produkcją pierwotną pochodzenia roślinnego, rolniczy handel detaliczny, dostawy bezpośrednie (956),
7. producenci żywności w warunkach domowych (12),
8. wytwórnia suplementów diety (1)
9. inne wytwórnie żywności (2),

W roku sprawozdawczym skontrolowano 55 zakładów produkcji żywności, przeprowadzono 79 kontroli sanitarnych, w tym 9 kontroli interwencyjnych. Podczas 44 kontroli kompleksowych zwracano szczególną uwagę na jakość surowców stosowanych do produkcji, identyfikację dostawców i odbiorców, prawidłowość procesów technologicznych, oznakowanie wyrobu gotowego, sprawność maszyn i urządzeń szczególnie chłodniczych oraz przestrzeganie zasad GHP/GMP i stan utrzymywania procedur systemu HACCP. System HACCP funkcjonuje w 26 obiektach produkcji żywności. W zakładach produkcji pierwotnej (uprawa warzyw, zbóż, owoców i pieczarek) obowiązują zasady dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej w ramach dobrej praktyki rolniczej (GAP).

Ogółem w zakładach produkcji żywności przeprowadzono 9 kontroli interwencyjnych, w tym:

- **1 kontrola w piekarni** w związku z powiadomieniem w ramach systemu RASFF;
- **1 kontrola w ciastkarni** w związku z powiadomieniem w ramach systemu RASFF (iRASFF nr#726316) dot. przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu ochratoksyny A w mące żytniej typ 720 - nie stwierdzono na stanie magazynowym zakładu przedmiotowej mąki,
- **4 kontrole w przetwórni owocowo – warzywnej** w związku ze zgłoszeniami konsumentów przeprowadzono 3 kontrole interwencyjne dotyczące niewłaściwej jakości mrożonek warzywnych. Do badań pobrano próbki w kierunku obecności zanieczyszczeń biologicznych, w tym szkodników i ich pozostałości, obecności zanieczyszczeń fizycznych, zapleśnienia oraz oceny organoleptycznej – próbki nie były kwestionowane.
Ponadto w przetwórni owocowo – warzywnej przeprowadzono 1 kontrolę interwencyjną w związku z powiadomieniem informacyjnym w celu podjęcia działań #704455 dot. stwierdzenia przekroczenia NDP pestycydu: propargit ($0,051 \pm 0,026$ mg/kg) w produkcie. W wyniku przeprowadzonej kontroli w zakładzie nie stwierdzono nieprawidłowości.
- **3 kontrole interwencyjne w produkcji pierwotnej** dot. przekroczenia NDP pozostałości pestycydu.

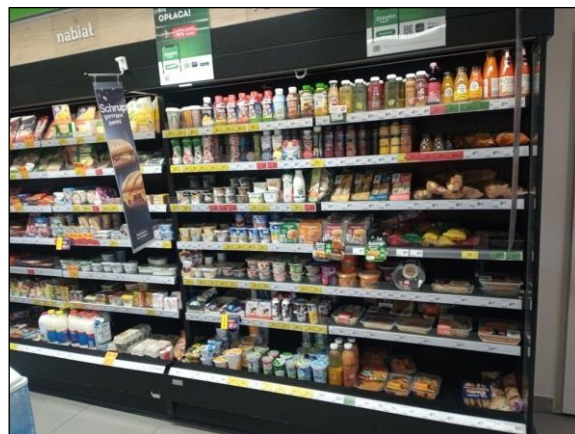
Wydano decyzje administracyjne (**6 decyzji**) w tym: w wytwórni lodów (1), piekarniach (2), w ciastkarniach (3).

Ogółem pobrano do badań laboratoryjnych 80 próbek żywnościowych, jedną próbkę zakwestionowano z uwagi na przekroczenie NDP mepikwatu (suma mepikwatu i jego soli, wyrażona jako chlorek mepikwatu) w gruszkach u producenta produkcji pierwotnej.

Zobowiązano właściciela gospodarstwa do przedłożenia PPIS w Skierniewicach dokumentu potwierdzającego sposób zagospodarowania przedmiotowych owoców w terminie niezwłocznym - właściciel przedstawił dokument utylizacji.

Zakłady obrotu żywnością (704)

- sklepy spożywcze, w tym markety (272),
- kioski spożywcze (18),
- apteki i sklepy zielarskie (33)
- magazyny hurtowe (34),
- obiekty ruchome i tymczasowe (67),
- środki transportu (213),
- inne obiekty obrotu żywnością (67).

W roku sprawozdawczym skontrolowano 362 zakłady obrotu żywnością, przeprowadzono 414 kontroli sanitarnych, w tym 78 kontroli interwencyjnych, 137 zakładów oceniono na podstawie arkuszy oceny zakładu. Corocznie wzrasta liczba zmodernizowanych sklepów, przez co uzyskuje się poprawę ich funkcjonalności, stanu technicznego pomieszczeń i wyposażenia oraz higienę sprzedaży żywności. Odnotowuje się stale zwiększającą liczbę nowoczesnych urządzeń chłodniczych z automatyczną regulacją, co poprawia warunki przechowywania środków spożywczych łatwo psujących się i umożliwia ich właściwą segregację. Corocznie zwiększa się również liczba sklepów wyposażonych w klimatyzację mającą bezpośredni wpływ na poprawę warunków technicznych lokali, co w konsekwencji prowadzi do poprawy warunków sprzedaży środków spożywczych oraz komfortowego robienia zakupów. Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na stan techniczny i higieniczny zakładów, w tym daty minimalnej trwałości/ terminy przydatności do spożycia produktów nietrwałych mikrobiologicznie. Podczas czynności kontrolnych sprawdzano legalność i identyfikowalność wprowadzanej do obrotu żywności pochodzenia zwierzęcego, w tym mięsa z dzików w związku z występowaniem przypadków ASF (afrykański pomór świń) na terenie kraju. Weryfikowano również wartości temperatur w urządzeniach chłodniczych przy użyciu wzorcowanych termometrów.

Wśród ocenionych zakładów wg arkusza oceny stanu sanitarnego tylko 51 zakładów zostało zakwalifikowanych do kategorii o wysokim ryzyku. Do badań laboratoryjnych pobrano 206 próbek żywności, 3 próbki zakwestionowano.

W 2024 roku, podczas działalności kontrolno-represyjnej w zakładach obrotu żywnością wydano ogółem 13 decyzji administracyjnych, w tym 1 decyzję unieruchomienia zakładu.

Za stwierdzone nieprawidłowości higieniczne nałożono 33 mandaty na łączną kwotę 8050 zł z uwagi na:

- niezachowany stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń chłodniczych i wyposażenia pozostającego w kontakcie z żywnością;
- niewłaściwą gospodarkę odpadami;
- nieprzestrzeganie zasad systemu HACCP, w tym brak monitoringu temperatur w urządzeniach chłodniczych, stanowiący krytyczny punkt kontroli CCP;
- brak higieny personelu;
- brak szkoleń personelu pracującego z żywnością w sprawach higieny żywności;
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych;
- oferowanie do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia i/lub dacie minimalnej trwałości.

Wszystkie uchybienia natury sanitarno-higienicznej zostały przez przedsiębiorców usunięte w terminie niezwłocznym, co potwierdziły przeprowadzone kontrole sprawdzające.

Wniosków do sądu nie kierowano.

Zakłady żywienia zbiorowego (288):

- otwartego (169): restauracje, bary, pizzerie, punkty małej gastronomii, kebaby.
- zamkniętego (110): szpital, DPS, bufety, żłobki, stołówki przedszkolne, stołówki szkolne, stołówki pracownicze, obozy letnie i zimowe.
- usługi cateringowe (9).

Wśród **288 nadzorowanych obiektów** skontrolowano **196** zakładów żywienia zbiorowego otwartego i zamkniętego. Ogółem wykonano 214 kontroli, w tym 22 kontrole interwencyjne, 108 obiektów oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu. Podczas kontroli szczególną uwagę zwracano na:

- jakość zdrowotną oraz pochodzenie surowców używanych do produkcji,
- warunki przechowywania surowców, półproduktów i gotowych potraw,
- prawidłowość procesów technologicznych na poszczególnych etapach produkcji,

- przestrzeganie zasad GHP/GMP, w szczególności instrukcji mycia i dezynfekcji powierzchni stykających się z żywnością, sprzętu, naczyń stołowych, higieny personelu,
- sposób gromadzenia i usuwania odpadów pokonsumpcyjnych i poprodukcyjnych,
- prawidłowość dokumentowania czynności opisanych w GHP/GMP i systemie HACCP,
- sposób informowania konsumentów na temat zawartych w żywności substancjach alergennych lub produktach powodujących alergie lub reakcje nietolerancji,
- przestrzeganie zakazu palenia tytoniu w miejscach publicznych,
- system traceability, w tym identyfikowalność mięsa w kontekście ASF,
- warunki sanitarne dostarczania żywności do konsumentów w ramach realizacji zamówień „na wynos”.

W skontrolowanych zakładach żywienia zbiorowego dla klientów były dostępne informacje o substancjach lub produktach powodujących alergie lub reakcje nietolerancji, prowadzono właściwą dezynfekcję naczyń wielokrotnego użytku oraz dokumentację umożliwiającą identyfikację dostawców żywności. Naczynia jednorazowego użytku były prawidłowo oznakowane i przechowywane. Oceniano jadłospisy oraz sprawdzano przestrzeganie wymagań zawartych w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży.

Ogółem nałożono w zakładach żywienia zbiorowego 16 mandatów karnych na łączną sumę 5050 zł. Karanie mandatowe stosowano z uwagi na niezachowany stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń, sprzętu, brak segregacji w urządzeniach chłodniczych, niewłaściwą higienę personelu, nie utrzymywanie procedur systemu HACCP. Kontrole sprawdzające wykazały, że w/w nieprawidłowości zostały usunięte. Do badań laboratoryjnych w ramach urzędowej kontroli żywności pobrano 10 próbek, w tym zakwestionowano 5 próbek z uwagi na obecność *Salmonella* spp. w 25 g. w pobranych próbkach kebabu mrożonego. Probki zostały pobrane w ramach urzędowej kontroli żywności zgodnie z wytycznymi GIS i harmonogramem pobierania próbek na rok 2024. Sporządzono formularz powiadomienia informacyjnego w celu podjęcia działań, w ramach systemu RASFF (iRASFF#690931).

Zatrucie pokarmowe

Źródło: <https://www.gov.pl/web/psse-wabrzezno/latem-uwazaj-na-zatrucia-pokarmowe>

W 2024 r. nie odnotowano zatruc zbiorowych na terenie działania PPIS w Skierniewicach.

Graniczna Kontrola Sanitarna (import i eksport)

W ramach kontroli granicznej w 2024 roku dokonano oceny ogółem 28 partii zaimportowanych środków spożywczych, nie oceniano partii materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Przeprowadzono ogółem **16 kontroli** importowanych środków spożywczych dla zgłoszonych wnioskami do oceny partii zaimportowanych środków spożywczych pochodzących z krajów trzecich (Tajlandia, Chiny, Turcja, Chile, Indii, Filipiny, Ukraina).

W ramach importu wydano ogółem 16 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze oraz wypełniono 3 dokumenty CHED-D w systemie TRACES-NT w związku z importem z państw trzecich żywności pochodzenia niezwierzęcego. Wydano 1 świadectwo nie spełnienia wymagań zdrowotnych przez środki spożywcze. Pobrano do badań laboratoryjnych w ramach granicznej kontroli sanitarnej 53 próbki środków spożywczych, 1 próbkę produktu zakwestionowano z uwagi na obecność zanieczyszczeń biologicznych, w tym szkodników i ich pozostałości.

W roku sprawozdawczym 2024 nie przeprowadzano granicznych kontroli eksportowych w zakresie oceny eksportowanych produktów żywnościowych.

W 2024 r. w związku z dokonywaniem granicznej kontroli sanitarnej wystawiono ogółem 19 decyzji finansowych. Przed każdym sporządzeniem decyzji finansowej importer otrzymał zawiadomienie o wszczęciu postępowania celem ewentualnego wypowiedzenia się w kwestii opłatowej.

Interwencje Konsumentów

W 2024 r. zarejestrowano **57 interwencji**. Rozpatrzono wszystkie interwencje, w ramach których przeprowadzono ogółem 51 kontroli sanitarnych w obiektach będących pod nadzorem PPIS w Skierniewicach.

W ramach zgłoszonych interwencji:

- 2 sprawy przekazano do właściwego terytorialnie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego;
- 2 sprawy przekazano do właściwego terytorialnie Powiatowego Inspektoratu Weterynarii;
- 1 sprawę przekazano do właściwego terytorialnie Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego;
- 1 kontroli (ruchomy punkt handlowy na targowisku) nie przeprowadzono z uwagi na zaprzestanie prowadzenia działalności handlowej na targowisku miejskim w Skierniewicach.

Składane interwencje najczęściej wpływały od konsumentów anonimowo lub imiennie. Na wszystkie zgłoszenia imienne udzielono odpowiedzi.

Na podstawie przeprowadzonych kontroli sanitarnych stwierdzono, że:

- 27 interwencji było zasadnych (co stanowi 53 % ogółu przeprowadzonych interwencji),
- 24 interwencje były niezasadne (co stanowi 47 % ogółu przeprowadzonych interwencji)

Interwencje klientów dotyczyły m.in.:

- niewłaściwej jakości zdrowotnej żywności (niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych łatwopsujących, obecność zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych w żywności, zmienione cechy organoleptyczne),
- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego urządzeń, sprzętu mającego kontakt z żywnością,
- nieprawidłowego stanu sanitarno-technicznego i higienicznego pomieszczeń,
- nieprawidłowości w zakresie żywienia dzieci,
- nieprawidłowości w zakresie stosowania systemu traceability,
- nieprzestrzegania procedur systemu HACCP oraz braku ich aktualizacji,
- wprowadzania do obrotu środków spożywczych „przeterminowanych”,

- niewłaściwej higieny personelu,
- obecności szkodników i ich pozostałości w obiekcie,
- prowadzenia działalności bez złożenia do PPIS wniosku o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów,
- braku higieny przy produkcji potraw, niewłaściwej jakości wydawanych potraw, niewłaściwego przechowywania potraw,
- braku orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych.

Składane interwencje dotyczyły następujących grup obiektów:

- sklepy spożywcze – 25 kontrole w 19 obiektach,
- żywienie zbiorowe zamknięte – 2 kontrole stołówek w przedszkolach w 2 obiektach, 3 kontrole stołówek w szkołach w 3 obiektach i 1 kontrola w 1 bufecie pracowniczym,
- żywienie zbiorowe otwarte – 12 kontrole w 10 obiektach, w tym 10 kontrole w restauracjach (8 obiektów), 2 kontrole w zakładach małej gastronomii (2 obiekty),
- kioski – 1 kontrola w 1 obiekcie,
- przetwórnice owocowo-warzywne – 3 kontrole w 1 obiekcie;
- usługi cateringowe - jedna kontrola w 1 obiekcie;
- miejsce obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością – 1 kontrola w 1 obiekcie
- targowisko miejskie w Skierniewicach – wspólne kontrole z PIW.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę w gospodarstwie agroturystycznym, w związku z podejrzeniem prowadzenia działalności w zakresie żywienia ludzi bez wpisu i zatwierdzenia PIS.

W ramach przeprowadzonych kontroli interwencyjnych nałożono 24 mandaty karne na łączną sumę **6050,00 zł** z uwagi na:

- nieprzestrzeganie podstawowych zasad higieny sprzedaży środków spożywczych,
- wprowadzania do obrotu środków spożywczych przeterminowanych,
- nieprawidłowe warunki przechowywania środków spożywczych (brak segregacji w urządzeniu chłodniczym, żywność narażona na zanieczyszczenie, żywność łatwopsująca przechowywana poza urządzeniem chłodniczym),
- nieprawidłowe przechowywanie odpadów BIO,
- niezachowany stan sanitarno-higieniczny w obiekcie,

- nieutrzymywane procedury i nieprzestrzegany system HACCP,
- niewłaściwą higienę personelu,
- brak orzeczeń lekarskich,
- brak dokumentu potwierdzającego identyfikację dostawcy,
- brak monitoringu temperatur w urządzeniach chłodniczych.

Ponadto zostały skierowane 3 wnioski o nałożenie kary pieniężnej do Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego:

- 1 wniosek dotyczył obiektu ruchomego/tymczasowego na targowisku w Skierniewicach,
- 2 wnioski dotyczyły Punktów Małej Gastronomii.

W roku 2024 w ramach rozpatrywanych interwencji pobrano do badań laboratoryjnych 28 próbek środków spożywczych, tj.:

- kwestionowane:

- 1 próbka środka spożywczego pobrana w kierunku obecności zanieczyszczeń biologicznych w tym szkodników i ich pozostałości, zapleśnienia;

- niekwestionowane:

- 3 próbki środka spożywczego pobrane w kierunku obecności *Salmonella spp* oraz *L.monocytogenes*;
- 1 próbka środka spożywczego pobrana w kierunku obecności zanieczyszczeń biologicznych w tym szkodników i ich pozostałości oraz obecności zanieczyszczeń fizycznych, zapleśnienia;
- 1 próbka środka spożywczego pobrana w kierunku obecności zanieczyszczeń biologicznych w tym szkodników i ich pozostałości, zapleśnienia;
- 2 próbki środków spożywczych pobrane w kierunku obecności zanieczyszczeń biologicznych, w tym szkodników i ich pozostałości oraz obecności zanieczyszczeń fizycznych, zapleśnienie;
- 15 próbek środków spożywczych pobrane w kierunku obecności *Salmonella spp*, *L.monocytogenes* oraz liczby *Bacillus cereus*;

Poboru próbek środków spożywczych do badań laboratoryjnych dokonano w:

- Sklepach spożywczych.
- Przetwórni owocowo-warzywnej.
- Miejscu obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W wyniku przeprowadzonych interwencji odnotowano poprawę stanu sanitarnego w obiektach będących pod nadzorem PPIS w Skierniewicach, co skutkowało polepszeniem bezpieczeństwa zdrowotnego wprowadzanej do obrotu żywności.

RASFF

W ramach funkcjonowania systemu RASFF w roku sprawozdawczym 2024 zarejestrowano ogółem 36 powiadomień dotyczących:

- środków spożywczych – 26,
- suplementów diety i środków spożywczych specjalnego przeznaczenia – 1,
- materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – 2.

W ramach systemu RASFF odnotowano:

- 8 powiadomień alarmowych,
- 9 powiadomień informacyjnych w celu podjęcia działań,
- 5 powiadomień informacyjnych w celu zwrócenia uwagi,
- 3 powiadomienia o niezgodności,
- 2 powiadomienia z Inspekcji Weterynaryjnej.
- 2 powiadomienia uzupełniające.

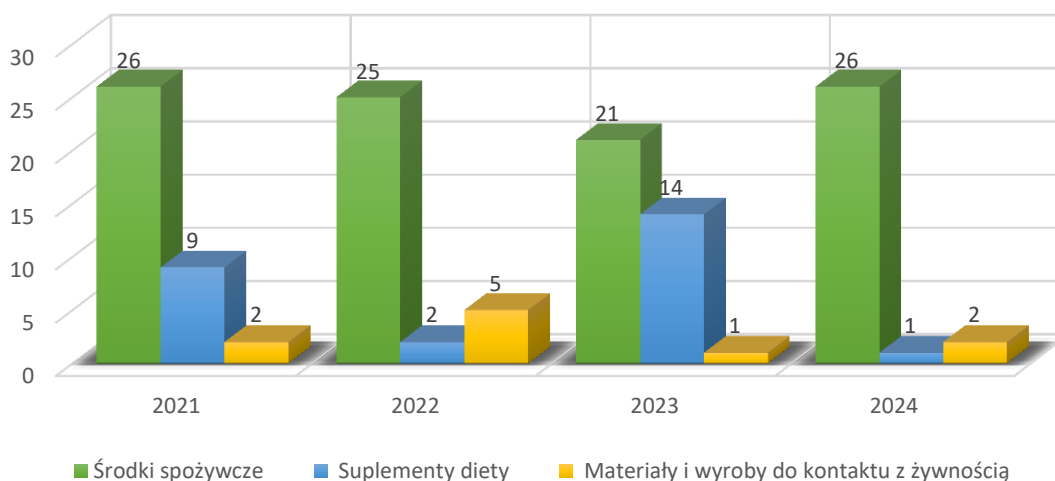
Przeprowadzono ogółem 37 kontroli interwencyjnych w obiektach wskazanych na otrzymanych listach dystrybucyjnych.

Kontrole interwencyjne w ramach systemu RASFF przeprowadzone były w grupach obiektów tj.:

- sklepy spożywcze (w tym markety),
- cukiernie,
- zakłady żywienia zbiorowego (PMG),
- hurtownie,
- apteki.

W roku sprawozdawczym 2024 utworzono 4 powiadomienia w ramach sieci RASFF:

1. Powiadomienie informacyjne w celu podjęcia działań (iRASFF 663580) dot. stwierdzenia przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych (1162 ± 414 $\mu\text{g/kg}$) w produkcie herbata czarna aromatyzowana, ekspresowa.
2. Powiadomienie informacyjne w celu podjęcia działań (iRASFF #690931) dot. wykrycia obecności *Salmonella* spp. w temp. 37°C w 25 g, w produkcie drobiowym.
3. Przekroczenie NDP mepikwatu (suma mapikwatu i jego soli, wyrażona jako chlorek mepikwatu) w owocach.
4. Powiadomienie informacyjne w celu zwrócenia uwagi #724068 w sprawie wykrycia obecności żywych i martwych szkodników (rozkruszków) w owocach suszonych.

Ryc. 6 - Liczba zarejestrowanych powiadomień w ramach systemu RASFF z podziałem na środki spożywcze, suplementy diety oraz materiały i wyroby do kontaktu z żywnością w latach 2021-2024

Inne działania

1. Współpraca z PIORiN (Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa)

W związku z „Planem działania” na 2024 r. dot. produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego, który został zrealizowany w całości w ramach zawartego porozumienia z dnia 22.12.2020 r. w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego—przeprowadzono łącznie 5 wspólnych kontroli w gospodarstwach rolnych w tym prowadzących produkcję pierwotną owoców miękkich. Z pracownikami Państwowej Inspekcji Ochrony

Roślin i Nasiennictwa podczas kontroli pobrano do badań laboratoryjnych próbki środków spożywczych:

- truskawki w kierunku pozostałości pestycydów, zanieczyszczeń biologicznych w tym szkodników i ich pozostałości, zapleśnienia oraz oceny organoleptycznej,
- jeżyny w kierunku metali szkodliwych dla zdrowia, zanieczyszczeń biologicznych w tym szkodników i ich pozostałości, zapleśnienia oraz oceny organoleptycznej,
- sałata lodowa gruntowa w kierunku zawartości azotanów zanieczyszczeń biologicznych w tym szkodników i ich pozostałości, zapleśnienia oraz oceny organoleptycznej.

Odbyła się również kontrola u producenta pierwotnego prowadzącego produkcję nasion do kiełkowania. Z pracownikami Inspekcji Ochrony Środowiska została przeprowadzona 1 wspólna kontrola, podczas której pobrano do badań próbkę środka spożywczego:

- agrest biały w kierunku pozostałości pestycydów, zanieczyszczeń biologicznych w tym szkodników i ich pozostałości, zapleśnienia oraz oceny organoleptycznej.

Przebadane laboratoryjnie próbki środków spożywczych nie były kwestionowane. Poza „Planem działania” przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne wspólnie z przedstawicielami Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Skierniewicach dot. przekroczenia NDP pozostałości pestycydu, podczas kontroli pobrano do badań próbkę:

- gruszki odmiana konferencja w kierunku pozostałości pestycydów.

2. Współpraca z Inspekcją Weterynaryjną

W roku sprawozdawczym zgodnie z harmonogramem na 2024 r. przeprowadzono ogółem 2 wspólne kontrole sanitarne, które uwzględniały:

- przestrzeganie wymagań sanitarnych,
- stan techniczny pomieszczeń,
- warunki przechowywania,
- wytwarzanie materiałów paszowych (produkcja uboczna)
- dokumentację z zakresu dostaw i GHP, w tym badania właścicielskie.

Uzgodniono listy zakładów znajdujących się pod wspólnym nadzorem zgodnie z zawartym porozumieniem z dnia 16.11.2018 r. pomiędzy Łódzkim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym i Łódzkim Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organów Inspekcji Weterynaryjnej. Listy zakładów zostały zatwierdzone przez Państwowego Powiatowego

Inspektora Sanitarnego w Skierniewicach oraz Powiatowego Lekarza Weterynarii w Skierniewicach.

Terminowo wykonano wspólnie z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej zaplanowane kontrole.

Podczas pierwszej wspólnie przeprowadzonej kontroli w supermarkecie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne. W związku z powyższym PPIS w Skierniewicach wydał decyzję nakazującą na poprawę stanu sanitarno-technicznego – postępowanie w toku. Ponadto w przedmiotowym obiekcie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-higieniczne - wystawiono mandat karny na kwotę 400 zł, przeprowadzona kontrola sprawdzająca wykazała usunięcie nieprawidłowości sanitarno-higienicznych.

Podczas drugiej wspólnie przeprowadzonej kontroli w przetwórni owocowo-warzywnej również stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne. W związku z powyższym PPIS w Skierniewicach wydał decyzję nakazującą na poprawę stanu sanitarno-technicznego – postępowanie w toku.

W roku sprawozdawczym 2024 przedstawiciele Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzili wzmożony nadzór nad sprzedażą mięsa wieprzowego, a także dziczyzny oraz odpadami gastronomicznymi w zakładach żywienia zbiorowego z związku z występowaniem w Polsce przypadków afrykańskiego pomoru świń (ASF). Skontrolowano legalność i źródła pochodzenia mięsa i jego przetworów oraz identyfikowalność i możliwości śledzenia produktów wprowadzanych do obrotu. Ogółem przeprowadzono 40 kontroli sanitarnych (nie przeprowadzano kontroli z przedstawicielami Inspekcji Weterynaryjnej). Kontrolami objęto zgodnie z zaleceniami GIS stoiska i kioski na targowiskach (6 kontroli), zakłady żywienia zbiorowego (5 kontroli), sklepy spożywcze/ markety (29 kontroli). W trakcie kontroli weryfikowano źródła pochodzenia i legalność sprzedaży mięsa i jego przetworów oraz sposób zagospodarowania odpadów. Podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych dot. ASF nieprawidłowości nie stwierdzono. Akcja kontrolna w przedmiotowym zakresie zakończyła się z końcem maja 2024 r.

Ponadto w roku sprawozdawczym 2024 w ramach akcji kontrolnej targowiska miejskiego w Skierniewicach z udziałem przedstawicieli Inspekcji Weterynaryjnej w Skierniewicach skontrolowano wspólnie 3 podmioty – nieprawidłowości nie stwierdzono.

3. Wspólne kontrole ze Strażą Miejską i funkcjonariuszami KMP

W roku sprawozdawczym 2024 r. przeprowadzano wspólnie z funkcjonariuszami Komendy Miejskiej Policji 1 kontrolę sanitarną. Funkcjonariusze Komendy Miejskiej Policji zostali wezwani na prośbę pracowników PPIS w Skierniewicach w związku z utrudnieniem przeprowadzenia interwencyjnych czynności kontrolnych w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego dot. działania w zakresie niezgodnym z wydaną decyzją o zatwierdzeniu zakładów.

4. Wzmożony nadzór nad targowiskową sprzedażą grzybów rosnących w warunkach naturalnych oraz dokonywanie ocen jakości zdrowotnej grzybów świeżych i wydawanie atestów

[https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2F24kurier.pl%2Fakcje-kuriera%2Fnadlesnictwo-klinska%2Fidziemy-na-grzyby%](https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2F24kurier.pl%2Fakcje-kuriera%2Fnadlesnictwo-klinska%2Fidziemy-na-grzyby%2F)

W 2024 r. w sezonie grzybowym działania grzyboznawcy / klasyfikatora PSSE w Skierniewicach polegały na wykonywaniu kontroli sanitarnych w punktach sprzedaży grzybów, w placówkach handlowych z punktami sprzedaży grzybów, na targowisku miejskim w Skierniewicach, w zakładach wykorzystujących grzyby do produkcji, w przetwórstwie i żywieniu zbiorowym. Podczas przeprowadzanych kontroli przekazywane były informacje podmiotom dot. konieczności posiadania atestów na wprowadzane do produkcji/obrotu grzyby wydane przez uprawnionych klasyfikatorów /grzyboznawców do każdej partii.

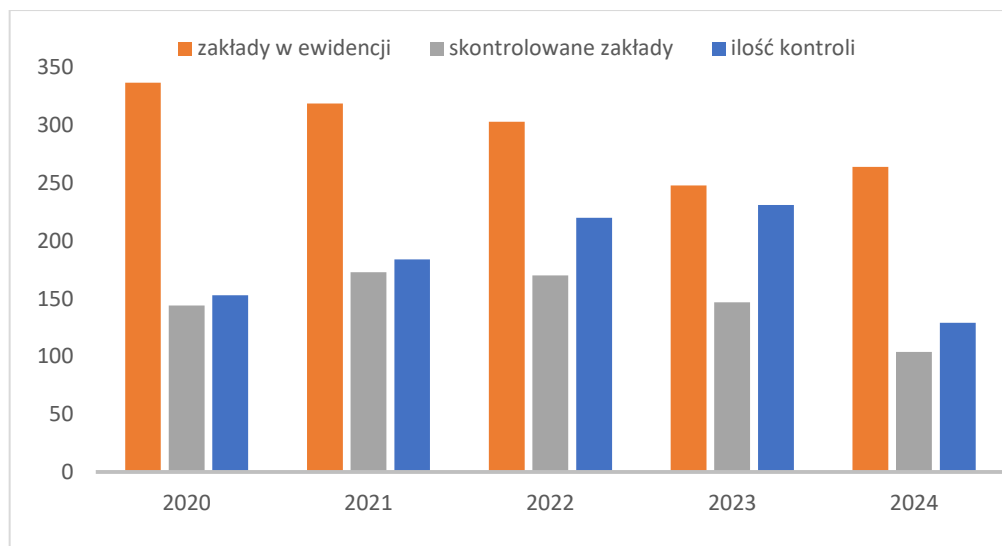
W siedzibie PSSE w Skierniewicach w godzinach urzędowania tj. 7.30- 15.05 można było skonsultować się z grzyboznawcą i/ lub klasyfikatorem grzybów w celu określenia przynależności gatunkowej grzybów świeżych dzikorosnących przynoszonych przez petentów.

Osoby zbierające grzyby w celu ich sprzedaży mogły uzyskać informacje dotyczące identyfikacji zebranego gatunku grzybów oraz uzyskać bezpłatnie atesty na grzyby świeże i suszone dopuszczone do obrotu zgodnie z obowiązującym prawem na podstawie oceny jakościowej każdej partii/gatunku przyniesionych grzybów.

W roku 2024 r. wydano 2 atesty dotyczących dopuszczenia do obrotu grzybów świeżych z gatunku kozłarz babka, pieprznik jadalny. Przeprowadzono 32 konsultacje. Dystrybuowano ulotki informacyjne dotyczące grzybów trujących oraz jadalnych, a także profilaktyki zatruc grzybami podczas stoisk oświatowych organizowanych przez PSSE w Skierniewicach.

VI. STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRACY

Sekcja Nadzoru Higieny Pracy, zgodnie z ustawą o PIS, nadzoruje warunki higieniczno-sanitarne w zakładach pracy. Zakłady pracy kontrolowane były z różną częstotliwością, w zależności od ilości zatrudnianych pracowników i stopnia narażenia pracowników na czynniki szkodliwe i uciążliwe oraz w oparciu o kwalifikację do poszczególnych grup ryzyka.

Ryc. Ilość zakładów w ewidencji i prowadzonych w nich kontroli.

W 2024 roku w ewidencji pionu Higieny Pracy znajdowały się 264 zakłady pracy. W 104 skontrolowanych zatrudnionych było ogółem 8256 pracowników.

Analogicznie jak w ubiegłych latach, najliczniejszą grupę spośród obiektów nadzorowanych (109) stanowiły zakłady zatrudniające do 9 pracowników, a najmniejszą zakłady zatrudniające ponad 250 pracowników (9).

Nadzór bieżący

Podczas prowadzonych kontroli środowiska pracy, zgodnie z zadaniami statutowymi zwracano uwagę na higieniczne warunki pracy oraz stopień narażenia pracowników na działanie czynników szkodliwych (substancje i mieszaniny niebezpieczne, czynniki rakotwórcze, czynniki biologiczne, hałas, zapylenie, mikroklimat gorący i zimny) oraz uciążliwych (np. oświetlenie, mikroklimat umiarkowany). Poziom narażenia określano na podstawie oceny ryzyka zawodowego sporządzonego przez właścicieli zakładów przy współudziale pracowników oraz na podstawie wyników badań i pomiarów wykonywanych w środowisku pracy przez akredytowane laboratoria.

W toku wykonywania czynności kontrolnych stwierdzono, że w 15 obiektach nadzorowanych wystąpiło przekroczenie wartości normatywnych:

- w 15 zakładach 450 pracowników było narażonych na ponadnormatywne natężenie dźwięku. Ich procesy technologiczne nie pozwalają na obniżenie hałasu, w związku z tym pracownicy zabezpieczeni są indywidualnymi ochronnikami słuchu. Wszystkie zakłady realizują zamierzenia ujęte w opracowanych programach naprawczych (unowocześnienie parku maszynowego, wygłuszenia hal i pomieszczeń, ekrany dźwiękochłonne).

ROK	liczba pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze		
	ogółem	kobiet	mężczyzn
2016	273	70	203
2017	346	133	213
2018	326	125	201
2019	330	131	199
2020 *	30	24	6
2021	362	160	202
2022	456	180	276
2023	442	198	244
2024	621	222	399

* Ze względu na panującą pandemię SARS-Cov2 ograniczono liczbę kontroli sanitarnych.

Stan higieniczno-sanitarny w zakładach pracy można określić jako dobry. Występujące uchybienia i związana z tym konieczność wydania nakazów ich usunięcia (przedstawione poniżej) wskazują obszary, w których wymagane było podjęcie odpowiednich działań.

Nakazy /obowiązki ujęte w decyzjach, wydane w 2024 r. przez PPIS w Skierniewicach:

- 2 nakazy - dot. konieczności przeprowadzenia u pracodawców przez uprawnione laboratoria pomiarów czynników szkodliwych w środowisku pracy;
- 2 nakazy - dot. poinformowania pracowników o aktualnym stopniu istniejących zagrożeń;
- 1 nakaz dot. sporządzenia karty charakterystyki dla importowanej substancji chemicznej: tetratlenek trimanganu (Mn_3O_4), CAS: 1317-35-7;
- 1 nakaz - dot. zapewnienia pracownikom dostępu do informacji o narażeniu w trakcie wykonywanej pracy podczas stosowania substancji chemicznej: tetratlenek trimanganu (Mn_3O_4), CAS: 1317-35-7

Ogółem Sekcja Nadzoru Higieny Pracy w 2024 r. wydała 6 nakazów w 3 merytorycznych decyzjach administracyjnych.

Poprawa warunków pracy

Zalecenia wydane w 2024 r. przez PPIS w Skierniewicach:

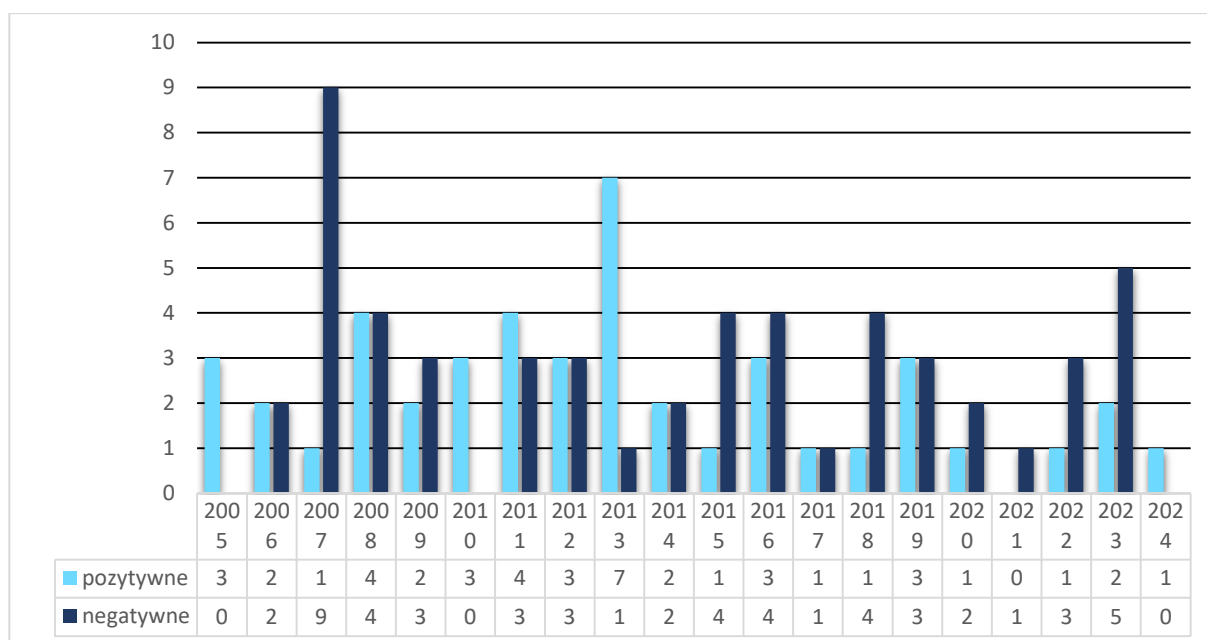
- 5 zaleceń - dot. montażu piktogramu zakazu palenia;
- 7 zaleceń - dot. dostarczenia do PPIS w Skierniewicach pomiarów czynników szkodliwych środowiska pracy;
- 2 zalecenia - dot. montażu i uzupełnienia apteczki do udzielania pierwszej pomocy;
- 1 zalecenie - dot. przedstawienia PPIS w Skierniewicach wglądu do oceny ryzyka zawodowego;
- 1 zalecenie - dot. przedstawienia PPIS w Skierniewicach wglądu do orzeczeń lekarskich o braku przeciwwskazań do wykonywania pracy;
- 2 zalecenia – dot. zapewnienia odpowiednich warunków sanitarno-higienicznych środowiska pracy.
- 1 zalecenie – dot. zapewnienia środków higieny osobistej dla pracowników
- 1 zalecenie - dot. zapewnienia odpowiedniej temperatury środowiska pracy.

Wykonanie wszystkich wymienionych zaleceń świadczy o poprawie warunków pracy oraz dowodzi, że stan sanitarno-higieniczny w zakładach pracy można określić jako dobry.

Postępowanie w sprawie chorób zawodowych

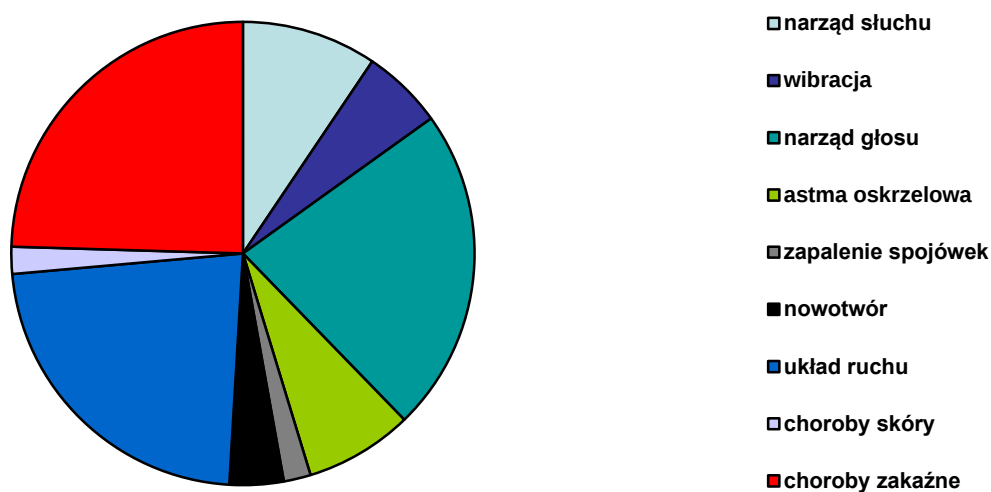
W 2024 r. wszczęto 1 postępowania administracyjne w sprawie choroby zawodowej. Skutkiem powyższego opracowano 1 kartę oceny narażenia zawodowego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej. W toku prowadzonych czynności sporządzono również 2 protokoły z postępowania przeprowadzonego w związku z podejrzeniem choroby zawodowej.

PPIS w Skierniewicach w 2024 roku wydał 1 decyzję stwierdzającą chorobę zawodową - dot. przewlekłej choroby obwodowego układu nerwowego wywołanej sposobem wykonywania pracy: zespół cieśni w obrębie nadgarstka.

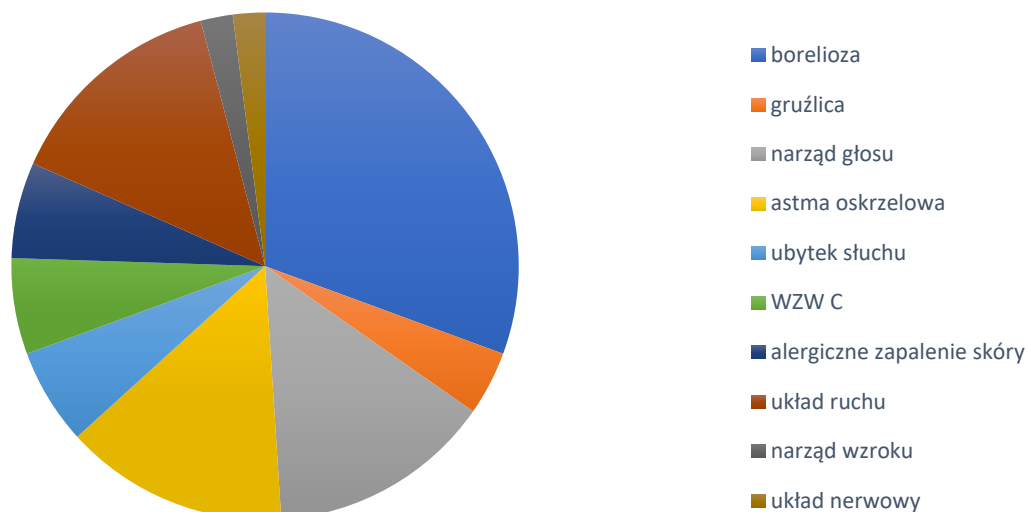

Ryc. Decyzje dotyczące chorób zawodowych w latach 2005-2024.

Rozkład chorób zawodowych rozpatrywanych w latach 2005 - 2024 według wykazu ujętego w rozporządzeniu przedstawiono na poniższych diagramach:

Ryc. Choroby zawodowe - decyzje negatywne w latach 2004 – 2024

Ryc. Choroby zawodowe - decyzje pozytywne w latach 2005 - 2024.

Kontrole tematyczne dot. azbestu

Kontynuując nadzór wynikający z ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest PPIS w Skierniewicach otrzymał w 2024 r. 10 zgłoszeń o zamiarze przeprowadzenia prac polegających na zabezpieczeniu lub usunięciu wyrobów zawierających azbest z obiektów znajdujących się na terenie miasta oraz powiatu. Większość firm, które zajmowały się demontażem, zabezpieczaniem i transportem azbestu nie miało swoich siedzib na terenie nadzorowanym. Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Pracy dokonali 2 kontroli, podczas których nie wykryto nieprawidłowości.

Kontrole tematyczne dot. produktów kosmetycznych

W ramach nadzoru wynikającego z art. 14 ustawy z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Pracy dokonali 2 urzędowych kontroli produktów kosmetycznych które zostały zakończone 4 ocenami zgodności oznakowania jednostkowego produktu kosmetycznego z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych, podczas których nie stwierdzono uchybień. Dokonano również poboru 4 próbek do badań pod kątem mikrobiologii i substancji chemicznych, które po przeprowadzonej analizie laboratoryjnej oceniono pozytywnie.

Kontrole tematyczne dot. produktów biobójczych

W 2024 r. Pracownicy Sekcji Nadzoru Higieny Pracy podczas przeprowadzonych kontroli tematycznych na podstawie art. 39 ust.1 pkt 1 ustawy o produktach biobójczych przeprowadzili 6 kontroli związanych z wprowadzaniem do obrotu produktów biobójczych. Dotyczyły one głównie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych należących do grupy produktowej 14 (rodentycydy) i 18 (insektycydy). Podczas dokonanych kontroli nie stwierdzono żadnych uchybień.

Inne kontrole ustawowe

Sekcja Nadzoru Higieny Pracy realizuje zadania wpisane w ustawę o PIS dot. substancji chemicznych i ich mieszanin, środków ochrony roślin, detergentów, prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3, nikotyny oraz środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych.

- W ramach unijnego programu REF-12 mającego na celu sprawdzenie stopnia przestrzegania wymogów art. 67 rozporządzenia REACH ze szczególnym uwzględnieniem niektórych ograniczeń stosowania substancji zawartych w załączniku XVII. PPIS w Skierniewicach analizował występowanie tychże na terenie podległym. Nie stwierdzono istnienia podmiotów (producentów, importerów, dalszych użytkowników), które podlegają tym regulacjom prawnym.
- Podczas kontroli w zakładach prowadzących obrót chemikaliami i ich stosowanie, stwierdzono 1 nieprawidłowość dot. braku karty charakterystyki. Nakaz sporządzenia karty został wykonany w terminie. Zweryfikowany asortyment produktów podczas kontroli był właściwie oznakowany.
- W związku z realizacją zadań wynikających z ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych ustalono, iż w 5 skontrolowanych obiektach nie było odpowiedniego oznaczenia o zakazie palenia.
- W ramach bieżącego nadzoru jest monitoring w trybie dziennym przypadków zatrucia wymagających hospitalizacji oraz zgonów spowodowanych zażyciem „dopalaczy”. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii jednostki służby zdrowia zobowiązane są do przesyłania takich informacji. W 2024 r. na terenie powiatu oraz miasta zgłoszono 1 przypadek zatrucia środkami zastępczymi.

Promocja zdrowia

Główne tematy promocyjne w obszarze realizowanym w 2024 r. przez higienę pracy dotyczyły:

1. Akcji antydopalaczowej - podczas przeprowadzanych kontroli sanitarnych przekazywano pracodawcom ulotki pt. „Dopalaczom mówimy stop, wybieramy zdrowie”, „Biorąc - nie jesteś sobą” , „Dopalacze to śmierć” dotyczące ochrony zdrowia przed zażywaniem dopalaczy.
2. Akcji antynikotynowej - w większości zakładów pracy obowiązuje całkowity zakaz palenia wyrobów z tytoniu oraz papierosów elektronicznych. W dużych zakładach są zorganizowane palarnie zgodnie z ustawą z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r. poz 1162). Podczas kontroli sprawdzono ich warunki sanitarno-higieniczne i techniczne. Podejście pracodawców do zagadnienia nie zmieniło się. Stwierdzono, że pracodawcy preferują pracowników niepalących.
3. Przekazywania informacji, których adresatami byli pracodawcy, w zakresie:
 - praw i obowiązków dot. higieny i epidemiologii w zakładach pracy w świetle nieustających zmian w przepisach prawnych regulujących ten obszar działania;
 - celowości wykonywania pomiarów środowiska pracy, interpretacji wyników pomiarów wykonanych na stanowiskach pracy oraz ich praktycznego wykorzystania.
4. Narażenia na radon - Podczas przeprowadzanych kontroli przekazywano ulotki (opracowanie własne) i informacje dotyczące zagrożeń wynikających z narażenia na radon w budynkach przeznaczonych na pobyt ludzi w miejscach pracy.
5. Narażenia na substancje reprotoksyczne - podczas przeprowadzanych kontroli przekazywano ulotki (opracowanie własne) o szkodliwości substancji reprotoksycznych oraz rozwiązaniach służących ochronie pracowników
6. Hałasu w pracy - podczas przeprowadzanych kontroli przekazywano ulotki (opracowanie własne) dotyczące środków ochrony przed hałasem oraz możliwości wykorzystania aplikacji mobilnej (CIOP-PIB) celem dobrania odpowiednich ochronników słuchu.

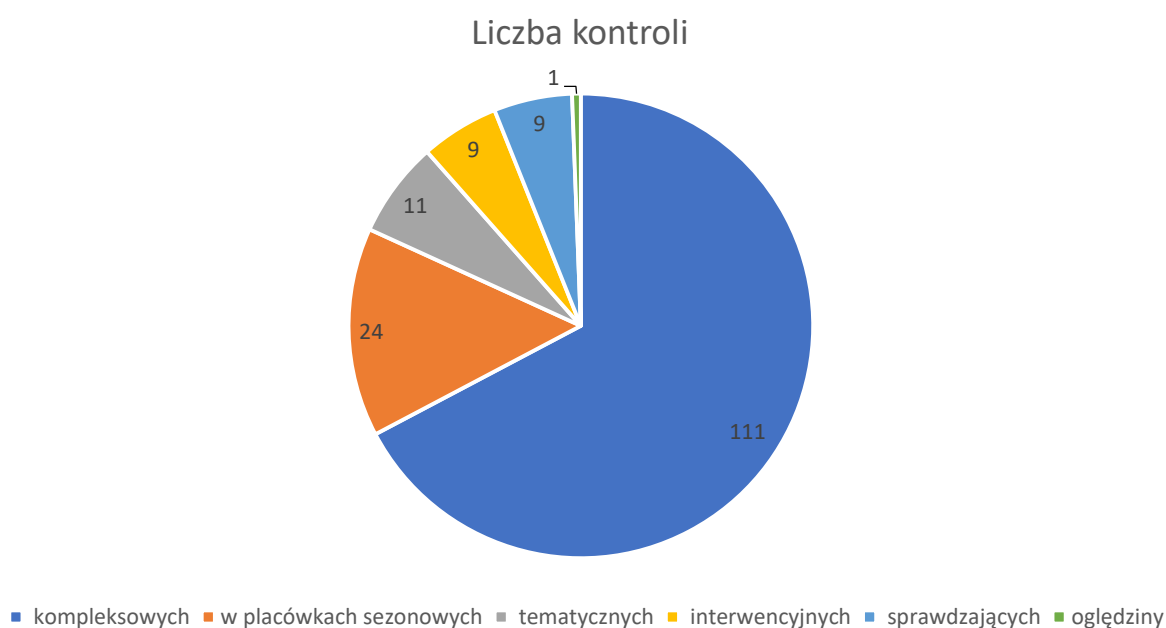
VII. HIGIENA DZIECI I MŁODZIEŻY

W 2024 r. objęto nadzorem bieżącym i zapobiegawczym 165 placówek, w tym 141 to placówki stałe, a 24 sezonowe.

Działalność kontrolno-represyjna

Jako sekcja wiodąca przeprowadzono 165 kontroli, w tym 24 w obiektach sezonowych.

- 111 kontroli kompleksowych;
- 24 kontrole w placówkach sezonowych;
- 11 kontroli tematycznych;
- 9 kontroli interwencyjnych;
- 9 kontroli sprawdzających wykonanie decyzji/zaleceń;
- 1 oględziny.

Wykres: Liczba przeprowadzonych kontroli.

Uczestniczono w 6 odbiorach sanitarno-technicznych wspólnie z pracownikami Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego.

Karania mandatowego nie stosowano.

Wydano 2 **decyzje merytoryczne** zmieniające termin ich wykonania.

Rozpatrzono **9 interwencji**, w tym:

- 3 dotyczące braku środków do utrzymania higieny osobistej (2 w ZS Nr 4 oraz 1 w ZSZ Nr 2);
- 2 dotyczące niskiej temperatury (1 w Szkole Podstawowej w Świętem oraz 1 w ZS Nr 3 w Skierniewicach);
- 2 dotyczące pokąsania (1 przez owada w Bursie Koedukacyjnej w Skierniewicach i 1 przez mysz w ZS Nr 3 w Skierniewicach);
- 1 dotycząca pojawienia się gryzoni na terenie Przedszkola Małych Odkrywców w Skierniewicach;
- 1 dotycząca utrudnionego dostępu do toalety męskiej w Szkole Podstawowej w Kęszycach.

Stan sanitarno-higieniczny i techniczny obiektów

Nie stwierdzono placówek oświatowo-wychowawczych działających w budynkach nieprzystosowanych.

Nie stwierdzono placówek w złym stanie higieniczno-sanitarnym lub wymagających kapitalnego remontu.

Obecnie na terenie nadzorowanym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skierniewicach niezadowalający stan techniczny w zakresie bieżących napraw dotyczy 4 placówek:

- 3 placówki w zakresie pomieszczeń: **Szkoła Podstawowa Nr 1** w Skierniewicach, ul. Kilińskiego 9, **Szkoła Podstawowa Nr 4** w Skierniewicach, ul. Jasna 30, **ZSZ Nr 2** w Skierniewicach, ul. Pomologiczna 15;
- 1 w zakresie terenów rekreacyjnych/boisk (zły stan nawierzchni boiska) **Szkoła Podstawowa Nr 7** w Skierniewicach, ul. Św. M. Kolbego 30.

Dzieci i młodzież na terenie miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego w placówkach oświatowo-wychowawczych mają dostęp do ciepłej wody i korzystają z ustępów zlokalizowanych wewnątrz budynków szkolnych. Wszystkim też zapewniono środki do utrzymania higieny osobistej, tj. papier toaletowy, mydło w płynie oraz ręczniki papierowe do rąk.

Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze posiadają kanalizację i zaopatrują się w wodę z wodociągów sieciowych.

Ponadnormatywną liczbę uczniów na urządzenia sanitarne stwierdzono w 4 Zespołach Szkół, w 1 Liceum Ogólnokształcącym oraz 4 Szkołach Podstawowych i dotyczy ona zbyt małej ilości oczek i pisuarów oraz umywalek dla chłopców i dziewcząt.

Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia:

W 2024 roku dokonano analizy rozkładów zajęć we wszystkich skontrolowanych placówkach.

Pomiary dostosowania mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków były wykonane w 1 przedszkolu, 4 szkołach podstawowych i 1 zespole szkół. Ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych przeprowadzono w 2 szkołach podstawowych.

Wszyscy uczniowie z 49 skontrolowanych szkół podstawowych i ponadpodstawowych mają możliwość pozostawiania w szkole podręczników i przyborów szkolnych (zgodnie z rozporządzeniem MEN). 15 placówek zapewniło uczniom indywidualne szafki ze skrytkami, w pozostałych placówkach są to wydzielone miejsca w salach lekcyjnych.

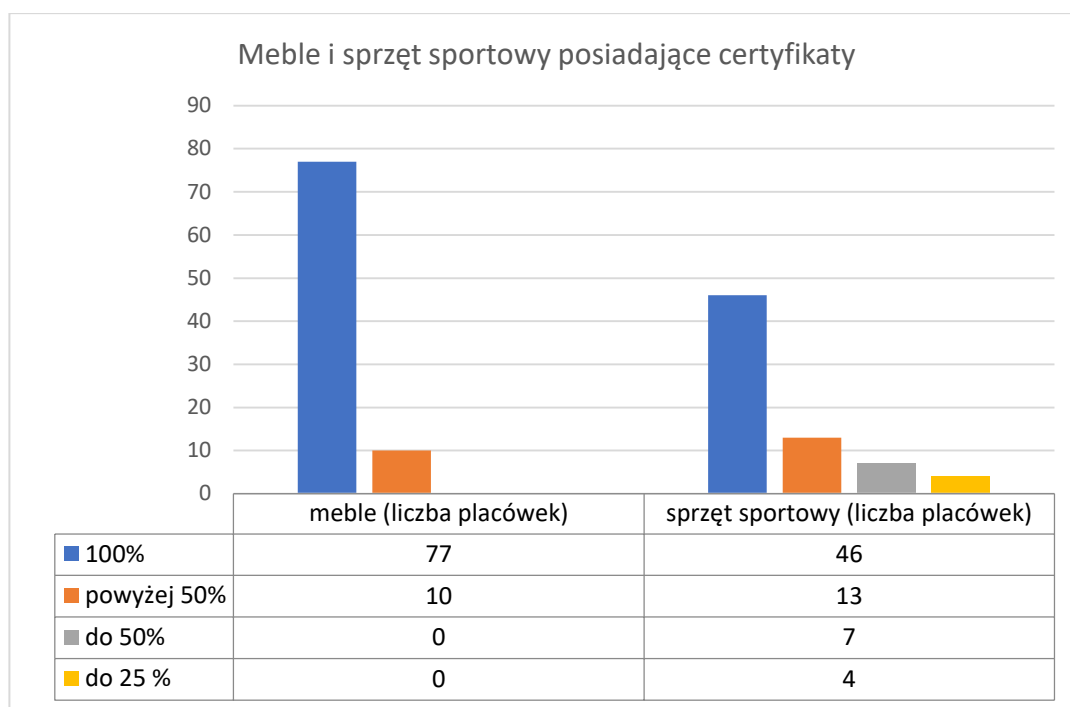
W 2024 r. wykonano analizę posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na meble, urządzenia i sprzęt sportowy zakupione po 1997 r. **na podstawie 87 skontrolowanych** placówek (37 szkół podstawowych, 38 przedszkoli, 11 zespołów szkół, 1 liceum). Wszystkie skontrolowane przedszkola, punkty przedszkolne i zespoły wychowania przedszkolnego oraz szkoły podstawowe posiadają 100% mebli zakupionych po 1997 r. i są one z certyfikatami.

Wśród 37 szkół podstawowych 30 posiada wszystkie meble z certyfikatami. 7 placówek dysponuje ławkami i krzesłami, które w 50 % posiadają wymaganą dokumentację.

Wśród 11 zespołów szkół 9 posiada wszystkie meble z certyfikatami. Ławkami i krzesłami, które w 50 % posiadają wymaganą dokumentację dysponują 2 placówki oraz 1 liceum.

Wszystkie skontrolowane przedszkola posiadają sprzęt sportowy zlokalizowany na placach zabaw zakupiony po 1997 roku i posiada on wymagane atesty i certyfikaty.

100 % sprzętu sportowego z wymaganymi atestami i certyfikatami posiada 15 szkół podstawowych i 9 zespołów. Powyżej 50% sprzętu sportowego z wymaganą dokumentacją posiada 11 szkół podstawowych, 1 zespół szkół oraz 1 liceum, do 50% 6 szkół podstawowych oraz 1 zespół, do 25% 4 szkoły podstawowe.

Wykres: Liczba placówek oświatowych posiadających certyfikaty

Wszystkie placówki starają się sukcesywnie wymieniać, bądź uzupełniać istniejącą bazę sprzętu sportowego o nowe urządzenia posiadające wymaganą dokumentację.

Wszystkie placówki oświatowe, opiekuńcze, wychowawcze i pomocy społecznej umożliwiają swoim podopiecznym spędzanie czasu wolnego na świeżym powietrzu. Tereny rekreacyjne i sportowe są ogrodzone, a piaskownice na placach zabaw prawidłowo zabezpieczone przed zanieczyszczeniami.

Posiadanie infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego analizowano w 49 placówkach oświaty i stwierdzono, że 25 szkół podstawowych i 5 zespołów szkół posiadają wystarczające warunki do prowadzenia tego typu zajęć – tzn. mają one sale gimnastyczne i boisko szkolne, 1 szkoła podstawowa, 1 liceum oraz 2 zespoły szkół posiadają salę gimnastyczną i salę zastępczą bez boiska. W 15 są niewystarczające i to są te placówki, które posiadają albo salę gimnastyczną/rekreacyjną zastępczą albo boisko szkolne.

Uczniowie z 16 szkół korzystają również z infrastruktury do WF poza placówką w pobliskich halach sportowych, szkolnych lub gminnych salach gimnastycznych oraz na basenie. „ORLIKI” w godzinach zajęć szkolnych zawsze są do dyspozycji szkół na terenie.

Placówki wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży

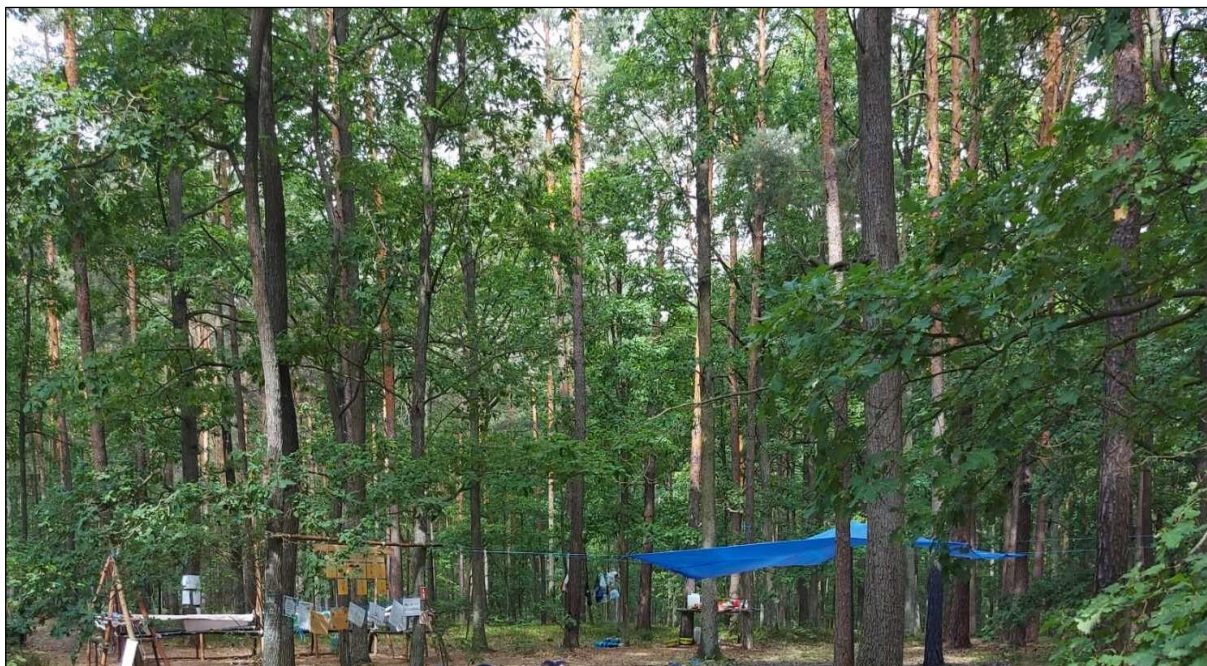
W okresie wypoczynku zimowego podobnie jak w latach poprzednich dominowały formy wypoczynku w miejscu zamieszkania, głównie w szkołach będących pod stałym nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Łącznie zorganizowano 52 turnusy wypoczynkowe. Skontrolowano każdego organizatora i każdy obiekt. Wykonano 24 kontrole. Zachorowań i zatruc pokarmowych nie odnotowano. W żadnej z placówek nie stwierdzono zaniedbań w zakresie porządku i czystości.

Informacje o liczbie i formie organizacyjnej pozyskiwano z bazy internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej.

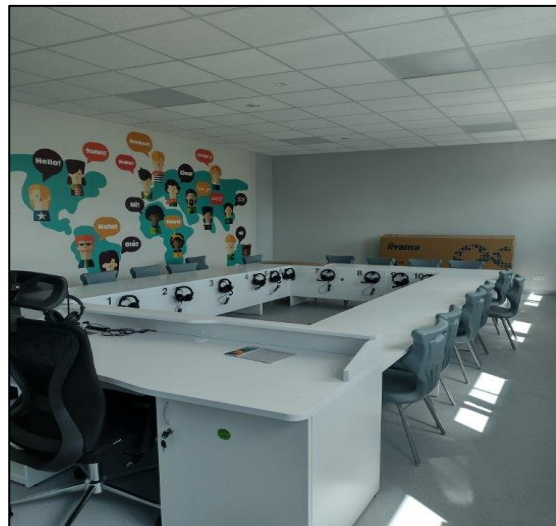

Zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

- W Szkole Podstawowej w Mokrej Lewej została oddana do użytku nowoczesna hala sportowa z zapleczem, przebieralniami i węzłami sanitarnymi oraz z dodatkowymi salami lekcyjnymi.
- Do nowopowstałego budynku została przeniesiona Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Źródła”.
- Rozbudowano Żłobek Gminny w Głuchowie, poprzez dobudowanie nowego skrzydła, a co za tym idzie 2 nowych oddziałów żłobkowych. Pozwoliło to zwiększyć liczbę o 51 nowych miejsc dla dzieci.
- Rozbudowano Niepubliczny Żłobek „Leśne Skrzaty” w Kurabce, co pozwoliło zwiększyć do 34 liczbę dzieci w placówce.
- Rozbudowano Niepubliczny Żłobek „Dębowe Misie” w Dębowej Górze, co pozwoliło zwiększyć do 45 liczbę miejsc dla dzieci.
- Zlikwidowano cztery placówki: Niepubliczny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli „Narzędziownia Edukacyjna” mieszczący się w budynku Szkoły Podstawowej Nr 7 w Skierniewicach, Niepubliczna Szkoła Baletowa, Niepubliczne Przedszkole w Turowej Woli, Punkt Przedszkolny w Złotej.

- 2 nowopowstałe placówki to Gminny Żłobek w Nowym Kawęczynie, do którego może uczęszczać 12 dzieci oraz Niepubliczna Placówka Kształcenia Ustawicznego Akademia 112, zajmująca się specjalistycznymi szkoleniami z zakresu bezpieczeństwa.
- Placówek po generalnych remontach brak.

Fot. Nowe sale lekcyjne w Szkole Podstawowej w Mokrej Lewej.

Fot. Nowa hala sportowa w Szkole Podstawowej w Mokrej Lewej.

Fot. Budynek Niepublicznej Szkoły Podstawowej „ŹRÓDŁA” im. Św. Stanisława Kostki, Skierniewice
Źródło: <https://szkola.fundacjazrodla.pl/wp-content/uploads/sites/2/2024/11/nowa-szkola.jpg>

Fot. Pomieszczenia Niepublicznej Szkoły Podstawowej „ŹRÓDŁA” im. Św. Stanisława Kostki, Skierniewice
Źródło: <https://szkola.fundacjazrodla.pl/>

VIII. ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Pion Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej ma za zadanie prowadzenie działań zmierzających do zapobiegania możliwości powstania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowia ludzi na etapie sporządzania dokumentacji nowych i modernizowanych obiektów, służących pracy i przebywaniu ludzi, oraz na etapie dopuszczania tych obiektów do użytkowania. Zadania te zostały określone w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o *Państwowej Inspekcji Sanitarnej*, a oprócz tego są realizowane również w oparciu o szereg innych ustaw i rozporządzeń.

Do merytorycznych zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy:

- uzgadnianie planów zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy do planów zagospodarowania przestrzennego,
- zgłaszanie wniosków do planów, na etapie zawiadomienia o przystąpieniu do sporządzania planu zagospodarowania przestrzennego,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięć w ramach decyzji środowiskowej, zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- wydawanie opinii dotyczących zapytania o potrzebę sporządzania raportu oddziaływania na środowisko,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięcia przed uzyskaniem pozwolenia na budowę,
- wydawanie opinii dotyczących zamierzonych inwestycji na etapie projektowania,
- wydawanie opinii dotyczących zrealizowanych inwestycji rolniczych, w gospodarstwach rolnych, które skorzystały z funduszy unijnych, w ramach Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- dokonywanie kontroli w związku z dopuszczeniem obiektów do użytkowania.

W związku z powyższym niniejsza ocena dokonywana jest w kontekście otrzymywanych dokumentów planistycznych, dokumentacji projektowych, dokumentacji o przedsięwzięciach przed wydaniem decyzji środowiskowych otrzymywanych do opiniowania przeznaczenia odbieranych i przekazywanych do użytkowania obiektów użyteczności publicznej, komunalnych i usługowych, produkcyjnych, żywieniowych, ochrony zdrowia, oświaty i innych.

W roku 2024 w ramach działania Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wykonano między innymi następujący zakres prac:

1. Wydano opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko), uzgodniono warunki realizacji w 5 przypadkach. Opinie zawierały uwagi dotyczące warunków realizacji danego przedsięwzięcia, których celem było określenie odpowiednich standardów dotyczących np. użycia sprzętu budowlanego na etapie realizacji inwestycji oraz zastosowania rozwiązań minimalizujących wpływ inwestycji na otoczenie oraz zdrowie i życie ludzi. Opinie te dotyczyły następujących przedsięwzięć:
 - Budowa budynku inwentarskiego do chowu drobiu (brojlerów kurzych) o łącznej obsadzie 320 DJP wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na dz. ewid. nr 112/4 i 113/1 obr. Jasionna, gmina Bolimów,
 - „Produkcja ustabilizowanej materii organicznej wykorzystywanej w rolnictwie i w celu poprawy stanu środowiska” w miejscowości Mokra Prawa w obrębie działki nr ewid. 714/4, gmina Skierniewice,
 - Przebudowie i rozbudowie budynku gospodarczego na budynek chłodni oraz eksploatacji instalacji do pakowania owoców i warzyw wraz z infrastrukturą towarzyszącą – dz. nr ewid. nr 241/5, 239/4, 239/2, 239/3 obręb Wola Szydłowiecka, gmina Bolimów”,
 - „Uruchomienie stacji demontażu pojazdów wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną na terenie działki nr 100/6, obr. 0030 Strzyboga, gm. Nowy Kawęczyn, pow. skierniewicki, województwo łódzkie.
2. Wydano 42 opinie, w których odstąpiono od potrzeby przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko. W głównej mierze opinie te dotyczyły inwestycji polegających na budowie i rozbudowie dróg gminnych i powiatowych, rozbudowie

obiektów przemysłowych, budowie farm fotowoltaicznych, budowie studni głębinowych. W opiniach zwracano uwagę zwłaszcza na ochronę ludzi i miejsc ich przebywania, ograniczenie uciążliwości hałasowej oraz emisji zanieczyszczeń pyłowych i gazowych do powietrza.

Opinie wydano między innymi dla następujących przedsięwzięć:

- „Budowa farmy fotowoltaicznej Maków I o mocy do 10 MW wraz z infrastrukturą techniczną, w miejscowości Maków, dz. 225, 226, 228, 229, 230/1, obręb Wola Makowska, gmina Maków, powiat skierniewicki, województwo łódzkie”,
- „Budowa farmy fotowoltaicznej Maków II o mocy do 4 MW wraz z infrastrukturą techniczną w miejscowości Maków, dz. 189/1, 188/1, 186/1 obręb Wola Makowska, gmina Maków, powiat skierniewicki, województwo łódzkie,”
- „Budowa farmy fotowoltaicznej Maków III o mocy do 3 MW wraz z infrastrukturą techniczną w miejscowości Maków, dz. 213, 214, 216, 174/1, obręb Wola Makowska, gmina Maków, powiat skierniewicki, województwo łódzkie”,
- „Budowa farmy fotowoltaicznej Maków V o mocy do 5 MW wraz z infrastrukturą techniczną w miejscowości Maków, dz. 247/1, 246/1 obręb Wola Makowska, gmina Maków, powiat skierniewicki, województwo łódzkie”,
- „Budowa farmy fotowoltaicznej Maków VI o mocy do 6 MW wraz z infrastrukturą techniczną w miejscowości Maków, dz. 490/1, 786/1 obręb Wola Makowska, gmina Maków, powiat skierniewicki, województwo łódzkie”,
- „Budowa farmy fotowoltaicznej Maków VII o mocy do 4 MW wraz z infrastrukturą techniczną w miejscowości Maków, dz. 492/1, 494, obręb Wola Makowska, gmina Maków, powiat skierniewicki, województwo łódzkie”,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Głuchów, Miłochnewice, Prusy, gm. Głuchów,

- Budowa mostu w ul. Prymasowskiej w Skierniewicach,
- „Przebudowa drogowego obiektu inżynierskiego na drodze powiatowej nr 1316E w miejscowości Esterka w gminie Nowy Kawęczyn, w ramach zadania Przebudowa mostu oraz wyremontowanie drogi powiatowej nr 1316E od miejscowości Psary do miejscowości Esterka – granica gminy Nowy Kawęczyn”,
- „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Modła gm. Słupia”,
- Rozbudowa ul. Łowickiej w ciągu drogi krajowej nr 70 na odcinku od granicy miasta do ul. Armii Krajowej wraz z rozbudową skrzyżowania ul. Łowicka - Armii Krajowej,
- Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w gminie Nowy Kawęczyn,
- Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości Nowy Dwór, dz. nr 11/1 obręb PGR Nowy Dwór, gm. Nowy Kawęczyn,
- „Przebudowa drogi gminnej nr 105307E Lipce Reymontowskie – Wola Drzewiecka”,
- „Budowa/rozbudowa/przebudowa ulic Kwiatowa, Uroczą, Łąkowa, sięgacz ul. Miłej i Rybickiego w Skierniewicach”,
- Zakład przetwarzania odpadów w kruszarce mobilnej, w tym magazynowania odpadów na wyznaczonym terenie części działek o nr ew. 93/2, 93/3 obręb Zalesie gm. Skierniewice,
- „Przebudowa drogi powiatowej nr 1330E na odcinku Jeruzal-Paplin”,
- „Przebudowa drogi we wsi Wólka Nazdroje”,
- Budowa elektrowni fotowoltaicznej o mocy do 2MW wraz z infrastrukturą techniczną, na działce oznaczonej w ewidencji gruntów nr 104 w obrębie Lisna, gmina Kowiesy,
- „Rozbudowa drogi gminnej nr 115168E”, gmina Kowiesy,
- „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowości Zagórze gm. Słupia”.

3. W roku 2024 nie wydano opinii co do konieczności potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, w których uznano za zasadne sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko.
4. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skierniewicach w 2024 r. wydał 22 opinie dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dotyczących uzgodnienia stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, z czego 5 stanowisk dotyczyło odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
5. W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko zostało wydanych 25 opinii dotyczących projektów planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Planowanie przestrzenne jest ważnym czynnikiem mającym wpływ na jakość życia mieszkańców. Umożliwia ono właściwe lokalizowanie obszarów dla rozwoju przemysłu i usług uciążliwych w stosunku do terenów tzw. chronionych, przeznaczonych na tereny zabudowy mieszkaniowej, tereny o funkcjach rekreacyjnych, usługi zdrowia, usługi oświaty itp. Istotne znaczenie ma również lokalizacja dróg komunikacyjnych związanych z w/w funkcjami. W chwili obecnej często zagospodarowanie terenów odbywa się zgodnie z wolą potencjalnych inwestorów. W wydawanych opiniach kładzie się szczególny nacisk na to, by uciążliwości wynikające z charakteru prowadzonej działalności nie wykraczały poza teren, do którego właściciel posiada tytuł prawny. Zapisy planów określają dla poszczególnych obszarów sposoby ich zagospodarowania, warunki ich zabudowy, zasady obsługi technicznej i komunikacyjnej, ustalają zakazy i nakazy gwarantujące ich prawidłowe funkcjonowanie w celu ochrony i zabezpieczenia środowiska naturalnego w którym żyją ludzie. Sprawdzeniem prawidłowości zapisów planu jest sporządzanie prognozy, która ma za zadanie określenie skutków wpływu ustaleń planu na środowisko, zdrowie i życie ludzi.

6. W 2024 r. w ramach Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego wydanych zostało 18 opinii dotyczących uzgodnienia dokumentacji projektowych pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych. Przy opiniowaniu dokumentacji projektowych szczególną uwagę zwracano na warunki techniczno-użytkowe, między innymi: prawidłowy układ funkcjonalny, właściwą technologię, właściwe wyposażenie zgodne

z charakterem obiektu, prawidłowo zaprojektowaną wentylację, klimatyzację, ogrzewanie pomieszczeń, instalację wodno-kanalizacyjną, rozwiązania likwidujące bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych, zgodność z wymaganiami przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy. Uzgodnienia dotyczyły m.in. poniższych inwestycji:

- Przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Drzewce gm. Lipce Reymontowskie w ramach zadania „Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Lipce Reymontowskie”,
- Przebudowa stacji uzdatniania wody w miejscowości Wola Drzewiecka gm. Lipce Reymontowskie w ramach zadania „Poprawa infrastruktury wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Lipce Reymontowskie”
- Zmiana sposobu użytkowania części budynku usługowo-mieszkalnego na żłobek, który będzie zlokalizowany w Nowym Kawęczynie 32, 96-115 Nowy Kawęczyn,
- Budowa dróg gminnych (w tym ul. Sosnowej) wraz ze skrzyżowaniem z drogą powiatową – ul. Sokołowską i skrzyżowaniami z drogami gminnymi, zjazdami, kanałem technologicznym, kanalizacją deszczową, oświetleniem oraz przebudową sieci energetycznych i budową sieci wodociągowej z przyłączami w Bolimowie, powiat skierniewicki”, 99-417 Bolimów, ul. Sosnowa, Sportowa województwo łódzkie, powiat skierniewicki, gmina Bolimów,
- Budowa sieci wodociągowej w Bolimowie, powiat skierniewicki w ramach zadania „Rozbudowa drogi gminnej – ul. Słonecznej i Stroynowskiego wraz ze skrzyżowaniem z drogą powiatową – ul. Sokołowską i skrzyżowaniami z drogami gminnymi, zjazdami, kanalizacją deszczową, oświetleniem, kanałem technologicznym, siecią wodociagową, przebudową linii energetycznych oraz niezbędną infrastrukturą w Bolimowie, powiat skierniewicki”, 99-417 Bolimów, ul. Słoneczna, Stroynowskiego, Sportowa województwo łódzkie, powiat skierniewicki, gmina Bolimów,
- Przebudowa i rozbudowa budynku przedszkola, który jest zlokalizowany przy ul. Głównej 4, 96-124 Maków,

- Rozbudowa, przebudowa i nadbudowa budynku Szkoły Podstawowej zlokalizowanego przy ul. Głównej 4, 96-124 Maków,
 - Rozbudowa, nadbudowa i przebudowa budynku Gminnej Biblioteki Publicznej oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej zlokalizowanego w miejscowości Kowiesy 86, 96-111 Kowiesy,
 - Przebudowa pomieszczeń parteru budynku przedszkola zlokalizowanego w miejscowości Turowa Wola 20, 96-111 Kowiesy.
7. W roku sprawozdawczym przeprowadzono 38 kontroli, w związku z dopuszczeniem do użytkowania obiektów budowlanych. W 24 przypadkach były to dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych wynikające z art. 56 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*. W ramach czynności kontrolnych dokonywano szczegółowego przeglądu obiektu i jego otoczenia celem weryfikacji zgodności z dokumentacją projektową pod względem wymagań higieniczno-zdrowotnych. Ponadto sprawdzane było również, czy zastosowane materiały budowlane i wykończeniowe posiadają właściwe dla danego rodzaju pomieszczeń atesty higieniczne oraz czy posiadają protokoły sprawdzeń prawidłowego działania wentylacji (grawitacyjnej, mechanicznej), a także wyniki właściwej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
8. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Skierniewicach wydał również w roku 2024 r. 303 postanowienia uzgadniające pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projekty decyzji o warunkach zabudowy dla realizacji planowanych inwestycji na terenie Miasta Skierniewice oraz powiatu skierniewickiego, z czego 28 postanowień dotyczyło uzgodnienia pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych projektów decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

Nowe obiekty użyteczności publicznej dostosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez wykonywanie wind, podjazdów i odpowiednich toalet. Wykończenie oraz wyposażenie specjalistyczne w urządzenia nowych obiektów przedstawia coraz wyższy standard.

Do użytkowania dopuszczono ważne dla samorządów miejskiego i gminnych obiekty, min. takie jak:

- Schronisko z usługami opiekuńczymi w Jeruzalu, gm. Kowiesy

Rysunek 1 Schronisko z usługami opiekuńczymi w Jeruzalu, gm. Kowiesy

Źródło: <https://www.akademiais.org/images/demo/slider/1.gif>

- Budynek wielofunkcyjny OSP Mokra Lewa, gm. Skierniewice

Rysunek 2 Budynek wielofunkcyjny OSP Mokra Lewa, gm. Skierniewice

Źródło: <https://remiza.com.pl/>

- Przebudowa budynku Szkoły Podstawowej w Mokrej Lewej wraz z rozbudową o salę gimnastyczną, gm. Skierniewice

Rysunek 3 Budynek Szkoły Podstawowej w Mokrej Lewej, gm. Skierniewice
Źródło: https://wojart.com/wp-content/uploads/2024/05/IMG_0175-1024x683.jpg

- Rozbudowa przedszkola gminnego o dwa oddziały żłobkowe, gm. Głuchów

Rysunek 4 Budynek przedszkola i żłobka gminnego w Głuchowie, gm. Głuchów
Źródło: <https://lodzkie.dziennikwojewodzki.pl>

- Laboratorium Zakładu Bezpieczeństwa Żywności przy Instytucie Ogrodnictwa – Państwowym Instytucie Badawczym, Skierniewice

Rysunek 5 Budynek Laboratorium Zakładu Bezpieczeństwa Żywności, Skierniewice
Źródło: <https://www.gov.pl/photo/f306eda8-ffad-48e2-989a-76b897d422a6>

- Niepubliczna Szkoła Podstawowa „ŹRÓDŁA” im. Św. Stanisława Kostki, Skierniewice
- Żłobek Gminny w Nowym Kawęczynie, gm. Nowy Kawęczyn
- Przebudowany budynek przedszkola w Turowej Woli, gm. Kowiesy,
- Przebudowany budynek SUW Stary Wylezin, gm. Kowiesy,
- Przebudowany budynek SUW Wysokienice, gm. Głuchów,
- Przebudowany budynek SUW Wola Drzewiecka, gm. Lipce Reymontowskie,
- Przebudowany budynek SUW Drzewce, gm. Lipce Reymontowskie,
- Przebudowany budynek SUW Mszadla, gm. Lipce Reymontowskie.

9. Wydano 4 decyzje administracyjne dotyczące warunków bezpieczeństwa i higieny w żłobkach.
10. W 2024 r. do Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego nie wpłynął żaden wniosek dotyczący zrealizowanej inwestycji rolniczej w ramach wsparcia dla młodych rolników, finansowanego przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

W ramach działalności Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego, w miarę możliwości eliminuje się nieprawidłowości, które mogą mieć niekorzystny wpływ oraz mogą stwarzać zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi na różnych etapach inwestycyjnych.

Podsumowując należy stwierdzić, że stan sanitarno-higieniczny i rozwój infrastruktury miasta Skierniewice i powiatu skierniewickiego ulega z każdym rokiem poprawie. Dowodem tego są planowane przedsięwzięcia wpływające na ich rozwój, a Inspekcja Sanitarna odgrywa istotną rolę w sprawowaniu kontroli nad prawidłowością funkcjonowania tych inwestycji na nadzorowanym terenie.

IX. OŚWIATA ZDROWOTNA I PROMOCJA ZDROWIA

Działalność w zakresie Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia (OZiPZ) była realizowana na podstawie Art. 6 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i w dużej mierze koncentrowała się na angażowaniu środowisk przedszkolnych, szkolnych oraz lokalnych wspólnot. Celem tych działań było promowanie zdrowych postaw i zachowań, takich jak: rozpowszechnianie wiedzy dotyczącej eliminacji szkodliwych dla zdrowia czynników, kształtowanie odpowiednich postaw zdrowotnych, zachęcanie do prowadzenia zdrowego trybu życia oraz budowanie odpowiedzialności za własne zdrowie i zdrowie innych osób.

W 2024 roku, w ramach realizowanych programów, pracownicy OZiPZ koordynowali 9 programów edukacyjnych Państwowej Inspekcji Sanitarnej, które były skierowane do przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Programy te obejmowały różnorodne tematy w zależności od rodzaju placówki, m.in.: profilaktykę palenia tytoniu, zażywania narkotyków i dopalaczy, promocję zdrowego żywienia i stylu życia, a także zapobieganie zakażeniom wirusami HBV i HCV, które są odpowiedzialne za choroby takie jak wirusowe zapalenie wątroby typu B (WZW B) i C (WZW C). Część programów dotyczyła również profilaktyki czerniaka (nowotworu skóry) oraz raka szyjki macicy.

Dodatkowo, w 2024 roku, OZiPZ realizował cele Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS, który był skierowany do szerokiej grupy społecznej.

1. Zestawienie działań programowych za rok 2024:

Program	Opis programu	Adresaci	Liczba odbiorców
„Czyste ręce mamy i o zdrowie dbamy”	Lokalny program edukacyjny z zakresu właściwej higieny rąk, skierowany do dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (klasy 1-3). Program miał na celu zwrócenie uwagi na to jak duże znaczenie ma higiena rąk w działaniach zapobiegawczych rozprzestrzenianiu się zakażeń wywołanych przez bakterie/wirusy oraz chorób pasożytniczych.	Dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym (klasy 1-3)	12 przedszkoli i 15 szkół podstawowych (1948 dzieci)

Program	Opis programu	Adresaci	Liczba odbiorców
„Czyste powietrze wokół nas”	Program skierowany do dzieci w wieku 5-6 lat i ich rodziców. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia, w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.	Dzieci w wieku 5-6 lat	18 przedszkoli (1416 dzieci)
„Skąd się biorą produkty ekologiczne”	Program skierowany do dzieci w wieku 5-6 lat, poruszający zagadnienia dotyczące zdrowego żywienia i żywności ekologicznej. Dzieci mają szansę nauczyć się skąd się biorą produkty ekologiczne dlatego warto je wybierać, jakie są zalecenia zdrowego stylu życia oraz jak przestrzegać zasad higieny.	Dzieci w wieku 5-6 lat	18 przedszkoli (1092 dzieci)
„Bieg po zdrowie”	Program edukacji antynikotynowej realizowany w klasach 4 szkół podstawowych.	Uczniowie szkół podstawowych	13 szkół (821 uczniów)
„Trzymaj Formę”	Program skierowany do uczniów klas 5-8 szkół podstawowych, którego celem jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej, poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia, zbilansowanej diety oraz kształtowanie wiedzy konsumenckiej.	Uczniowie szkół podstawowych i ich opiekunowie	13 szkół (910 uczniów)
„Dopalaczom mówimy STOP- wybieramy zdrowie!”	Program skierowany do uczniów klas 7-8 szkół podstawowych i ich rodziców, którego głównym celem jest zapobieganie używaniu środków psychoaktywnych oraz kształtowanie odpowiednich zachowań zdrowotnych.	Uczniowie szkół podstawowych i ich opiekunowie	12 szkół (1001 uczniów)
„Podstępne WZW”	Program edukacyjny przeznaczony dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Jest on odpowiedzią na wciąż pojawiające się przypadki zakażeń wirusowym zapaleniem wątroby typu B (HBV) i wirusowym zapaleniem wątroby typu C (HCV).	Młodzież szkół średnich	4 szkoły (313 uczniów)

Program	Opis programu	Adresaci	Liczba odbiorców
„Znamię! Znam je?”	Program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, obejmujący tematykę profilaktyki raka skóry – czerniaka.	Uczniowie szkół średnich	4 szkół (358 uczniów)
„Wybierz życie. Pierwszy krok”	Program skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, obejmujący tematykę profilaktyki raka szyjki macicy i zakażeń wirusem HPV.	Uczniowie szkół średnich	3 szkoły (277 uczniów)
Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS	Podejmowane działania w ramach programu mają na celu podniesienie poziomu wiedzy na temat HIV/AIDS u ogółu społeczeństwa oraz zmiany postaw, ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności za zdrowie i życie swoje oraz innych osób. <u>Działania zrealizowano poprzez:</u> 1. Przygotowanie pakietów z materiałami profilaktyczno-edukacyjnymi dla POZ. 2. Organizacja Stoiska Oświatowego podczas Dino Dnia Dziecka 2024 - profilaktyka zakażeń HIV i zakażeń AIDS. 3. Stoisko oświatowe PSSE Skierniewice w Woli Pękoszewskiej podczas Dożynek Powiatowych - profilaktyka HIV i AIDS. 4. Stoisko Oświatowe podczas akcji „Jak dbam, tak mam” – dystrybucja ulotek, profilaktyka HIV i AIDS. 5. 47 Skierniewickie Święto Kwiatów, Owoców i Warzyw, dystrybucja ulotek/materiałów edukacyjnych oraz poradnictwo na temat HIV i AIDS podczas lokalnego wydarzenia. 6. Konferencja pn. „Profilaktyka zakażeń HIV/AIDS - dawniej i dziś”! 7. Akcja z okazji Światowego Dnia HIV i AIDS, podczas której pracownicy otrzymali w formie ciasteczek, symboliczne czerwone kokardki, które są międzynarodowym symbolem walki z HIV i AIDS, a także materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki i badań.	Osoby dorosłe, młodzież, poradnie POZ, ogół społeczeństwa.	2214 + media 53064

2. Zestawienie działań nieprogramowych za rok 2024:

Tematyka realizowanych działań	Opis zrealizowanych działań nieprogramowych	Adresaci działań	Liczba odbiorców
Bezpieczny wypoczynek letni dzieci i młodzieży	- Opracowanie oraz dystrybucja plakatu edukacyjnego dotyczącego zasad bezpieczeństwa podczas wakacji. Plakaty zostały rozpowszechnione podczas wizytowanych półkolonii oraz w mediach społecznościowych, w celu zwiększenia świadomości na temat bezpiecznego spędzania czasu podczas wakacji. - Współpraca przy organizacji wydarzenia "Dino Dzień Dziecka" organizowanego przez UM Skierniewice, gdzie PSSE miało swoje stoisko – rozprowadzanie ulotek, udzielanie porad, kolorowanek, quiz dla dzieci, a także instruktaż mycia zębów – umyj zęby dinozaurowi, gra edukacyjna – nakarm dinozaura. - Organizacja Stoiska Oświatowego podczas Dożynek Powiatowych w Woli Pękoszewskiej – Kampanie EFSA pn. #Safe2EatEU czyli Jedz Bezpiecznie oraz #PlantHealth4Life „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie”, Profilaktyka boreliozy i innych chorób zakaźnych, pasożytniczych, profilaktyka HIV i AIDS, profilaktyka uzależnień, higiena jamy ustnej, szczepienia ochronne. 12 spotkań z dziećmi biorącymi udział w półkoloniach letnich – pogadanki o bezpieczeństwie podczas wakacji, informowanie o szkodliwości dopalaczy oraz tzw. "nowych dopalaczy", jak napoje energetyczne, rozprowadzanie kolorowanek i mydełek promujących właściwe nawyki higieniczne. - Organizacja stoiska oświatowego podczas Pikniku Rodzinnego z okazji Święta Policji „Razem Tworzymy Bezpieczne Skierniewice” – quizy dla dzieci, dystrybucja ulotek i materiałów informacyjnych. - Regularne przygotowywanie i publikowanie grafik oraz tekstów edukacyjnych na temat bezpieczeństwa w wakacje na stronie internetowej i mediach społecznościowych PSSE Skierniewice na temat: bezpiecznych wakacji, znaczenia nawadniania, zdrowego odżywiania, bezpieczeństwa żywności, profilaktyki uzależnień 2 wywiady PPIS w Skierniewicach Pani Justyny Łukasik dotyczące zasad bezpiecznego wypoczynku i bezpiecznego korzystania z kąpielisk. 1 wywiad z-cy PPIS w Skierniewicach Pani Doroty Rosińskiej dotyczący bezpiecznych wakacji. Wywiady zostały opublikowane na oficjalnym profilu PSSE Skierniewice na portalu Facebook. - Wywiad PPIS w Skierniewicach Pani Justyny Łukasik w Tygodniku ITS, dotyczący bezpiecznych wakacji.	Dzieci przedszkolne, uczniowie szkoły podstawowej, dzieci na półkoloniach i obozach harcerskich. Ogół społeczeństwa.	4020 + media: 49279
Bezpieczny wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	- Opracowanie plakatu dotyczącego bezpieczeństwa w czasie ferii zimowych, wydruk plakatów i dystrybucja podczas spotkań z dziećmi i młodzieżą, publikacja w mediach społecznościowych. - Przygotowanie grafiki edukacyjnej dotyczącej bezpieczeństwa podczas ferii zimowych, a także publikacja jej na portalu społecznościowym Facebook i stronie internetowej. 6 spotkań z dziećmi uczestniczącymi w półkoloniach zimowych - pogadanki nt. bezpieczeństwa podczas ferii zimowych, higieny, zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej, omówienie zasad bezpieczeństwa w domu, na drodze oraz w trakcie zabaw na świeżym powietrzu, przypomnienie dzieciom numerów alarmowych, a także międzynarodowego znaku „Pomóż mi”. - Udzielenie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Skierniewicach wywiadu w Radiu RSC, dotyczącego bezpieczeństwa podczas ferii zimowych. Rozmowa obejmowała m.in. tematykę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży.	Dzieci przedszkolne, uczniowie szkoły podstawowej, dzieci na półkoloniach zimowych. Ogół społeczeństwa.	2424 + media: 63300

Tematyka realizowanych działań	Opis zrealizowanych działań nieprogramowych	Adresaci działań	Liczba odbiorców
Działania w ramach profilaktyki uzależnień	- Światowy Dzień Bez Tytoniu 2024: - Opracowanie grafiki oraz tekstu z informacją - Publikacja informacji na stronie internetowej stacji - Upowszechnienie materiałów edukacyjnych (ulotki, naklejki „zakaz palenia”) na stoisku oświatowym podczas obchodów Dnia Dziecka, 47 Skierniewickiego Święta Kwiatów, Owoców i Warzyw, oraz wydarzenia „Jak Dbam tak Mam” - Udostępnienie plakatów i ulotek w holu Stacji - Upowszechnianie informacji na temat profilaktyki uzależnień od alkoholu, nikotyny, dopalaczy, napoi energetycznych oraz uzależnień behawioralnych (Internet, TV, media społecznościowe) na stronie internetowej stacji oraz w mediach społecznościowych.	Uczniowie szkół podstawowych/ponadpodstawowych z terenu miasta Skierniewice. Ogół społeczeństwa.	1050
Profilaktyka chorób zakaźnych, odzwierzęcych i pasożytniczych.	- Profilaktyka zakażeń wywołanych przez bakterie wielolekooporne - udział 2 pracowników PSSE w corocznym Sympozjum zorganizowanym w Warszawie z okazji Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach oraz Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach. - Przygotowanie pakietów z materiałami profilaktyczno-edukacyjnymi i dystrybucja do POZ. - Profilaktyka grypy - promocja szczepień ochronnych: opracowanie tekstu i grafiki oraz publikacja w mediach społecznościowych. - Profilaktyka chorób odzwierzęcych (wścieklizna, borelioza, kleszczowe zapalenie mózgu). - Profilaktyka innych chorób zakaźnych i pasożytniczych: WZW typu B i C, Salmonella, gruźlica, owsica (promocja odpowiednich nawyków higienicznych tj. higiena rąk, higiena kaszlu i kichania, mycie warzyw i owoców, organizacja i przeprowadzenie spotkań w placówkach oświatowych). 3 wywiady PPIS w Skierniewicach Pani Justyny Łukasik 2 w Radio RSC oraz 1 w Gazecie Głos Skierniewic i okolicy, dotyczące: profilaktyki chorób odkleszczowych, profilaktyki chorób zakaźnych, wzrostu zachorowań na COVID-19, a także na krztusiec i RSV. - Akcja w mediach społecznościowych pn. #Pod Okiem Sanepidu – post na Facebooku dotyczący badań na nosicielstwo.	Ogół społeczeństwa	2811 + media: 106100
Promocja szczepień ochronnych	- Promocja szczepień ochronnych obowiązkowych oraz zalecanych, w tym szczepień przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV) oraz szczepień przeciwko grypie na Stoiskach Oświatowych. - Opracowanie i wydruk ulotki dotyczącej szczepień przeciwko HPV. - Spotkanie ze specjalistą ds. szczepień podczas Stoiska Oświatowego w trakcie 47. SSKOiw – dystrybucja ulotek, pogadanki, warsztaty praktyczne. - Europejski Tydzień Szczepień – organizacja punktów edukacyjno-informacyjnych, podczas których prowadzone były rozmowy, dystrybuowane ulotki, a także przeprowadzona została krzyżówka sprawdzająca wiedzę o szczepieniach ochronnych. 3 wywiady PPIS w Skierniewicach w radiu RSC na temat znaczenia szczepień ochronnych, promocji szczepień HPV. - Upowszechnianie informacji na temat szczepień ochronnych na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych (m.in. obchodów Europejskiego Tygodnia Szczepień, HPV).	Ogół społeczeństwa	3745 + media 170 385

Tematyka realizowanych działań	Opis zrealizowanych działań nieprogramowych	Adresaci działań	Liczba odbiorców
Profilaktyka chorób nowotworowych	1. Profilaktyka raka szyjki macicy: promocja bezpłatnych badań cytologicznych oraz szczepień przeciwko HPV. 2. Profilaktyka raka piersi: udział w Kampanii Społecznej Urzędu Miasta Skierniewice pn. „Jak dbam, tak mam” stoisko oświatowe – udzielanie porad, nauka samobadania piersi, dystrybucja ulotek). 3. Udział w akcji „Komórkomania” – rejestracja potencjalnych dawców szpiku kostnego, zorganizowanej przez LO im. Bolesława Prusa. 4. Profilaktyka męskich nowotworów (rak prostaty, rak jądra): udział i promocja Kampanii UM Skierniewice pn.: „Interesuj się Movember”. 5. Akcja #Układamyzdrowie – ułożenie przez pracowników PSSE w Skierniewicach puzzli z grafiką nawiązującą do „Niebieskiego Listopada” – miesiąca świadomości raka prostaty i raka jąder, pogadanka na ten temat. 6. Profilaktyka nowotworów: opracowanie tekstów i grafik dotyczących m.in. Światowego Dnia Walki z Rakiem oraz różnych rodzajów nowotworów. 7. Prelekcja PPIS w Skierniewicach prowadzona dla pedagogów szkół średnich w Skierniewicach, na temat profilaktyki raka piersi i innych nowotworów. Spotkanie połączone z warsztatami – możliwość przećwiczenia na fantomie, dystrybucja ulotek. 8. 2 wywiady PPIS w Skierniewicach, na temat profilaktyki czerniaka oraz znaczenia chorób nowotworowych	Ogół społeczeństwa. Pracownicy PSSE Skierniewice	5238 + media 99546
Promocja aktywności fizycznej i zdrowego odżywiania	1. Zapoczątkowanie akcji pn. „<i>Piątek na sportowo</i>” mającej na celu promocję aktywności fizycznej. 2. Przystąpienie do projektu „Profilaktyka bez względu na wiek” we współpracy z Komendą Miejską Policji w Skierniewicach, Bankiem Spółdzielczym w Skierniewicach oraz Delegaturą NFZ w Skierniewicach – prelekcje dla uczniów szkół podstawowych nt. zdrowego odżywiania. 3. Udział w obchodach „Światowego Dnia Zdrowia”, zorganizowanych w <u>Szkole Podstawowej im Wł. St. Reymonta w Lipcach Reymontowskich</u>. 4. Regularne publikowanie opracowanych tekstów oraz grafik w mediach społecznościowych, na temat między innymi: zagrożeń wynikających ze spożywania napojów energetycznych, Tygodnia Zdrowia Kobiet, Europejskiego Dnia Mózgu, Światowego Dnia Wody itp. 5. Warsztaty nt. zdrowego odżywiania skierowane do seniorów z Klubu Seniora „Zacisze”. 6. Warsztaty nt. zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej skierowane do przedszkolaków, a także uczniów szkoły podstawowej. 7. Światowy Dzień Bezpieczeństwa Żywności - promowanie zdrowego odżywiania – akcja „Przegląd śniadaniówek” oraz „Wybieraj zdrowe drugie śniadanie” – poczęstunek oraz propozycja drugich śniadań. Kampania informacyjna "Bezpieczna Żywność" #EUChooseSafeFood, Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA).- Przygotowanie ulotki dotyczącej lodów i lodziarni, zamieszczenie materiałów dotyczących Kampanii na stronie internetowej i w mediach społecznościowych PSSE Skierniewice, a także podczas organizacji Stoisk Oświatowych. 8. 4 wywiady PPIS w Skierniewicach Pani Justyny Łukasik, nt. między innymi: bezpieczeństwa żywności, zwiększonej aktywności wiosną, kontroli lokali gastronomicznych itp.	Dzieci i młodzież z placówek oświatowych. Pracownicy PSSE Skierniewice. Ogół społeczeństwa.	23189 + media: 155528

Tematyka realizowanych działań	Opis zrealizowanych działań nieprogramowych	Adresaci działań	Liczba odbiorców
Profilaktyka zatruc grzybami	1. Promocja wystawy WSSE w Łodzi pn.: „Poznaj grzyby, unikniesz zatrucia” podczas 47 Świąta Kwiatów Owoców i Warzyw w Skierniewicach. 2. Upowszechnianie informacji na temat bezpiecznego grzybobrania na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych. 3. Dystrybucja ulotek/materiałów informacyjnych podczas lokalnych wydarzeń.	Ogół społeczeństwa	128
Promocja zdrowia psychicznego	1. Opracowanie ulotek oraz tekstów na temat zdrowia psychicznego i publikacja ich w mediach społecznościowych 2. Opracowanie i wydruk 2 ulotek: nt. choroby zawodowej oraz nt. szkodliwości hałasu w pracy. Dystrybucja ulotek w zakładach pracy z pomocą Higieny Pracy PSSE w Skierniewicach. 3. 3. Udział 2 pracowników w konferencji online pn. „Przemoc wobec osób starszych”	Ogół społeczeństwa	1404

W 2024 roku działania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE Skierniewice obejmowały szeroko zakrojone działania na rzecz promowania wiedzy o czynnikach wpływających na zdrowie psychiczne dzieci, dorosłych oraz osób starszych, w tym tematów związanych z higieną snu i odpoczynku. W zakres działań wchodziła także profilaktyka urazów, upadków, udzielania pierwszej pomocy oraz innych zagadnień związanych z szeroko rozumianym zdrowiem publicznym.

Oświata Zdrowotna i Promocja Zdrowia współpracowała z innymi działami PSSE Skierniewice, zwłaszcza z Higieną Dzieci i Młodzieży, Sekcją Nadzoru Bezpieczeństwa Żywności, Żywienia i Produktów Kosmetycznych, Nadzorem Epidemiologicznym, Higieną Pracy i Higieną Środowiska. Działania były również realizowane z zewnętrznymi instytucjami, takimi jak Urząd Miasta Skierniewice, Komenda Miejska Policji w Skierniewicach, Komenda Państwowej Straży Pożarnej w Skierniewicach, Radio RSC, Głos Skierniewic i Okolicy oraz Ośrodek Sportu i Rekreacji w Skierniewicach.

W 2024 roku działania Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia PSSE Skierniewice obejmowały szeroką gamę inicjatyw, mających na celu poprawę świadomości zdrowotnej w różnych grupach społecznych. Do działań tych należały m.in. „Przegląd II śniadania”, który miał na celu promowanie zdrowych nawyków żywieniowych, oraz „Piątek na sportowo”, zachęcający do aktywności fizycznej i regularnego uprawiania sportu. Kolejną ważną inicjatywą była akcja „Układamy zdrowie”, której celem było zwiększenie świadomości na temat profilaktyki nowotworów. Wszystkie te działania miały na celu promowanie prozdrowotnych nawyków oraz poprawę jakości życia mieszkańców Skierniewic.

W ramach działań z zakresu ochrony zdrowia pracowników, Oświata Zdrowotna opracowała i wydrukowała dwie ulotki informacyjne dotyczące chorób zawodowych oraz szkodliwości hałasu w pracy. Wydrukowane materiały zostały następnie dystrybuowane w zakładach pracy przy wsparciu Higieny Pracy PSSE Skierniewice. Potrzebę opracowania tych ulotek wynikała z rosnącej świadomości o zagrożeniach zdrowotnych związanych z pracą w hałasie oraz ryzykiem wystąpienia chorób zawodowych, które mogą prowadzić do poważnych problemów zdrowotnych pracowników, w tym uszkodzeń słuchu i innych chorób wynikających z długotrwałego narażenia na niekorzystne warunki pracy.

3. Dokumentacja fotograficzna przykładowych działań prowadzonych w 2024 r. przez Oświatę Zdrowotną i Promocję Zdrowia PSSE Skierniewice.

Rys. 1. Prelekcje w Szkołach Podstawowych w ramach programu „Profilaktyka bez względu na wiek”.

Rys. 2. Udział w obchodach „Światowego Dnia Zdrowia”, zorganizowanych w Szkole Podstawowej im Wł. St. Reymonta w Lipcach Reymontowskich.

Rys. 3. Organizacja punktów Edukacyjno-Informacyjnych w ramach „Europejskiego Tygodnia Szczepień”.

Rys. 4. Spotkanie z członkami Klubu Seniora „Zacisze”, dotyczące profilaktyki zdrowego odżywiania oraz edukacji konsumenckiej.

Rys. 5. Stoisko Oświatowe podczas „Dino Dnia Dziecka” w skierniewickim Parku Miejskim.

Rys. 6. Światowy Dzień Bezpieczeństwa Żywności – akcja „Wybieraj zdrowe II śniadanie” oraz „Przegląd Śniadaniówek”

Rys. 7. Stoisko Oświatowe podczas 47. Skierniewickiego Święta Kwiatów Owoców i Warzyw w Skierniewicach

Rys. 8. Stoisko Oświatowe podczas wydarzenia „Jak Dbam, Tak Mam” Urzędu Miasta Skierniewice, promującego profilaktykę raka piersi.

Rys. 9. „Układamy Zdrowie” akcja, której celem było zwrócenie uwagi na konieczności regularnych badań oraz profilaktyki w walce z nowotworami.

X. DZIAŁALNOŚĆ PIONU ODDZIAŁU LABORATORYJNEGO

Oddział Laboratoryjny jest komórką organizacyjną wyodrębnioną w strukturze Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skierniewicach. Ma za zadanie wspomagać wykonywanymi badaniami i pomiarami działalność kontrolną Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Działa na podstawie Statutu nadanego przez Wojewodę Łódzkiego, regulaminów oraz powszechnie obowiązujących przepisów prawa.

Oddział Laboratoryjny działa w ramach zintegrowanej bazy laboratoryjnej PIS woj. łódzkiego i wykonuje badania i pomiary dla potrzeb woj. łódzkiego, a głównie dla potrzeb miasta Skierniewice i powiatów: skierniewickiego, łowickiego, łęczyckiego, kutnowskiego, rawskiego, a także dla Klientów zewnętrznych.

W 2024 r. prowadzone były następujące badania i pomiary:

- w środowisku pracy,
- wody, wody do spożycia,
- żywności,
- produktów kosmetycznych,
- epidemiologiczne.

Zadania **Oddziału Laboratoryjnego** realizowane są w czterech Pracowniach:

- Pracownia Badań Środowiskowych i Środowiska Pracy
- Pracownia Badań Żywności i Produktów Kosmetycznych
- Pracownia Analiz Instrumentalnych
- Pracownia Badań Epidemiologicznych i Przygotowania Podłoży

W **Oddziale Laboratoryjnym** zapewniony jest wysoki poziom usług poprzez realizację badań i pomiarów zgodnie z ustalonymi metodami, wynikającymi z obszarów regulowanych prawnie i wymaganiami Klienta oraz zatrudnianie fachowego personelu, który wykonuje powierzone zadania sumiennie i terminowo, stosując aktualne przepisy prawa i zachowując obiektywność, bezstronność oraz jawność działań oraz równe traktowanie wszystkich Klientów. Wyniki badań i pomiarów są rzetelne, wiarygodne i odpowiednie do zamierzonego wykorzystania.

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skierniewicach, posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji od **25 października 2004 roku**.

Certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego Nr AB 540

AB 540

Ocena PCA w 2024 roku odbyła się w dniach 24-25.06.2024 r. i była to ocena na miejscu. Potwierdziła one kompetencje Oddziału Laboratoryjnego PSSE w Skierniewicach do wykonywania badań i pomiarów.

Szczegółowy zakres badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego AB-540 dostępnym w siedzibie stacji oraz na stronie www.pca.gov.pl

Oddział Laboratoryjny Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Skierniewicach jest członkiem KLUBU POLSKICH LABORATORIÓW BADAWCZYCH POLLAB zarejestrowanym pod numerem **634** oraz posiada wpis do ewidencji laboratoriów Krajowej Izby Diagnostów Laboratoryjnych woj. łódzkiego pod numerem **1280**.

Uwzględniając specyfikę realizowanych działań poszczególnych Pracowni **Oddział Laboratoryjny** w 2024 r. wykonywał niżej wymienione badania/pomiary oraz pobieranie próbek:

PRACOWNIA BADAŃ ŚRODOWISKOWYCH I ŚRODOWISKA PRACY

- badania fizyczne wody do spożycia i wody na pływalniach,
- badania chemiczne wody do spożycia i wody na pływalniach,
- badania mikrobiologiczne wody do spożycia, wody mineralnej, wody na pływalniach i z kąpielisk,
- badania organoleptyczne wody do spożycia i wody mineralnej,
- pobieranie próbek wody do badań mikrobiologicznych,
- badania pyłowych czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy,
- pomiary hałasu w środowisku pracy,
- pomiary natężenia oświetlenia w środowisku pracy,
- pobieranie próbek do oceny narażenia zawodowego na pyłowe czynniki szkodliwe dla zdrowia,
- ocena narażenia pracowników w zakresie badanych czynników szkodliwych dla zdrowia.

Badania wody

- Klient zewnętrzny

Zrealizowano 45 zleceń - przebadano 81 próbek, w tym mikrobiologicznie 75 próbek (62 próbki wody do spożycia, 1 próbkę wody ciepłej, 12 próbek wody z kąpieliska). Parametry chemiczne oznaczono w 13 próbkach, parametry fizyczne oznaczono w 16 próbkach, w tym analizie sensorycznej poddano 15 próbek. Wykonano łącznie 458 oznaczeń: 263 mikrobiologiczne, 106 chemicznych, 89 fizycznych, w tym wykonano 28 oznaczeń sensorycznych. Pracownicy OL pobrali 75 próbek mikrobiologicznych wody (62 próbki wody do spożycia, 12 próbek wody z kąpieliska, 1 próbkę wody ciepłej).

10 próbek (7 próbek wody do spożycia i 3 próbki wody z kąpieliska) zostało zakwestionowanych, z uwagi na fakt, iż nie odpowiadały wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U.2017 poz. 2294) lub Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 roku w sprawie nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu okazjonalnie wykorzystywanym do kąpeli (Dz.U.2019 poz. 255).

**Zestawienie prowadzonej działalności laboratoryjnej w ramach współpracy z Klientem
zewnętrznym w Pracowni Badań Środowiskowych i Środowiska Pracy
(badania wody) w 2024 r.**

Rodzaj badania	Próbki /Stanowiska zakwestionowane	Próbki pobrane	Próbki zbadane		Badania					Oznaczenia				
			Ogółem	W tym mikrobiologiczne	Chemiczne	Mikrobiologiczne	Fizyczne / sensoryczne /oznakowanie	W tym sensoryczne	Ogółem	Chemiczne	Mikrobiologiczne	Fizyczne / Sensoryczne	W tym sensoryczne	Ogółem
Woda do spożycia	7	68	68	62	13	62	15	15	90	106	238	89	28	433
Woda ciepła	0	1	1	1	-	1	-	-	1	-	1	-	-	1
Kąpieliska	3	12	12	12	0	12	1	0	13	0	24	0	0	24
Razem	10	81	81	75	13	75	16	15	104	106	263	89	28	458

- Klient wewnętrzny - komórki organizacyjne pionu nadzoru sanitarnego Państwowej Inspekcji Sanitarnej woj. łódzkiego realizujące działalność kontrolną i współpracujące z Oddziałem Laboratoryjnym PSSE w Skierniewicach.

Liczba próbek wody zaplanowana w rocznych:

- harmonogramach pobierania próbek wody z pływalni: 32 próbki (**40 próbek zbadanych**),
- harmonogramach pobierania próbek wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella*: woda do spożycia – 106 próbek (**137 próbek zbadano**), woda z pływalni – 32 próbki (**40 próbek zbadano**),
- harmonogramach pobierania próbek wody z kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli: 3 (**liczba próbek zbadanych – 3**),
- planach działania w zakresie poboru próbek wody do spożycia:
 - monitoring kontrolny (parametry grupy A): 575 próbek (**558 próbek zbadanych**)
 - monitoring przeglądowy (parametry grupy B): 139 próbek (**149 próbek zbadanych**)

W 2024 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego zbadano łącznie **988** próbek, z czego mikrobiologicznie **977** próbek, parametry fizyczne oznaczono w **703** próbkach, parametry chemiczne oznaczono w **199** próbkach, oceniono sensorycznie **719** próbek.

Wykonano łącznie **11509** oznaczeń: **2769** mikrobiologicznych, **4311** chemicznych, **4429** fizycznych, w tym wykonano **1221** oznaczeń sensorycznych. **129** próbek wody (103 próbki

wody do spożycia, 15 próbek wody ciepłej do spożycia, 11 próbek wody ciepłej z pływalni) zostało zakwestionowanych, gdyż nie odpowiadały wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 roku w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U.2017 poz. 2294) oraz wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 roku w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz.U.2015 poz. 2016 z późniejszymi zmianami).

**Zestawienie prowadzonej działalności laboratoryjnej w ramach współpracy
z Klientem wewnętrznym w Pracowni Badań Środowiskowych i Środowiska Pracy
(badania wody) w 2024 r.**

Rodzaj badania	Próbki/Stanowiska zakwestionowane	Próbki zbadane		Badania					Oznaczenia				
		Ogółem	W tym mikrobiologiczne	Chemiczne	Mikrobiologiczne	Fizyczne / sensoryczne	W tym sensoryczne	Ogółem	Chemiczne	Mikrobiologiczne	Fizyczne / Sensoryczne	W tym sensoryczne	Ogółem
Woda do spożycia	103	808	797	149	797	707	703	1653	4053	2568	4259	1221	10882
Woda ciepła	15	137	137	0	137	0	0	137	0	111	124	0	235
Baseny	11	40	40	33	40	30	0	103	256	84	46	0	386
Kąpieliska	0	3	3	0	3	0	0	3	0	6	0	0	6
Razem	129	988	977	182	977	737	703	1896	4311	2769	4429	1221	11509

W 2024 r. ograniczono zakres badań o oznaczanie cyjanków i część związków organicznych w próbkach wody, które to badania przejął Dział Laboratoryjny Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi.

Badania środowiska pracy

- Klient zewnętrzny

Zrealizowano **2 zlecenia** – przeprowadzono pomiary na **21** stanowiskach, zbadano 75 próbek, wykonano **51** oznaczeń. **2** próbki zakwestionowano z uwagi na przekroczenia wartości dopuszczalnych: hałasu – 2 stanowiska.

Zestawienie prowadzonej działalności laboratoryjnej w ramach współpracy z Klientem zewnętrznym w Pracowni Badań Środowiskowych i Środowiska Pracy (środowisko pracy) w 2024 r.

Rodzaj badania	Próbki /Stanowiska zakwestionowane	Ilość zakładów	Ilość stanowisk	Próbki pobrane	Próbki zbadane	Badania	Oznaczenia
Fizyczne	2	2	21	75	75	21	51

Z dniem 06.03.2024 r. w Oddziale Laboratoryjnym ograniczono badania w zakresie środowiska pracy, co zostało ujęte w zakresie akredytacji Laboratorium Badawczego AB 540 – wyd. 29 z 06.03.2024 r.

PRACOWNIA BADAŃ EPIDEMIOLOGICZNYCH I PRZYGOTOWANIA PODŁOŻY

- badania wirusologiczne,
- badania bakteriologiczne w kierunku schorzeń jelitowych i pozajelitowych,
- badania w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego,
- badania lekowrażliwości bakterii chorobotwórczych,
- badania biologicznych wskaźników skuteczności sterylizacji,
- wykonywanie badań czystościowych,
- sporządzanie podłoży i odczynników,
- przygotowywanie szkła laboratoryjnego do badań mikrobiologicznych i chemicznych.

- Klient wewnętrzny:

Wykonano **2366** badań, **4768** oznaczeń (ogniska zatruć pokarmowych, styczność z chorym, ozdrowieńcy, nosiciele, nosicielstwo SS uczniów i studentów). W 142 badanych próbkach wykryto pałeczki *Salmonella*.

Zestawienie prowadzonej działalności laboratoryjnej w ramach współpracy z Klientem wewnętrznym w Pracowni Badań Epidemiologicznych i Przygotowania Podłoży w 2024 r.

Kategoria	Liczba przebadanych próbek	Wykryto
Ogniska zatruć pokarmowych	16	W 3 próbkach wykryto pałeczki <i>Salmonella</i>
Ozdrowieńcy	197	W 73 próbkach wykryto pałeczki <i>Salmonella</i>
Nosiciele	186	W 45 próbkach wykryto pałeczki <i>Salmonella</i>
Styczność z chorym	245	W 15 próbkach wykryto pałeczki <i>Salmonella</i>
Nosicielstwo SS uczniów i studentów	1713	W 6 próbkach wykryto pałeczki <i>Salmonella</i>
Rotawirusy i adenowirusy ognisko zatrucia	9	W 2 próbkach wykryto rotawirusy

- Klient zewnętrzny:

Wykonano **4812** badań, **8532** oznaczenia (badania na nosicielstwo SS, chorych z biegunką, badania w zakresie bakteriologii ogólnej, badania biologicznych wskaźników sterylizacji - Sporal S i A, wirusologiczne i parazytologiczne).

W zakresie badań od Klientów zewnętrznych od osób chorych z biegunką - w próbkach wykryto pałeczki *Salmonella*, *E.coli* O128 oraz rotawirusy. W zakresie badań parazytologicznych wykryto jaja owsików. W zakresie badań biologicznych wskaźników sterylizacji - Sporal S i A – nie było próbek zakwestionowanych.

W zakresie badań zleconych na nosicielstwo pałeczek *Salmonella*, *Shigella* (badania laboratoryjne do celów sanitarno-epidemiologicznych) wykonywanych w związku z podejmowaniem pracy przebadano łącznie **4095** próbek od **1365** osób. W **6** próbkach od 2 osób wykryto pałeczki *Salmonella* Infantis i *Salmonella* O9 (D)

Zestawienie prowadzonej działalności laboratoryjnej w ramach współpracy z Klientem zewnętrznym w Pracowni Badań Epidemiologicznych i Przygotowania Podłoży w 2024 r.

Rodzaj badania	Próbki zakwestionowane	Próbki zbadane	Badania	Oznaczenia
Nosicielstwo SS	6	4095	4095	8190
Bakteriologia schorzeń jelitowych	5	78	78	342
Bakteriologia ogólna	0	762	579	1166
Wirusologia	1	18	18	36
Parazytologia	1	42	42	42
Razem	13	4995	4812	9776

PRACOWNIA BADAŃ ŻYWNOŚCI I PRODUKTÓW KOSMETYCZNYCH

- badania chemiczne i fizyczne żywności,
- badania biologiczne i mikrobiologiczne żywności,
- badania organoleptyczne żywności,
- badania mikrobiologiczne i chemiczne produktów kosmetycznych.

- **Klient wewnętrzny:**

W 2024 r. w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego zbadano **1095** próbek żywności, z czego mikrobiologicznie **773** próbki, parametry fizyczne oznaczono w **118** próbkach, parametry chemiczne oznaczono w **218** próbkach, organoleptycznie oceniono **1001** próbek.

W próbkach żywności wykonano łącznie **7442** oznaczenia: **5607** mikrobiologicznych, **367** chemicznych, **1468** fizycznych, w tym **1071** oznaczeń sensorycznych.

Zakwestionowano **29** próbek żywności z uwagi na zanieczyszczenia mikrobiologiczne, przekroczenia parametrów chemicznych, obecność zanieczyszczeń biologicznych, w tym żywych i martwych szkodników lub niewłaściwe cechy organoleptyczne oraz 1 próbkę produktu kosmetycznego ze względu na przekroczenie liczby bakterii tlenowych mezofilnych. Zbadano **51** próbek produktów kosmetycznych, w tym dokonano analizy pod kątem mikrobiologicznym w **43** próbkach, chemicznym w **51** próbkach.

W próbkach produktów kosmetycznych wykonano łącznie **726** oznaczeń: **522** mikrobiologicznych oraz **204** chemicznych.

Zestawienie prowadzonej działalności laboratoryjnej w ramach współpracy z Klientem wewnętrznym w Pracowni Badań Żywności i Produktów Kosmetycznych w 2024 r.

Rodzaj badania	Próbki /Stanowiska zakwestionowane	Próbki zbadane		Badania						Oznaczenia				
		Ogółem	W tym mikrobiologiczne	Chemiczne	Mikrobiologiczne / biologiczne	Fizyczne / sensoryczne / oznakowanie	W tym oznakowanie	W tym sensoryczne	Ogółem	Chemiczne	Mikrobiologiczne	Fizyczne / Sensoryczne	W tym sensoryczne	Ogółem
Żywność	28	1095	773	218	1606	2041	869	1001	3865	367	5607	1468	1071	7442
Produkty Kosmetyczne	1	51	43	51	264	51	51	0	366	204	522	0	0	726
Razem	29	1146	816	269	1870	2092	920	1001	4231	571	6129	1468	1071	8168

• Klient zewnętrzny:

W ramach współpracy z Klientem zewnętrznym Pracownia Badań Żywności i Produktów Kosmetycznych wykonywała badania mikrobiologiczne żywności oraz produktów kosmetycznych.

Zrealizowano **11** zleceń, w ramach których zbadano **58** próbek:

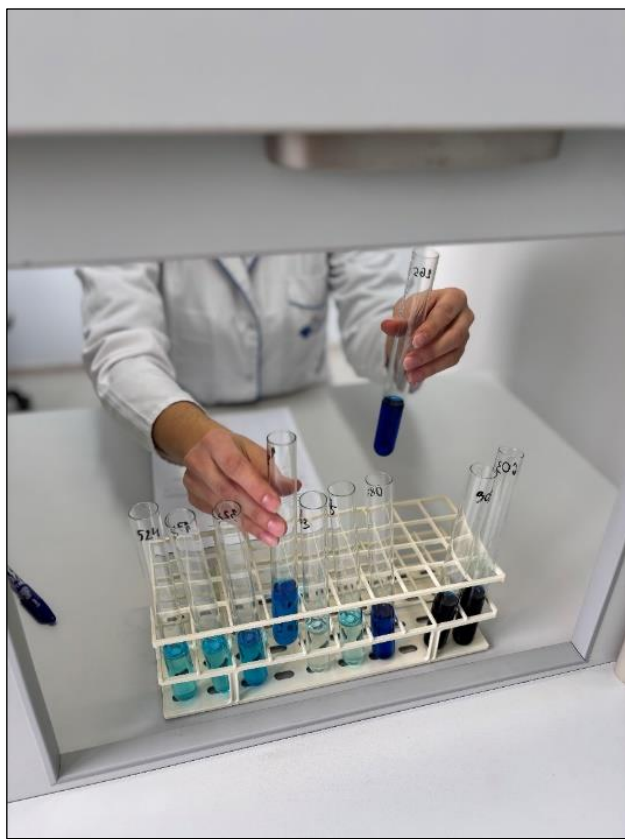
- **14** próbek żywności,
- **44** próbki produktów kosmetycznych.

W próbkach żywności wykonano łącznie **120** oznaczeń mikrobiologicznych.

W próbkach produktów kosmetycznych wykonano **528** oznaczeń mikrobiologicznych.

**Zestawienie prowadzonej działalności laboratoryjnej w ramach współpracy z Klientem
zewnętrznym w Pracowni Badań Żywności i Produktów Kosmetycznych w 2024 r.**

Rodzaj badania	Próbki /Stanowiska zakwestionowane	Próbki zbadane		Badania						Oznaczenia				
		Ogółem	W tym mikrobiologiczne	Chemiczne	Mikrobiologiczne / biologiczne	Fizyczne / sensoryczne / oznakowanie	W tym oznakowanie	W tym sensoryczne	Ogółem	Chemiczne	Mikrobiologiczne	Fizyczne / Sensoryczne	W tym sensoryczne	Ogółem
Żywność	0	14	9	0	23	0	0	0	38	0	120	0	0	120
Produkty kosmetyczne	0	44	39	0	264	44	44	0	308	0	528	0	0	528
Razem	0	58	48	1	287	44	44	0	346	0	648	0	0	648

PRACOWNIA ANALIZ INSTRUMENTALNYCH

Pracownia wykonuje badania dla potrzeb innych Pracowni. Wykonuje:

- badania metali w próbkach środowiskowych techniką ETAAS, FAAS, FAES, HGAAS,
- badania związków chemicznych w próbkach środowiskowych techniką GC,
- badania związków chemicznych w próbkach żywności i produktach kosmetycznych techniką HPLC.

- **Klient wewnętrzny**

Wykonano **2981** oznaczeń w ramach **532** próbek, w tym:

- metodą GC – **164**
- metodą ASA – **139**
- metodą HPLC – **229**

Zestawienie prowadzonej działalności laboratoryjnej w ramach współpracy z Klientem wewnętrznym w Pracowni Analiz Instrumentalnych w 2024 r.

Rodzaj badania	Próbki zbadane	Badania	Oznaczenia
GC	164	164	828
ASA	139	139	1668
HPLC	229	229	485
Razem	532	532	2981

• Klient zewnętrzny

Wykonano 59 oznaczeń w ramach 12 próbek, w tym:
metodą GC – 2, metodą ASA-10, metodą HPL - 0

Zestawienie prowadzonej działalności laboratoryjnej w ramach współpracy z Klientem zewnętrznym w Pracowni Analiz Instrumentalnych w 2024 r.

Rodzaj badania	Próbki zbadane	Badania	Oznaczenia
GC	2	2	14
ASA	10	10	45
HPLC	0	0	0
Razem	12	12	59

W 2024 r. rozszerzono zakres akredytacji o dodatkowy parametr – oznaczanie zawartości barwnika syntetycznego (zieleń S) w produktach żywnościowych.

Zestawienie prowadzonej działalności laboratoryjnej PSSE w Skierniewicach w 2024 r. (01.01.2024 – 31.12.2024) w zakresie wykonywanych badań na rzecz miasta Skierniewic, powiatu skierniewickiego oraz innych powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych woj. łódzkiego.

Rodzaj działalności	Liczba zbadanych próbek	Liczba wykonanych badań	Liczba wykonanych oznaczeń		
			chemicznych	fizycznych	Mikrobiologicznych
Pracownia Badań Środowiskowych i Środowiska Pracy	1069 (woda) 611 (środowisko pracy)	2000 (woda) 55 (środowisko pracy)	4417	4518 (woda) 117 (środowisko pracy)	3032
Pracownia Badań Żywności i Produktów Kosmetycznych	1204	4577	571	1468	6777
Pracownia Badań Epidemiologicznych i Przygotowania Podłoży	7361	7178	-	-	14544
RAZEM ODDZIAŁ LABORATORYJNY	10245	13810	4988	6103	24353
			35444		

PODSUMOWANIE

W 2024 r. w **Oddziale Laboratoryjnym** przebadano w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego ogółem **5036** próbek, z czego **324** było zakwestionowanych (6,43% zbadanych próbek).

W ramach współpracy z Klientem zewnętrznym przebadano ogółem **5209** próbek, z czego **25** było zakwestionowanych (0,48% zbadanych próbek).

Od 06.03.2024 r. Oddział Laboratoryjny PSSE w Skierniewicach nie wykonuje badań z obszaru środowiska pracy.

Podczas oceny przeprowadzonej przez Polskie Centrum Akredytacji w dniach 24-25.06.2024 roku **Oddział Laboratoryjny** PSSE w Skierniewicach potwierdził swoje kompetencje do wykonywania działalności laboratoryjnej zawartej w zakresie akredytacji. Rozszerzono zakres akredytacji o dodatkowy parametr – oznaczanie zawartości barwnika syntetycznego (zieleń S) w produktach żywnościowych.

Ograniczono zakres badań o oznaczanie cyjanków i część związków organicznych w próbkach wody, które to badania przejął Dział Laboratoryjny Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Łodzi.

Szczegółowy zakres badań akredytowanych znajduje się w Zakresie Akredytacji Laboratorium Badawczego AB-540 wyd. 30 z dnia 24.09.2024 r. dostępnym w siedzibie stacji oraz na stronie www.pca.gov.pl